

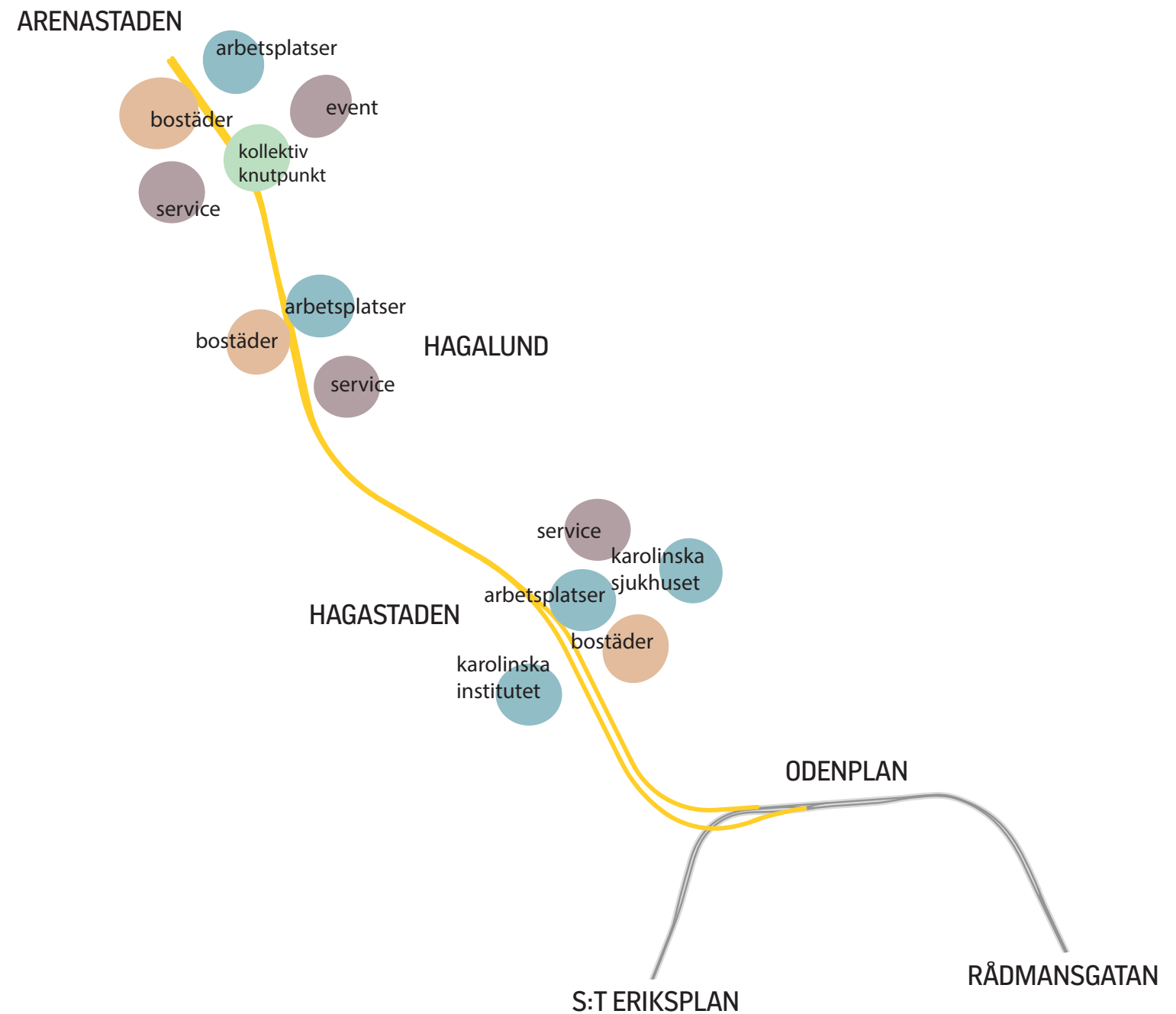
GULA LINJEN

Regionala målpunkter

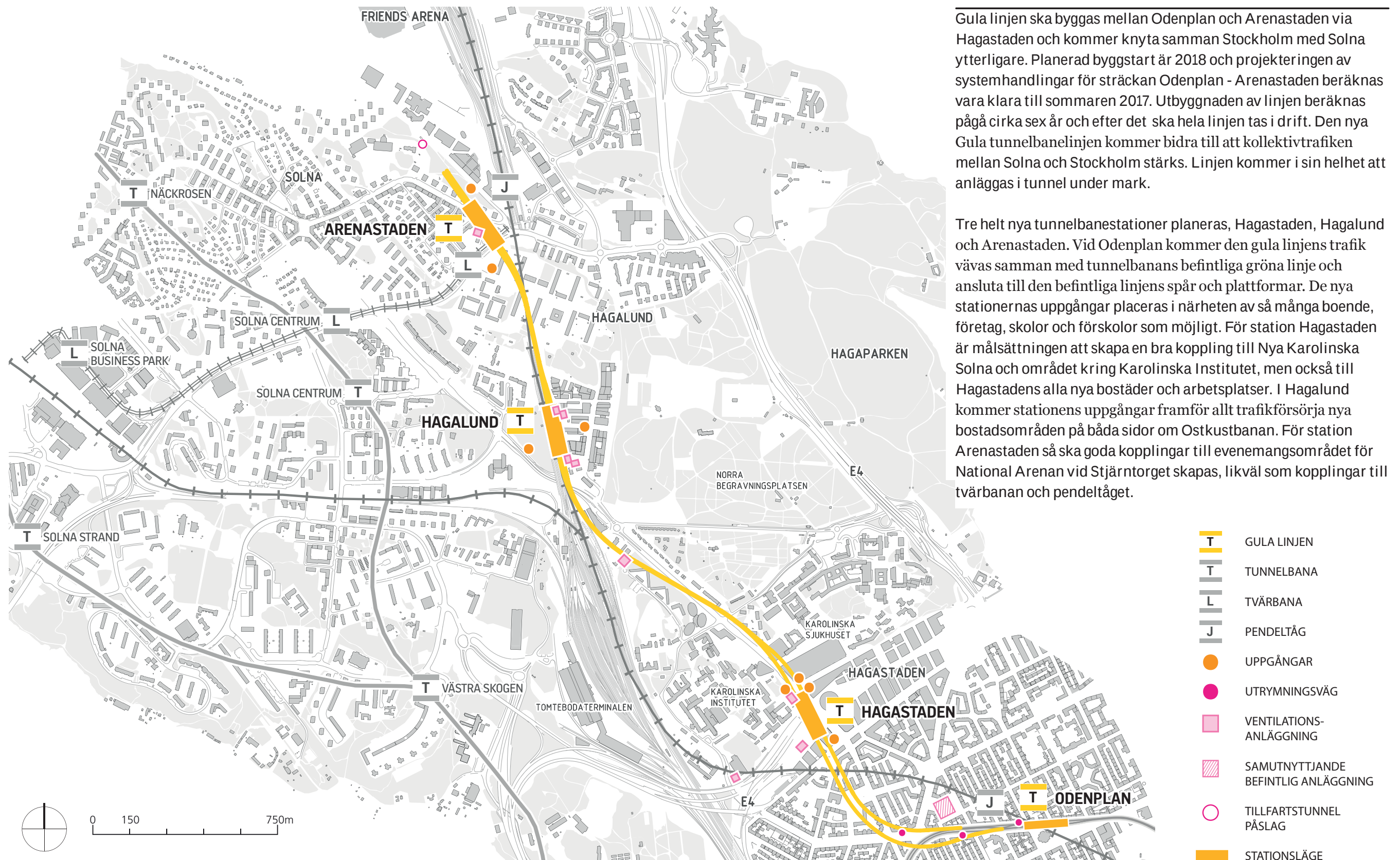
Inom upptagningsområdet för den framtida Gula linjen finns det flera målpunkter av regional betydelse. Odenplan är en viktig knutpunkt i kollektivtrafikområdet som får ökad betydelse när Citybanans pendeltågs- tunnel öppnas för trafik. Kring Odenplan finns bostäder, arbetsplatser, service och Stockholms stadsbibliotek. I Hagastaden finns Nya Karolinska Solna som inte bara är ett sjukhus med många besökare utan också en stor arbetsplats samt en viktig forskarmiljö inom livsvetenskap (Life Science). Hagalund är idag ett industriområde som på sikt kommer omdanas till en stadsdel med både bostäder och arbetsplatser. Arenastaden utvecklas till ett betydande område för arbetsplatser, handel och event. Hösten 2015 öppnade till exempel Scandinaviens största köpcenter och flera nya kontorsfastigheter är under utveckling och uppförande. Nationalarenan för fotboll är även lokaliserad i området och kan inhysa evenemang med upp till 65 000 besökande vilket ställer särskilda krav på trafiksystemet i området.

Kollektivtrafik i området

I det aktuella trafikstråket finns möjlighet till omstigning mellan flertalet trafikslag. Möjligheter till byten mellan tunnelbana, pendeltåg, en mängd busslinjer och tvärbanan kommer avsevärt förbättras i och med den Gula linjen.

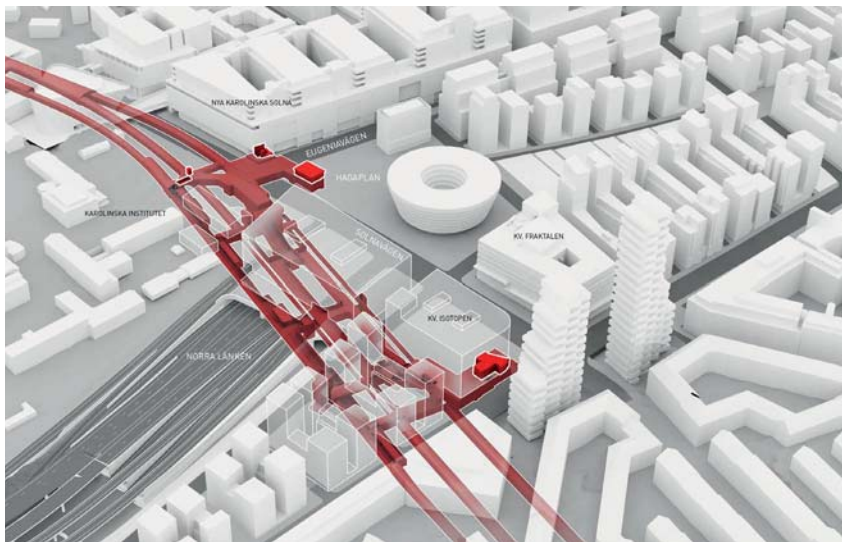

Översikt-Gula linjen

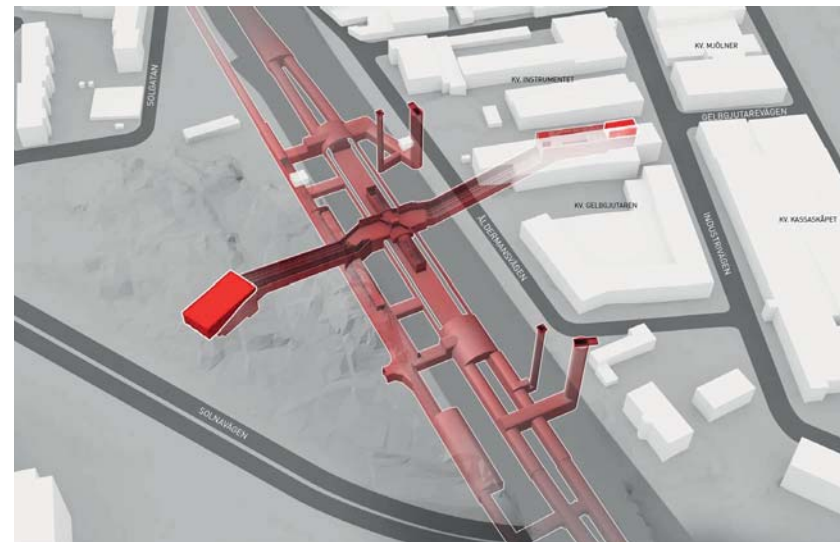

Gula linjen ska byggas mellan Odenplan och Arenastaden via Hagastaden och kommer knyta samman Stockholm med Solna ytterligare. Planerad byggstart är 2018 och projekteringen av systemhandlingar för sträckan Odenplan - Arenastaden beräknas vara klara till sommaren 2017. Utbyggnaden av linjen beräknas pågå cirka sex år och efter det ska hela linjen tas i drift. Den nya Gula tunnelbanelinjen kommer bidra till att kollektivtrafiken mellan Solna och Stockholm stärks. Linjen kommer i sin helhet att anläggas i tunnel under mark.

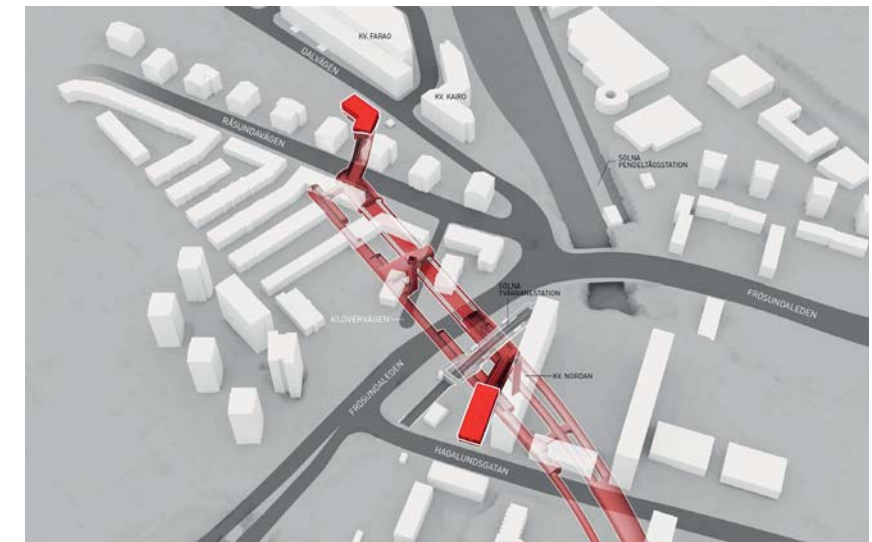
Tre helt nya tunnelbanestationer planeras, Hagastaden, Hagalund och Arenastaden. Vid Odenplan kommer den gula linjens trafik vävas samman med tunnelbanans befintliga gröna linje och ansluta till den befintliga linjens spår och plattformar. De nya stationernas uppgångar placeras i närheten av så många boende, företag, skolor och förskolor som möjligt. För station Hagastaden är målsättningen att skapa en bra koppling till Nya Karolinska Solna och området kring Karolinska Institutet, men också till Hagastadens alla nya bostäder och arbetsplatser. I Hagalund kommer stationens uppgångar framför allt trafikförsörja nya bostadsområden på båda sidor om Ostkustbanan. För station Arenastaden så ska goda kopplingar till evenemangsområdet för National Arenan vid Stjärntorget skapas, likväl som kopplingar till tvärbanan och pendeltåget.

Hagastaden

Hagalund

Arenastaden

Hagastaden

Station Hagastaden är lokaliserad i gränsen mellan Solna stad och Stockholm stad med uppgångar i både Stockholm och Solna, i en ny stadsdel som är under utbyggnad. Stadsdelen kommer fullt utbyggd innehålla ca 6 000 bostäder och 50 000 arbetsplatser, vilket inkluderar det Nya Karolinska Solna och Karolinska Institutet. Området förutspås bli ett stort kluster för forskning, utbildning och företagande kopplat till dessa verksamheter. Norra uppgången förläggs under den befintliga Solnavägen med fristående uppgångar på båda sidorna om vägen. Den södra uppgången kommer integreras i en byggnad som är nyligen uppförd och ska inrymma biljetthall och gatuentré.

Hagalund

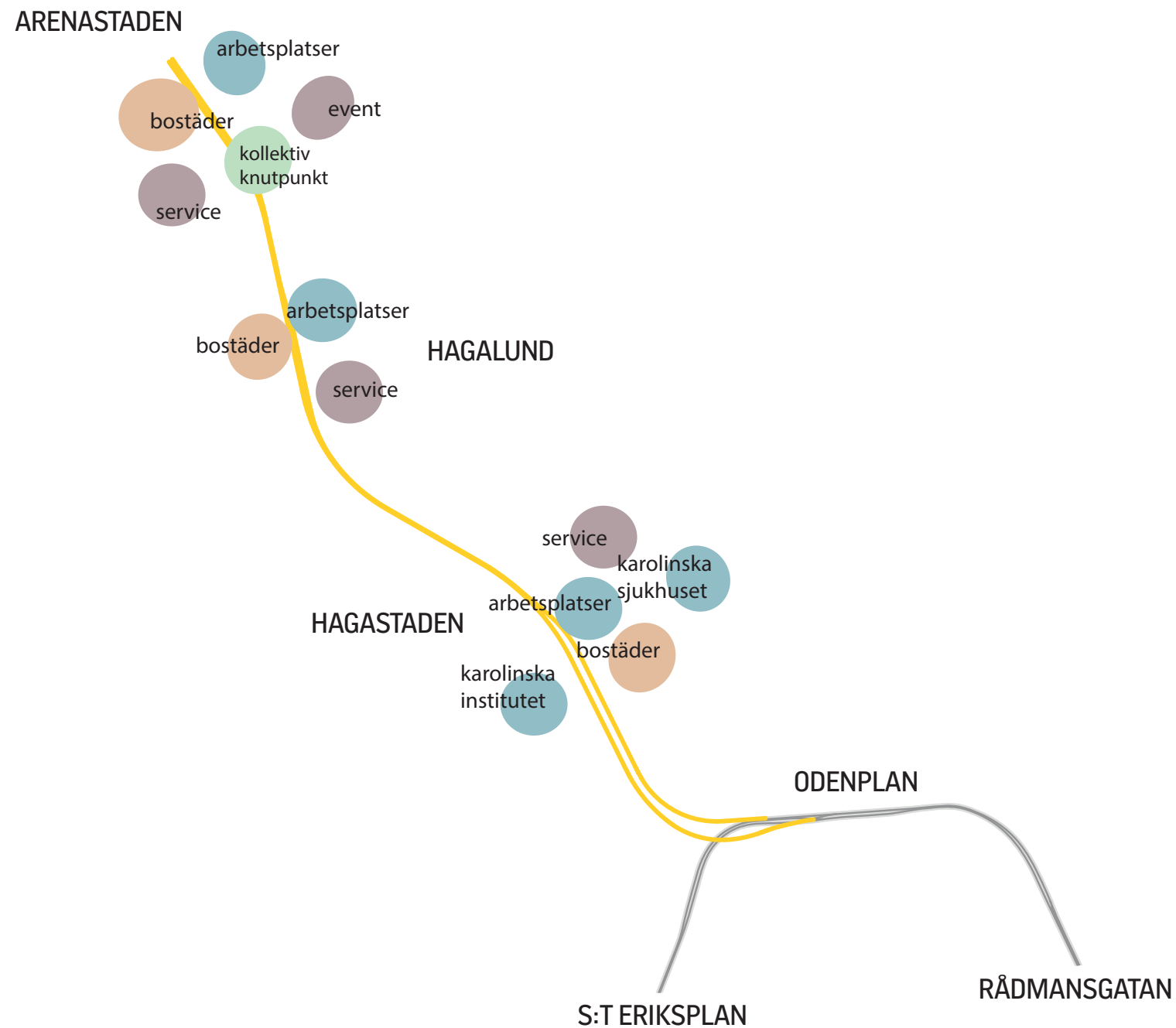
Station Hagalund är lokaliserad under spårområdet för Ostkustbanan i Solna kommun. Stationen kopplar med sina två entréer både väster och öster om ostkustbanan från en centralt placerad uppgång. Öster om spåren ligger idag Hagalunds industriområde vilket planeras omvandlas till en blandad stadsdel med bostäder och verksamheter. Väster om spåren ansluter stationen mot Solnavägen till ett område som på sikt kan utvecklas med bostäder och verksamheter, så att Solnavägens karaktär av motortrafikled istället utvecklas till en mer stadsgatuliknande miljö. Den östra gatuentrén placeras som en fristående byggnad mitt i Gelbgjutarvägen med en biljetthall under mark. Den västra entrén placeras något indragen från Solnavägen för att det ska vara möjligt att utforma denna som en friliggande entrébyggnad eller integrerad i en eventuell framtida bebyggelse.

Arenastaden

Stationen är lokaliserad i den framväxande stadsdelen Arenastaden i Solna kommun. Stationens två entréer kopplar stationen till målpunkterna i området, några att nämna är nationalarenan Friends Arena för fotboll och Mall of Scandinavia. Den norra entrén placeras utefter Dalvägen. Vid den södra entrén skapas en bra bytespunkt mellan tvärbana och bussar då entrén placeras vid Hagalundsgatan nära Frösundaleden. Stadsdelen kommer fullt utbyggd innehålla ca 4 000 boende och 30 000 arbetsplatser (2020), detta inkluderar förutom Mall of Scandinavia, även huvudkontor för bland annat företag såsom Vattenfall och SEB. Området är redan ett stort eventområde och kommer utvecklas ytterligare till ett av landets främsta event och shoppingområden.

STATIONERNA

Vid station Odenplan grenar Gula linjen ut sig från den Gröna linjens befintliga sträckning ut till den framväxande Arenastaden i Solna där linjens slutstation lokaliseras. På vägen tillkommer två ytterligare stationslägen, Hagastaden och Hagalund, i samband med att Hagalunds industriområde planeras att utvecklas med bostäder och service. Stationerna utformas efter de gemensamma egenskaper som tidigare beskrivits i detta gestaltungsprogram men även efter platsspecifika förutsättningar och konstnärliga samarbeten. Detta ger varje station en tydlig egen identitet och fullföljer därmed traditionen från det befintliga systemet men format utifrån dagens förutsättningar och krav på en funktionell, säker och tillgänglig kollektivtrafik.

Station Hagastaden

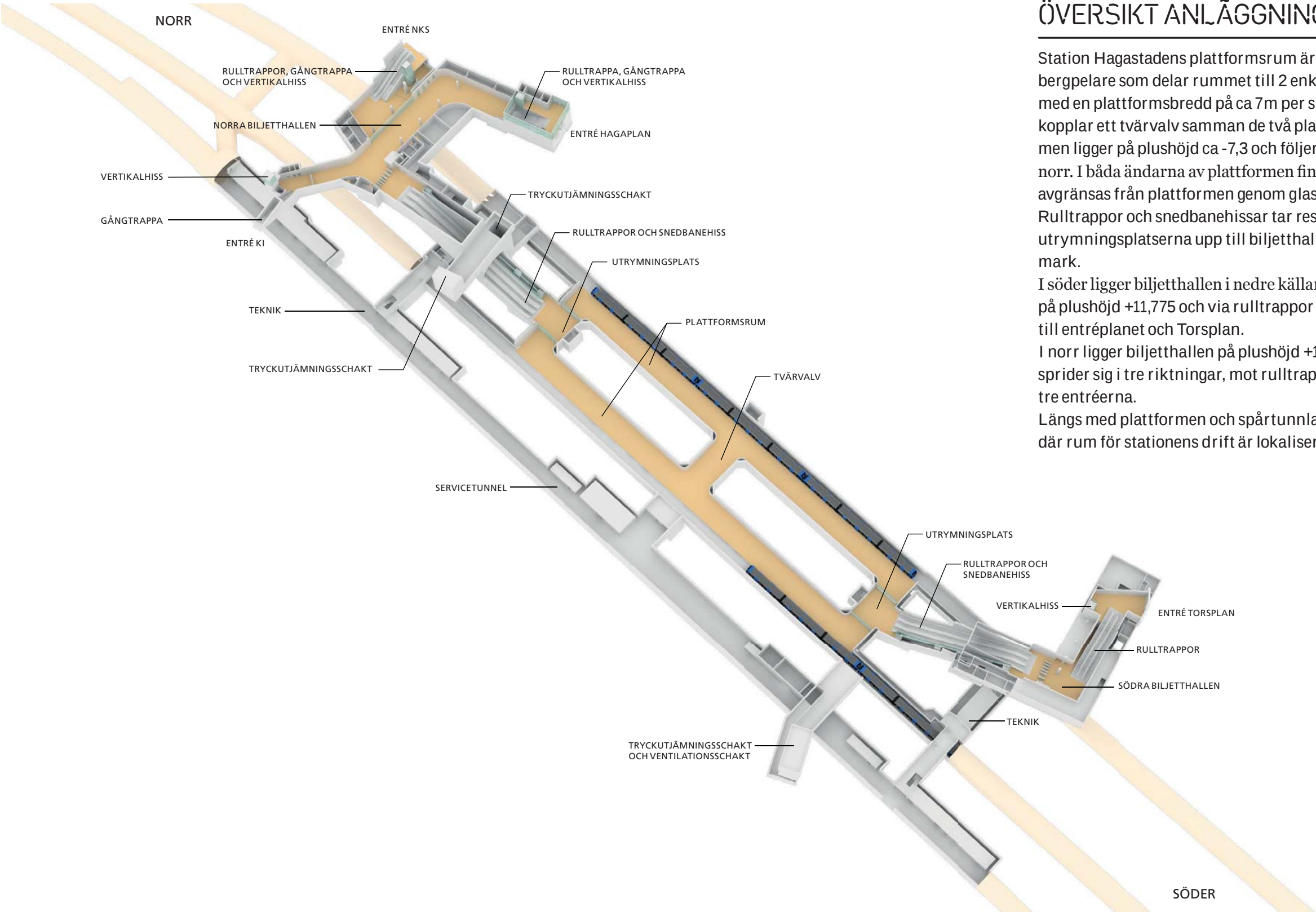

Vy över Vasastaden och kopplingen med nya stadsdelen Hagastaden

Station Hagastaden är lokaliserad i en ny stadsdel som ska koppla samman Solna och Stockholm. Stadsdelen är under utbyggnad och exploateringen befinner sig i olika faser. I området byggs bostäder, kontor och ett nytt sjukhus, Nya Karolinska Solna. Sjukhuset har delvis tagits i drift under hösten 2016 och planeras vara i full drift 2018. Hagastadens tunnelbanestation ligger i ett nordvästligt-sydligostligt läge med en uppgång i norr och en uppgång i söder. Den norra uppgången ansluter till det nya sjukhuset, till Karolinska Institutet och Hagaplan, en ny plats i Hagastaden. Södra uppgången kommer upp i en nyligen uppförd byggnad intill Torsplan. Den stora utbyggnaden av stadsdelen med bostäder och kontor förväntas pågå mellan 2010-2025 och förberedande arbete i form av stomme har utförts för i princip halva norra biljetthallen, detta för att inte hindra idrifttagande av sjukhusets huvudentré. Öster om Solnavägen, inom Karolinska Institutets område, ligger byggnadsminnet Stenbrottet, även kallat Gammalgården. Byggnadsminnet utgörs av en trädgård med bebyggelse, delvis från slutet av 1700-talet.

Oversikt station Hagastaden

ÖVERSIKT ANLÄGGNING

Station Hagastadens plattformsrums är uppdelat på mitten av en bergpelare som delar rummet till 2 enkelsidiga plattformsrums, med en plattformsbredd på ca 7m per sida. I mitten av bergpelaren kopplar ett tvärvalv samman de två plattformsrums. Plattformen ligger på plushöjd ca -7,3 och följer spårens lätta lutning mot norr. I båda ändarna av plattformen finns utrymningsplatser som avgränsas från plattformen genom glaspartier med skjutdörrar. Rulltrappor och snedbanehissar tar resenärerna vidare från utrymningsplatserna upp till biljetthallarna som är förlagda under mark.

I söder ligger biljetthallen i nedre källaren av en befintlig byggnad på plushöjd +11,775 och via rulltrappor och hiss tar sig resenärerna till entréplanet och Torsplan.

I norr ligger biljetthallen på plushöjd +16,725 och biljetthallen sprider sig i tre riktningar, mot rulltrappor och hissar upp till de tre entréerna.

Längs med plattformen och spårtunnlarna går en servicetunneln där rum för stationens drift är lokaliserade.

Sprängskiss visar stationens uppbyggnad

STATIONENS LÄGE

Plattformen för station Hagastaden ligger orienterad i nordvästlig-sydöstlig riktning och korsar därmed E4 Norra länken och Värtabanans spårområde. Stationen anläggs i bergtunnel och är en så kallad dubbelvalsstation vilket innebär att plattformsrummet utformas med en mellanliggande bergpelare. Ett utförande som liknar de flesta befintliga bergrumslagda tunnelbanestationer från den utbyggnad som gjordes på 70-talet. Detta utförande beror på stationens höjdläge i förhållande till Citybanans befintliga arbetstunnlar och den relativt låga bergtäckningen på platsen.

Stationens två uppgångar kopplar till viktiga punkter i Hagastaden, Nya Karolinska Solna (NKS), Karolinska institutet (KI), nya bostäder och nya arbetsplatser.

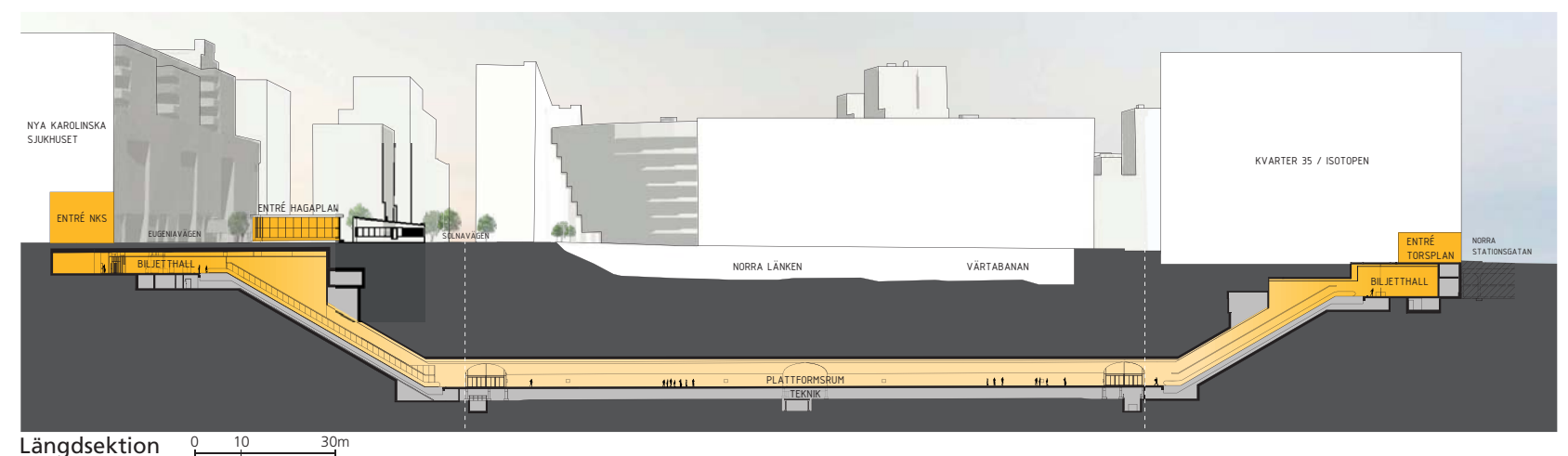
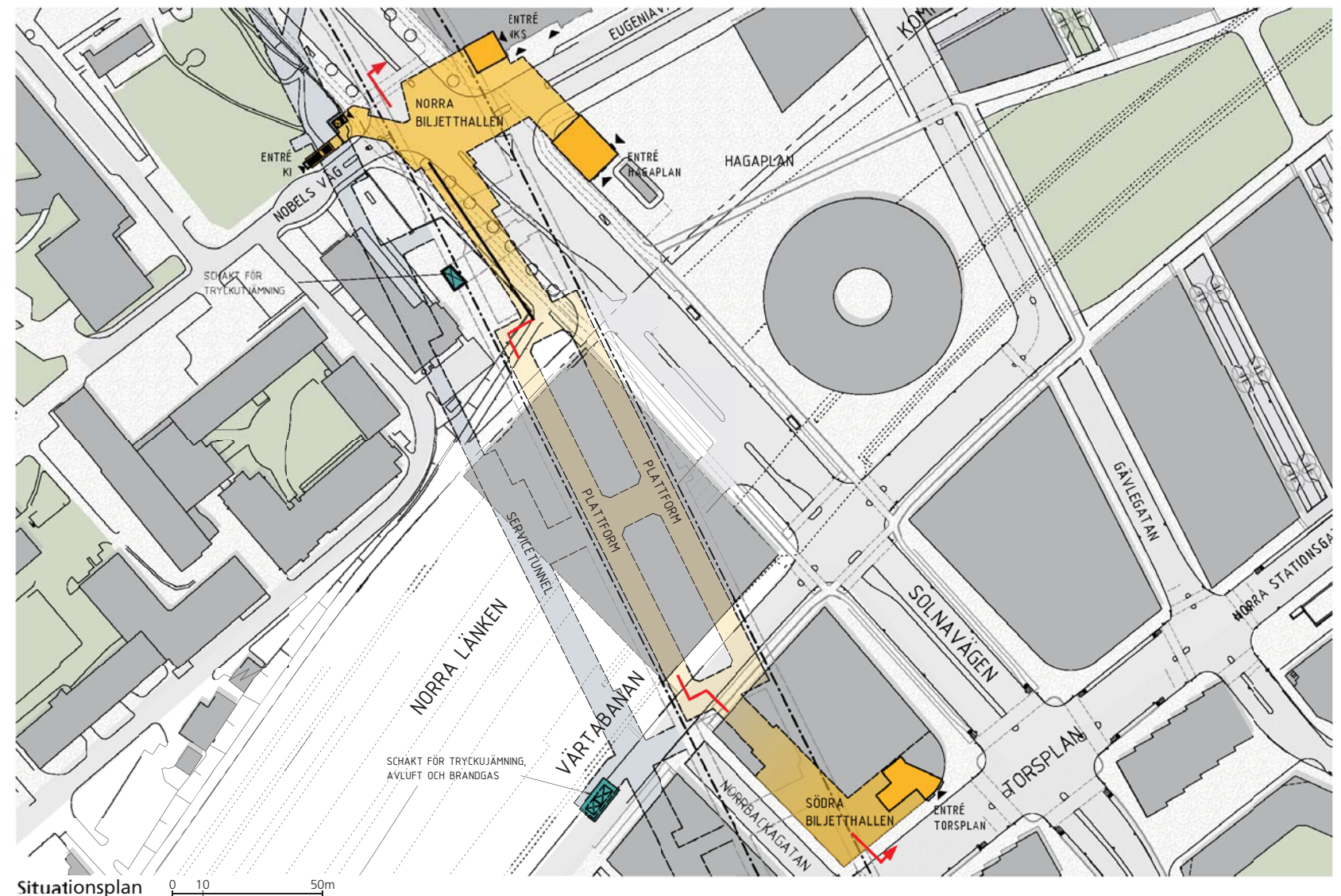
Södra uppgången utgörs av en biljetthall under mark, integrerad i en befintlig byggnad, med en entré från gatunivå och norra uppgången utgörs av en biljetthall under mark med tre entréer från gatunivå.

Parallellt med plattformsrummet löper en servicetunnel som blir kontinuerlig för sträckan mellan Hagastaden vidare till Arenastaden. Många av de teknikrum som behövs för stationens drift kommer att förläggas i utrymmen ihop med denna servicetunnel.

Tillkommande delar i ytläge som ger permanenta avtryck i stadsbilden utöver uppgångarna är schakt för tryckutjämning och brandgasventilation. De integreras i största möjliga mån i sin omgivning.

I norr kommer ett tryckutjämningschakt upp. Schaktet kommer upp till mark väster om Solnavägen och mynnar framför Nobel Forum. Utformningen av schaktets överbyggnad anpassas till parkmiljön och ska bli ett väl integrerat tillägg.

I söder kommer ett ventilationsschakt upp. I schaktet ventileras tryckutjämning, lika det norra schaktet, och brandgas. Schaktet kommer upp till mark i ett impedimentsområde bredvid spåren för Värtabanen. En möjlighet är att schaktet integreras i en mur längs spåren och i murens vägg kan galler för utsläpp placeras.

ÖVERGRIPANDE GESTALTNING

För Station Hagastaden har konstnären Åsa Jungnelius förslag *Snäckan* valts ut genom en öppen tävling. Konsten ingår som en del i planeringsprocessen och utgör en integrerad del av anläggningen. Förslaget har utvecklats i samverkan mellan arkitekt, konstnär och ljusdesigners. Genom samverkan får stationen ett stationsunikt uttryck som bidrar till identitet och orientering. Station Hagastadens gestaltning bygger på funktion, rörelse och konst som förhåller sig till de byggda förutsättningar som finns på platsen.

Konstnären Åsa Jungnelius förslag *Snäckan* präglar hela stationens uttryck, från entréer till plattformsrum. Snäckan har i konstnärens beskrivning sin *öppningen* i norr och sin *rygg* i söder och genom stationen förändras kulörer, material, mönster och fristående verk men hålls ändå samman av sin kulörpalett och återkommande uttryck. Kulören som dominerar är rosa och de mönster som utförs på golv, väggar och tak har en naivistisk känsla där man ska känna den mänskliga påverkan på materialet. Ett antal separata konstverk, som är delar av det stora konstverket *Snäckan*, förekommer i biljetthallar och plattformsrum. Till största delen görs golven av terrazzo och väggarna bekläs med ett ytskikt som kan perforeras för absorption men på samma gång klara krav på klotter och vandalism. Taken som genomgående är absorbenter utformas av kassetter som möjliggör demontering.

Norra biljetthallens utformning karaktäriseras av riktningarna mot de 3 uppgångarna som rummet sprider sig mot. Väggarna utförs i rosa och i golvet läggs ett mönster som följer biljetthallens form.

Södra biljetthallens starkaste karaktärsdrag är den dubbla takhöjden som större delen av rummet har. Biljetthallen anpassar sin form efter förutsättningarna som ovanliggande kvarter ger. Här är den rosa kulören än mer påtaglig och återfinns på både vägg, tak och delar av golv.

Plattformsrummet karaktäriseras av sitt dubbelvalv med vertikala bågformade absorbenter som blir kännetecknet för rummet.

Illustration norra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Bågarna och deras vågiga form skapar ett levande tak i 11 olika kulörer som stegrar mot plattformens mitt. Golvet av grön terrazzo, i ett triangelmönster, intensifieras mot mittenvälvets med glittrande ballast.

Belysningen är en viktig del av helhetsgestaltningen och bidrar till att förstärka upplevelsen av stationens unika uttryck. Belysningen uppfyller också kraven på en adekvat allmänbelyst station och uppmärksammar resenären på viktiga målpunkter inom anläggningen.

Stationen är utformad tillgängligt. Resenärer behöver ej röra sig i ramper och hissar när samma på- och avstigningsplatser som rulltrapporna. Markörer och kontrastmarkeringar för gränser mot trappor, plattformskant, glasade ytor et cetera utförs enligt gällande regler och skapar tillsammans med SL's skyltsystem en orienterbar och tillgänglig miljö i samband med den stationsspecifika arkitekturen.

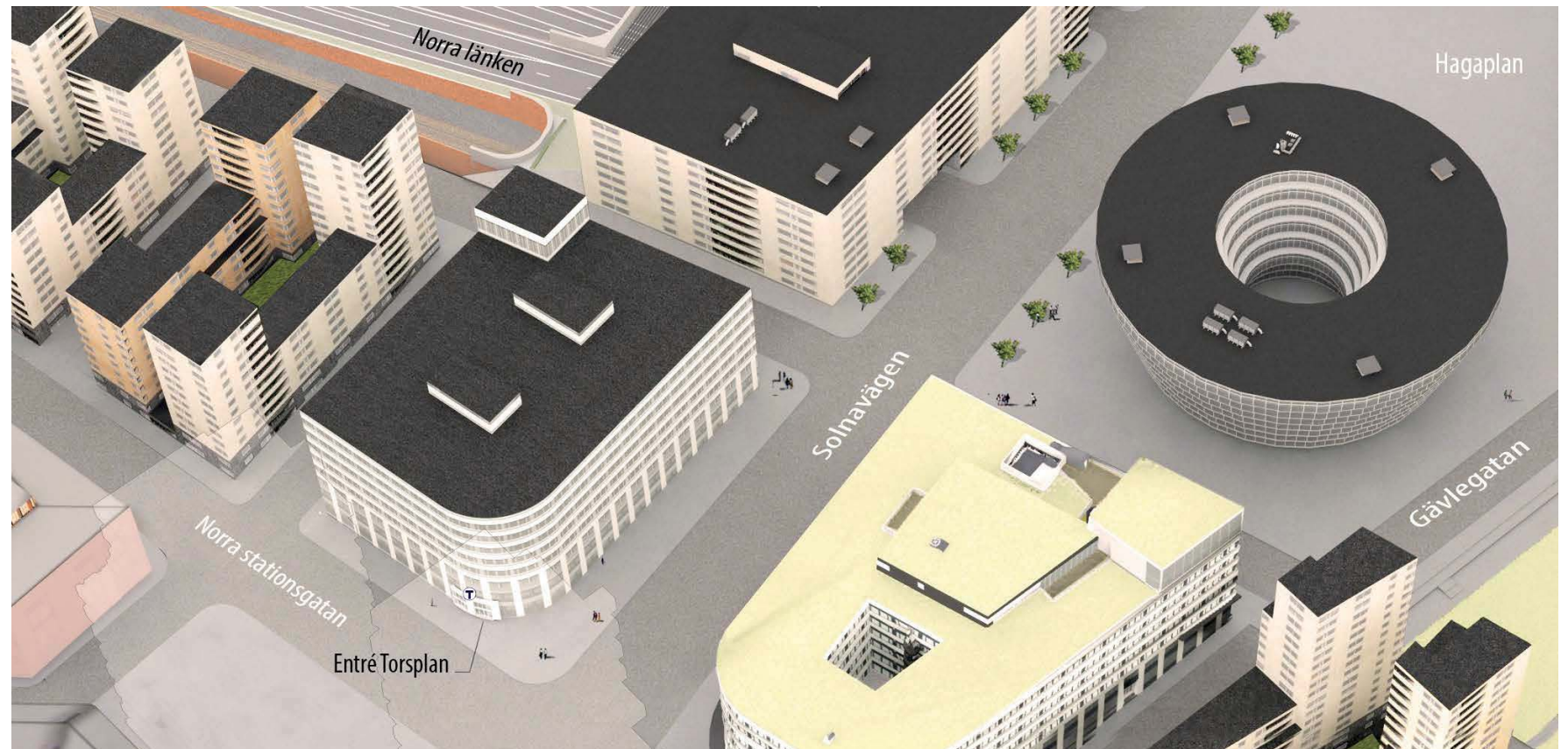
Södra uppgången

Den södra uppgången ansluter mot hörnet Norra stationsgatan/ Solnavägen. Biljetthallen för den södra uppgången kommer utföras inom en befintlig byggnad, kvarteret Isotopen, som är nyligen uppförd. Biljetthallen är placerad under mark i byggnadens nedre källarplan och uppgången i gatuplan mynnar mot Torsplan.

Entrén är en glasad fasaddel i kvarteret Isotopen och vänder sig mot Torsplan och Norra stationsgatan.

Förberedande arbeten i utrymmen som ska inrymma biljetthall och entré har utförts under uppförandet av kvarteret.

Förberedelser görs även för en eventuell framtida förbindelse under Solnavägen. Den eventuella förbindelsen utgörs av en butiksgång under Solnavägen som ansluter i källarvåning till kvarteret Fraktalen på motsatt sida av Solnavägen, där en eventuell gatuentré kan ordnas.

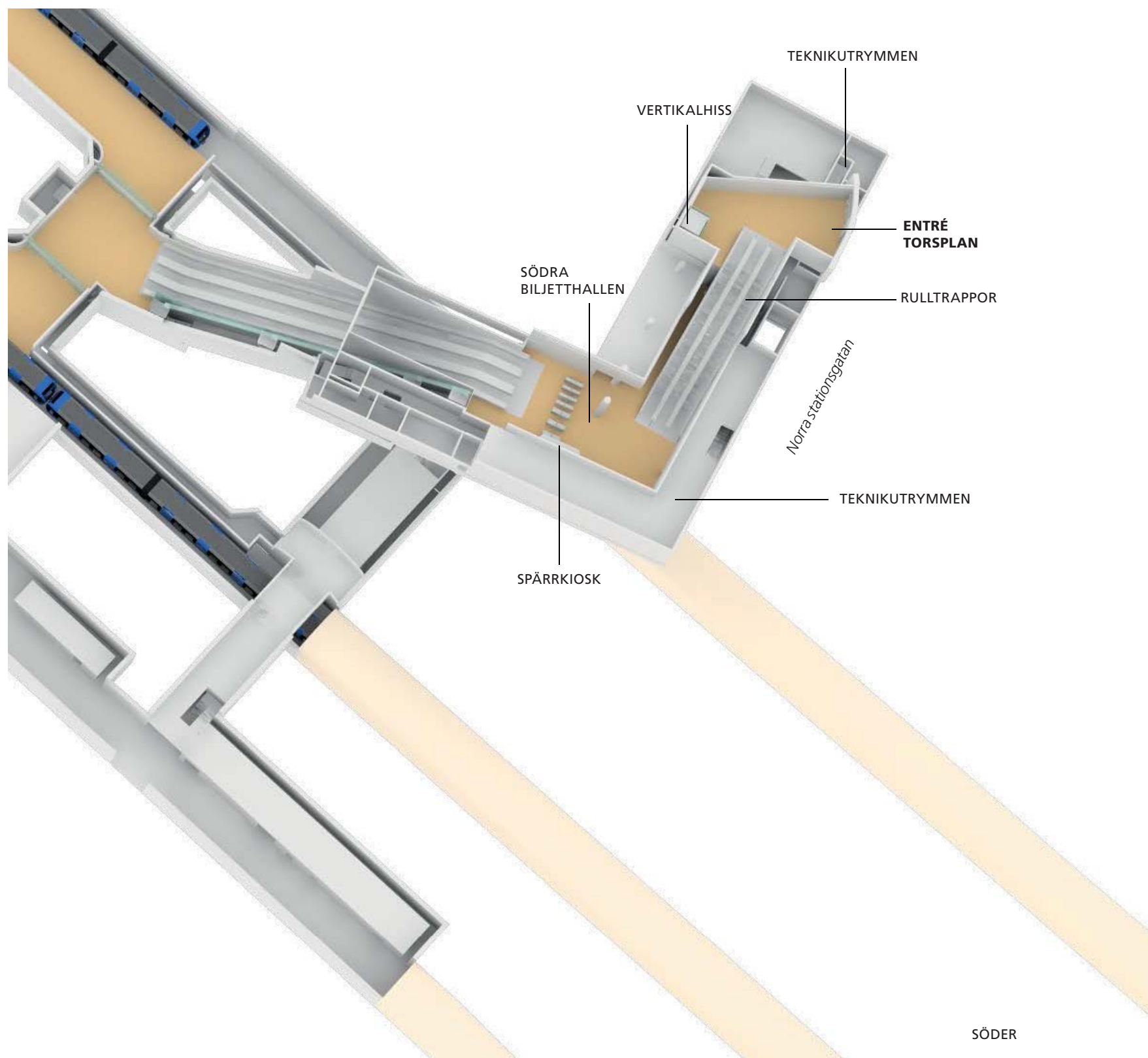
Entré södra uppgången

Framtida uppgång planeras i den vänstra byggnaden i bilden

Entréer i kvarter Isotopen, Torsplan

Sprängskiss södra uppgången

ENTRÉ TORSPLAN

I korsningen Solnavägen/Norra stationsgatan ligger Torsplan. Här har det nyligen uppförts 2 större byggnader, kvarteret Isotopen och kvarteret Fraktalen. Området är under full utvecklingen och inom några år är ett flertal bostadshus uppförda bland annat Norra tornen. I kvarterens bottenvåningar inryms service som ger ett levande gatuliv. Entrén till tunnelbanan ligger i kvarteret Isotopen och upptar ca 8 meter av fasaden mot Norra stationsgatan. Entréns fasaddel är glasad med skjutdörrar och med en T-skylt signaleras tunnelbanan.

Ytskikten i entrérummet har kallare nyanser än den rosa kulör som dominerar resten av stationen. Väggarna har en gräddvit kulör medans tak och golv går i olika blå toner.

SÖDRA BILJETTHALLEN

I södra biljetthallen möter resenärerna ett högt rum. Biljetthallen har till stora delar en takhöjd på 6,3m vilket blir ett kännetecken för rummet. I delen av biljetthallen som leder mot hissen till gatuplan är taket lägre, 3,3m. I den lägre delen är flödena lugnare och här placeras resenärsinformation och biljettautomater som resenärerna kan ta del av utan att vara mitt i strömmen till och från plattformen. Från spärmlinjen vrider sig biljetthallen i en 90gradig vinkel i sin vidare kommunikation till entréplanet.

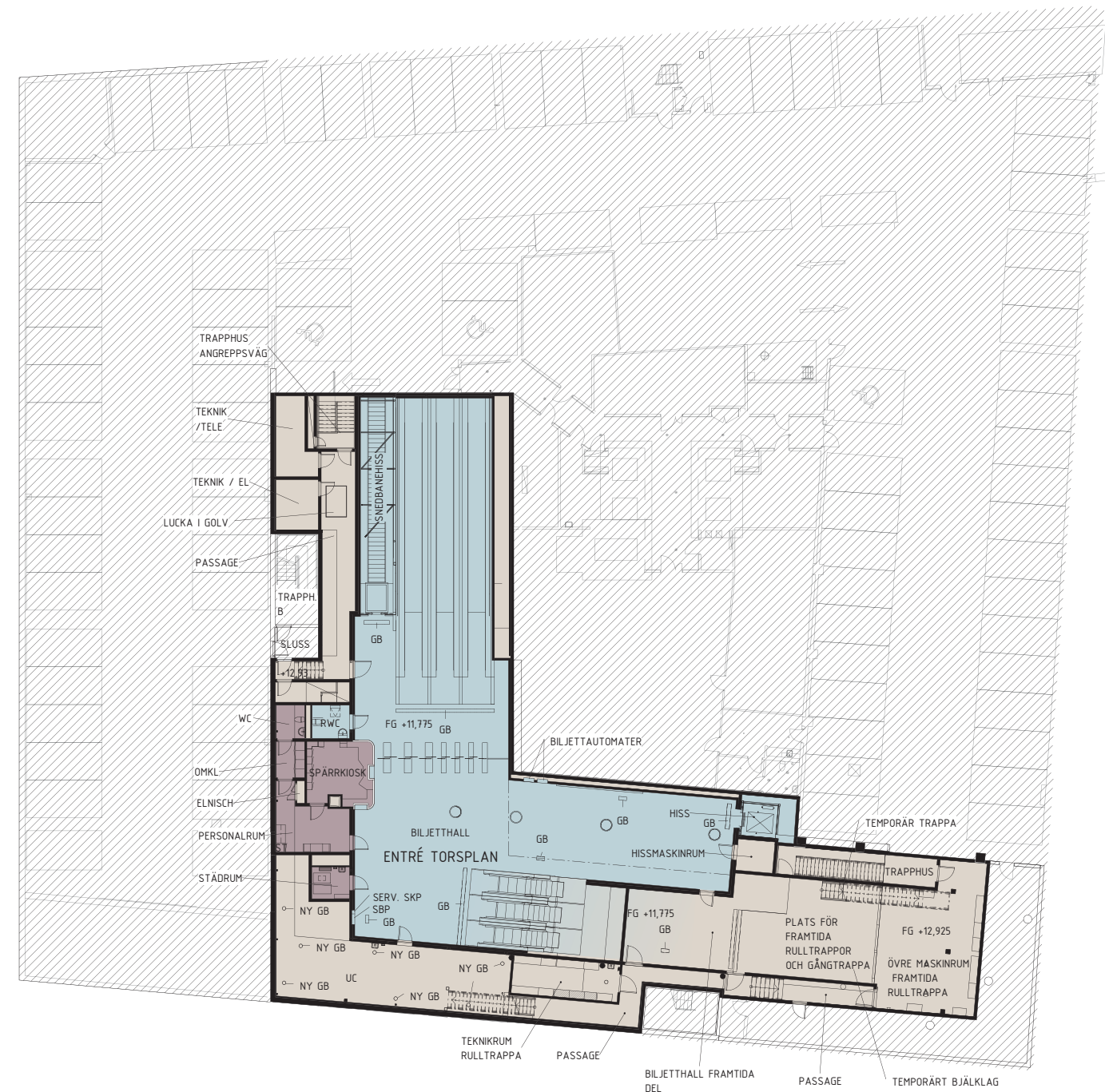
Biljetthallen inrymmer en spärkkiosk med tillhörande bakutrymmen, ett städrum och en publik RWC innanför spärklinjen. Biljetthallen har ingen butik. I anslutning till biljetthallen finns även för stationen nödvändiga teknik och driftutrymmen i två våningar.

Spärrkioskens placering möjliggör god översikt över hela rummet för spärrpersonalen. Spärrkiosken är utvecklad som en ny typmodul för de framtida kommande tunnelbanestationerna. Utformningen blir alltså lika för alla nya stationer och blir således lätt att upptäcka för resenären, då den skiljer sig från biljetthallens övriga gestaltning. Spärrkiosken är tillgänglighetsanpassad och har biljettlucka i två nivåer.

Ytskikten på biljetthallens väggar och tak utförs i den rosa kulören som är signifikant för stationen. Delar av väggarna och hela taket utgörs av absorbenter. Golvet av terrazzo har ett bredrandigt mönster i rosa och grönt med mässingslister emellan som ger rummet en riktning.

Undertaket i biljetthallen utförs av demonterbara akustiska element med infälld belysning. Undertaket döljer all kanalisation och installationer och skapar en lugnare miljö för resenären.

Generellt ska belysningen av biljetthallarna framförallt främja orienterbarheten, samt underlätta nyttjandet av dess olika funktioner.

Plan södra biljetthallen

Illustration södra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

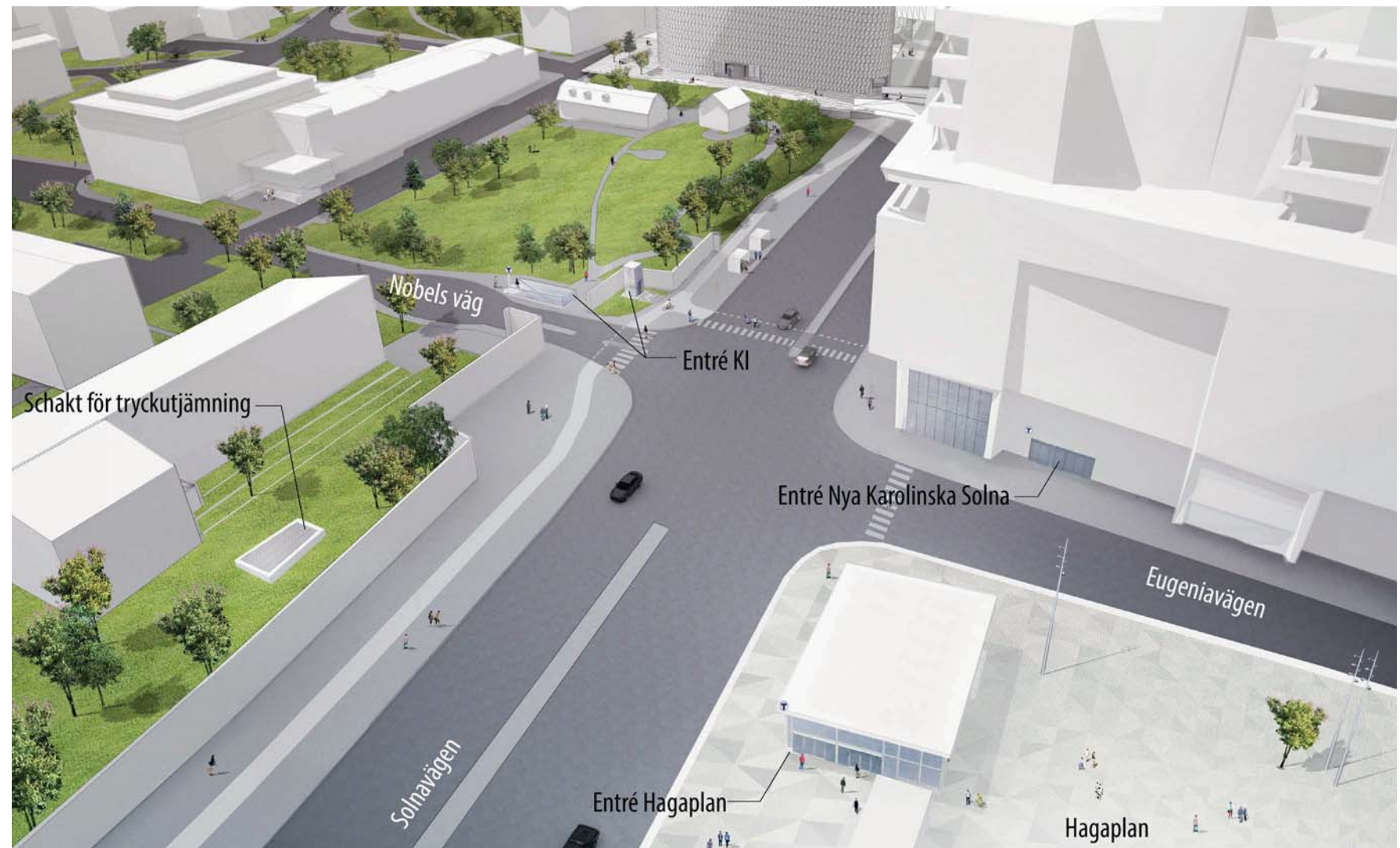
Norra uppgången

Den norra uppgången är lokaliserad i korsningen mellan Solnavägen och Eugeniavägen, en knutpunkt i Hagastaden med Nya Karolinska Solna (NKS), Karolinska Institutet (KI), nya bostäder och arbetsplatser i sin direkta närhet.

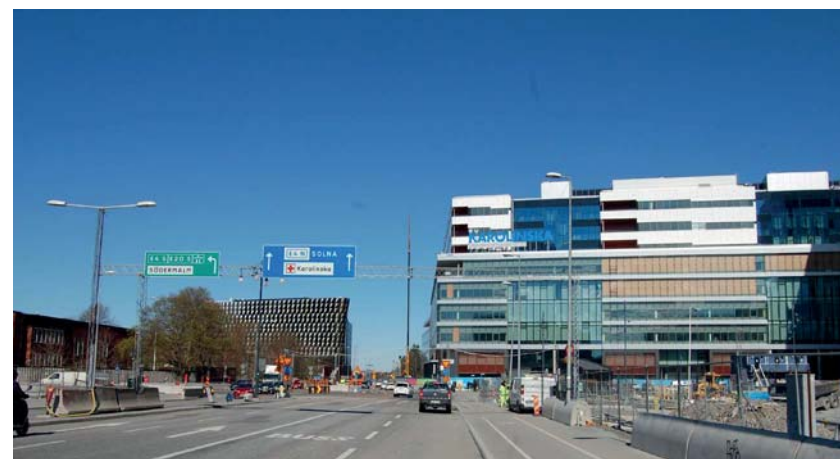
Framför NKS skapas en ny plats, Hagaplan. Här anordnas cykelparkeringar och vistelseytor. En konstnär kommer via parallellt uppdrag väljas ut för att ge platsen konstnärlig utsmyckning. Runt om Hagaplan anläggs busshållplatser vilket gör att entré kan utnyttjas av omstigande resenärer.

Biljetthallen är förlagd under mark och rulltrappor och hissar leder vidare till tre stycken entréer som vänder sig mot de tre viktiga platserna Hagaplan, NKS och KI.

Entré Hagaplan och Entré KI ligger på ömse sida om Solnavägen och kan därmed fånga upp ett stort antal resenärer. Entré NKS ansluter direkt från biljetthallen in i Nya Karolinska Solnas huvudentré i dess sydvästra hörn.

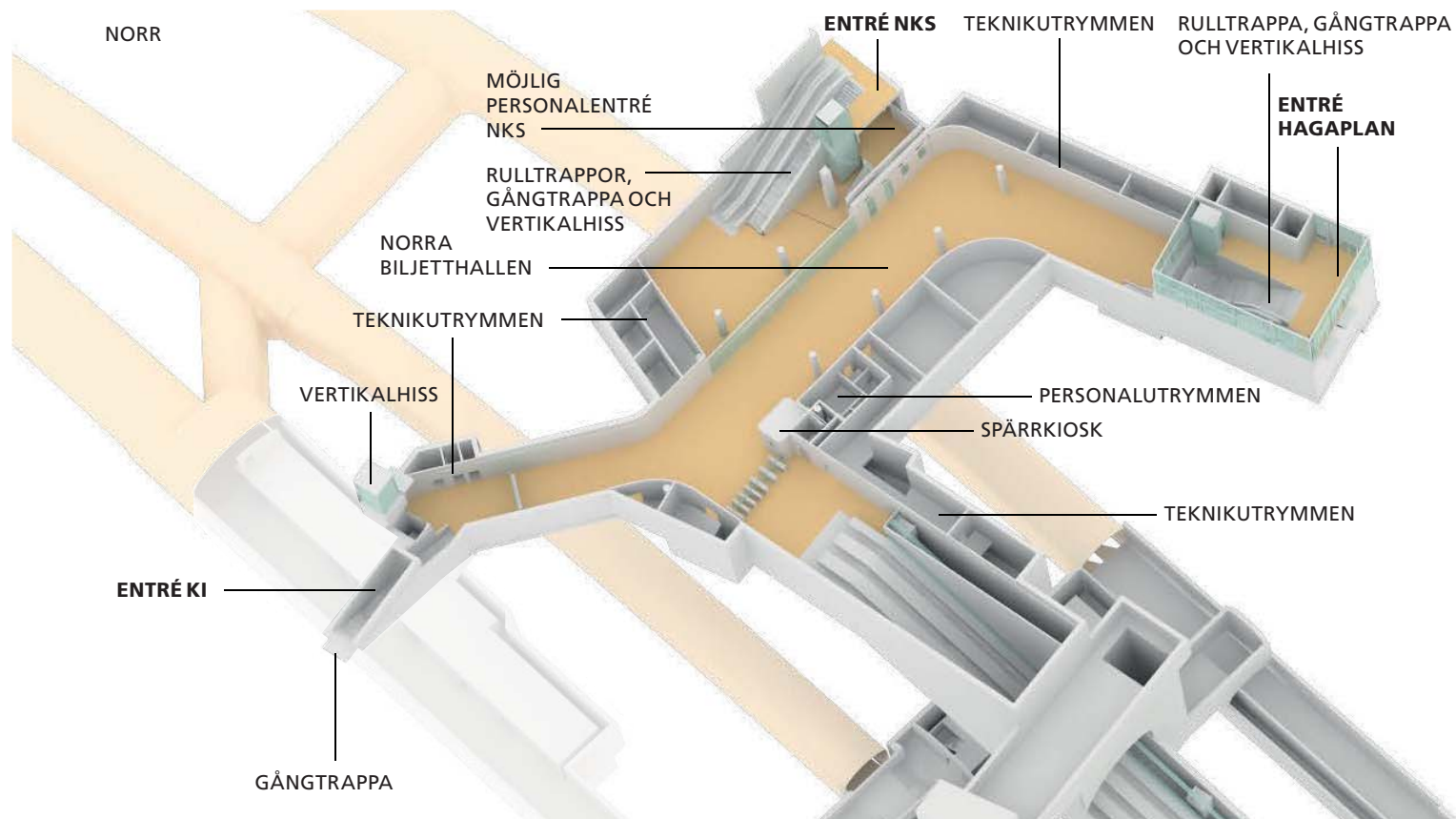
Entréer norra uppgången

Ny uppgång planeras på Hagaplan och integrerad i Nya Karolinska Solna

Ny uppgång planeras i anslutning till Karolinska Institutet

Sprängskiss norra uppgången

Illustration entré KI från Solnavägen

ENTRÉ HAGAPLAN

Entrén är en fristående byggnad men som möjligen genom en byggrätt kommer integreras i en ovanliggande byggnad som kan komma att uppföras på platsen. Entrén har till största delen glasade fasader. Glaset folieras enligt konstnärens förslag och blir ett regnbågsskimrande objekt på Hagaplan. Från entrénivån finns rulltrappa och gångtrappa intill varandra och en vertikalhiss varifrån man har utblick både utåt och över hiss och rulltrappa. Ytskikten i entrén är desamma som i biljetthallen i material och kulör.

ENTRÉ NKS

År 2018 ska Nya Karolinska Solna vara i fulldrift. Entré NKS ger resenärerna direktaccess från tunnelbanan in till sjukhusets huvudentré. Kopplingen sker via rulltrappor, gångtrappa och vertikalhiss. Ett samspel mellan biljetthallen och sjukhusets materialval och konst eftersträvas.

ENTRÉ KI

Byggnadsminnet Gammeln gården ligger inom Karolinska Institutets område och är en bevarad park och byggnader delvis från slutet av 1700-talet. Entré KI ligger i utkanten av den gräns som definierar byggnadsminnet och entrén utformas för att göra så lite påverkan på byggnadsminnet som möjligt och endast en gångtrappa och en hiss ansluter till mark från biljetthallen. Hissen är glasad och placeras utanför den mur som omsluter parken. Muren runt trappans öppning utförs i tegel, lika den befintliga muren, för att gestaltas som en förlängning av den mur som avskiljer byggnadsminnet från Solnavägen.

NORRA BILJETTHALLEN

Biljetthallen är ett generöst rum med stora ytor för att förenkla orienteringen i de många rikttningsbytena. Den fria höjden i rummet är 3,5m. Mot entré KI avskiljs biljetthallen av ett glasparti som skiljer en inomhuszon från en utomhuszon men biljetthallens ytskikt fortsätter över gränsen och skapar en helhet. Även mot entré NKS finns ett glasparti. En pelarrad avskiljer en lugnare yta från ytan där de mesta flödena kommer var. I den lugnar zonen har resenärerna tillgång till resenärsinformation och biljettautomater.

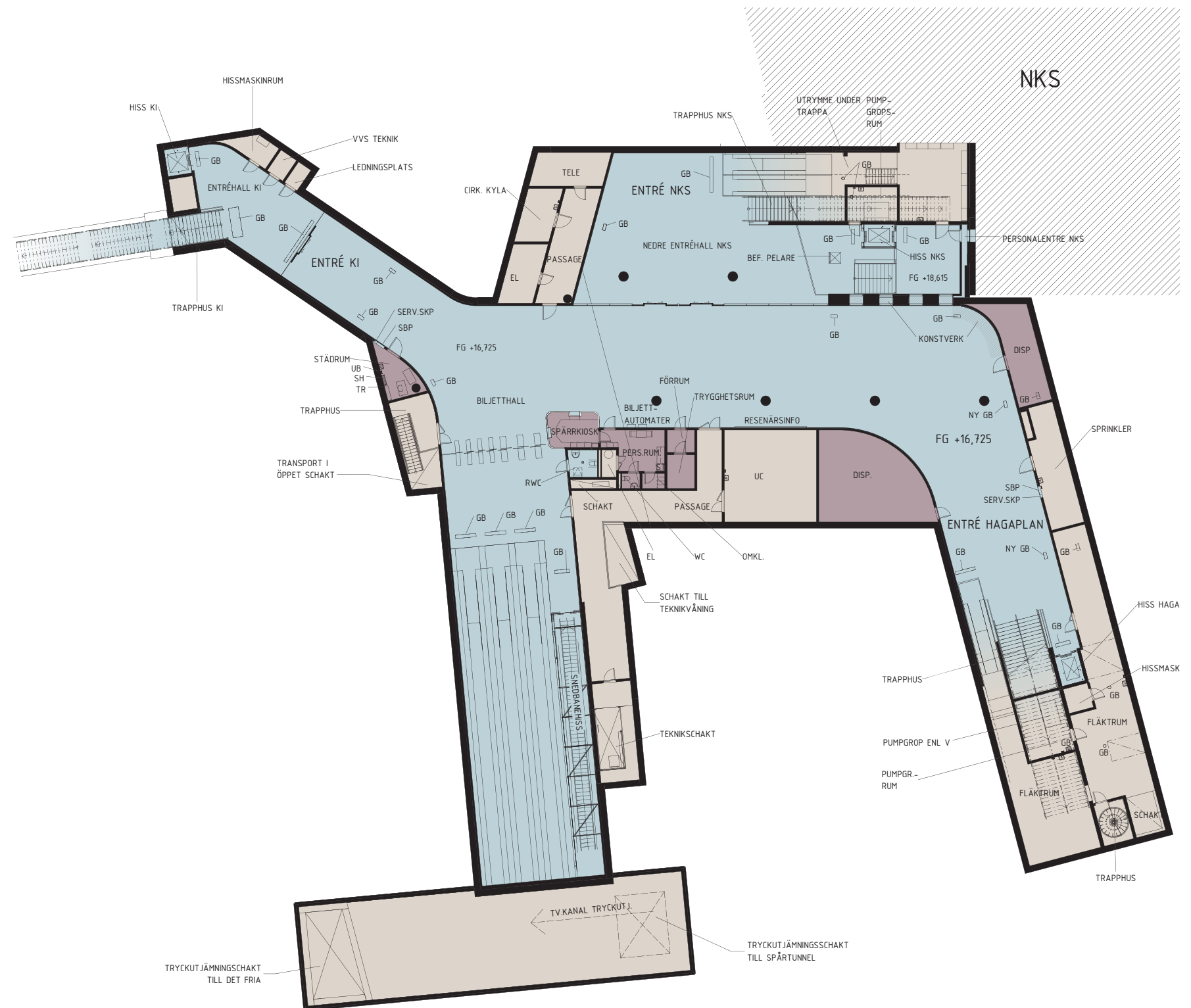
Spärrkiosken ligger i spärrlinjens förlängning med direkt access till tillhörande biutrymmen. Innanför spärrlinjen ligger en RWC. Det finns inga butiker i biljetthallen och runt om biljetthallens publika delar finns teknikutrymmen för stationens drift.

Spärrkioskens placering möjliggör god översikt över hela rummet för spärrpersonalen. Spärrkiosken är utvecklad som en ny typmodul för de framtida kommande tunnelbanestationerna. Utformningen blir alltså lika för alla nya stationer och blir således lätt att upptäcka för resenären, då den skiljer sig från biljetthallens övriga gestaltning. Spärrkiosken är tillgänglighetsanpassad och har biljettlucka i två nivåer.

Ytskikten på biljetthallens väggar och tak utförs i den rosa kulören som är signifikant för stationen. Delar av väggarna utgörs av absorberande ytor. Golvet, av terrazzo, läggs i ett storskaligt fossilmönster i rosa, gröna och gråa kulörer med mässingslister. Mönstret följer biljetthallens form och leder till/från spärmlinjen.

Undertaket i biljetthallen utförs av demonterbara akustiska element med infälld belysning. Undertaket döljer all kanalisation och installationer och skapar en lugnare miljö för resenären.

Generellt ska belysningen av biljetthallarna framförallt främja orienterbarheten, samt underlätta nyttjandet av dess olika funktioner.

Plan norra biljetthallen

Illustration norra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Vertikalkommunikation till plattform

Resenärerna tar sig från biljetthallarna till plattformen via rulltrappor och snedbanehissar. Färden sker direkt mellan de två nivåerna och inga mellanplan finns på stationen. Södra uppgången har tre rulltrappor och en snedbanehiss och höjdskillnaden mellan biljetthall och plattform ca 19m. Norra uppgången har tre rulltrappor och en snedbanehiss och höjdskillnaden mellan biljetthall och plattform är ca 24,4m.

Rulltrappor utförs med rostfria plåtbalustrader med infällda armaturer som belyser steget och ger korrekt funktionsbelysning i rulltrapporna.

Snedbanehissen som tar resenären ned från biljetthallarna till plattformen är placerad i relation till rulltrapporna så att en person i hissen står på samma höjd som i rulltrappan bredvid. Hissen utföres med glasade fronter och uppglasad hisskorg, som en del av en säker och orienterbar miljö. Snedbanehissen skiljs av mot rulltrappsrummet med ett glasparti och insidan av väggen i hisschaktet får ett ytskikt och kulör som spelar med resten av gestaltningen i rummet.

På plattformsnivån skiljs uppgångarna från plattformsrummet med stora glaspartier med glasade skjutdörrar. Rummet som bildas där uppgången startar på plattformsnivå är utrymningsplatsen. Taket görs av kassetter som är absorbenter över hela takytan.

Profiler i glassystem, handledare och övriga detaljer utföres i rostfri stål.

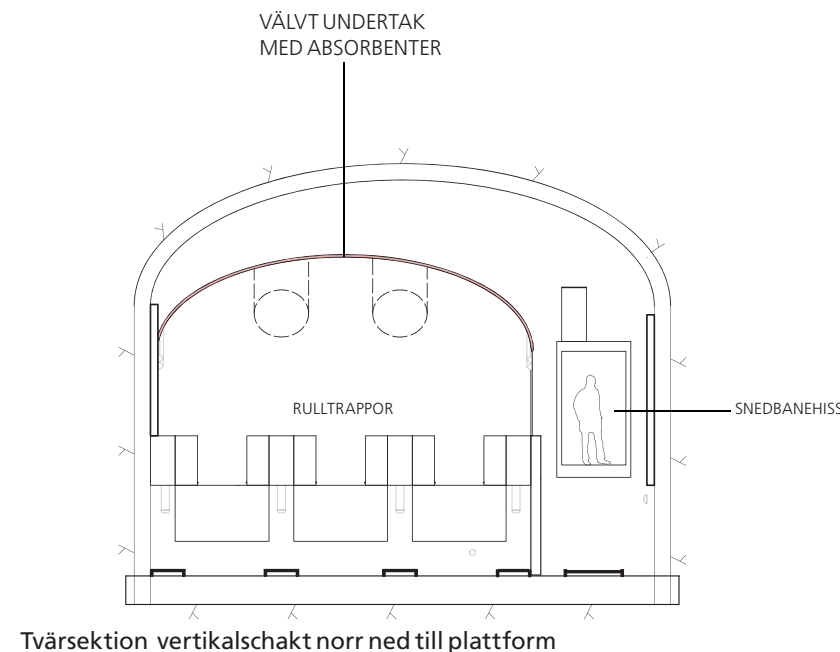
Installationer samt belysning fälls in i undertaket och kanalisering utföres dold.

FRÅN SÖDRA BILJETTHALLEN

Från södra biljetthallen sker den första delen av vertikalschaktet genom ett högt rum. Där det höga rummet tar slut tar ett välvt undertak av absorbenter vid, vars form spänner över de tre rulltrapporna hela vägen ned till plattformsnivån. Väggar och tak gestaltas enligt principerna för den stationsspecifika konstnärliga utsmyckningen, som har sin utgångspunkt i förslaget *Snäckan*.

Väggarna i rummet är klädda med keramiska plattor i ett flikigt mönster där kulörerna vävs in i varandra. Kulörerna går från blankt vit-rosa toner till champagne till vitt.

Taket av kassetter har ett flikigt mönster som är kopplat till väggens mönster. Kulörerna är desamma som på väggen. Undertaksvalvet med absorbenter döljer installationer och kanalisering.

Tvärsektion vertikalschakt norr ned till plattform

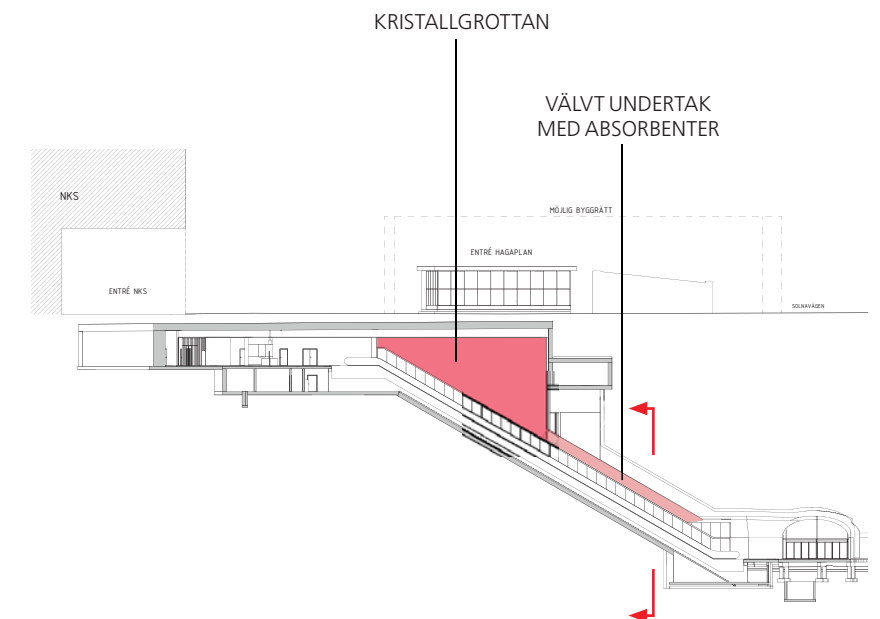
FRÅN NORRA BILJETTHALLEN

Även från norra biljetthallen sker den första delen av vertikalschaktet genom ett högt rum och ett välvt undertak tar vid där det höga rummet slutar. Undertaket är absorbenter, vars form spänner över de tre rulltrapporna ned till plattformsnivån. Väggar och tak gestaltas också här enligt principerna för den stationsspecifika konstnärliga utsmyckningen, som har sin utgångspunkt i förslaget *Snäckan*.

I den höga delen åker resenärerna igenom *Kristallgrottan* en gnistrande grotta av glasskulpturer, sten och metaller.

Väggen som löper parallellt med snedbanehissen i det lägre rummet bekläs med glas som ska motsvara glaset som snedbanehissen omsluts med.

Taket av kassetter har ett flikigt mönster i olika rosa kulörer. Undertaksvalvet döljer installationer och kanalisering.

Längdsektion vertikalschakt norr ned till plattform

Illustration av Kristallgrottan, vertikalkommunikation från norra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Plattformsrum

Station Hagastaden är en dubbelvalsstation med två enkelsidiga plattformsrum med ett sammankopplande tvärvalv på mitten. När resenären anländer till plattformsnivån via rulltrappa eller hiss går resenären ut genom de avgränsande glaspartierna till södergående eller norrgående spårsida. Plattformens längd är 145m och bredd på vardera sida om mittbergpelaren är ca 7m.

Längs med plattformskanten samordnas skyltning, högtalare och belysning med övriga installationer. Längs med bergpelarna som skapar den bakre väggen i plattformsrummen placeras resenärsinformation, stationsnamnsskyltning, sittbänkar, papperskorgar och spolbrandposter. Ingen reklam planeras i plattformsrummet.

På golvet längs plattformskanten görs en 900mm bred yta i en ljus kulör som fungerar som kontrastmarkering. Innanför sätts 3 rader med taktila lister av metall.

RUMMETS GESTALTNING

Plattformsrummen karaktäriseras av vågformade bågar/bafflar som pendlas vertikalt från berget tvärs plattformen. Bågarna är absorbenter i 11 olika kulörer, olika rosa kulörer blandas med puder och grönt. Mot plattformens mitt stegrar sig kulörerna till starkare valörer. Den kanalisering som finns ovanför bågarna målas in tillsammans med berget för att döljas

Golvet av terrazzo läggs i ett grönt triangelmönster som genom mer glittrande ballast intensifieras mot mittenvälv. Listerna som skapar mönstret görs i mässing och grön metall.

På väggar runt bergpelare och längs spår är ytskikten i en rosa kulör. För att uppnå en bra akustisk miljö utgörs en del av väggytorna av absorbenter. Utblås för tilluft och luckor för serviceuttag och spolbrandposter integreras i väggbeklädnaden.

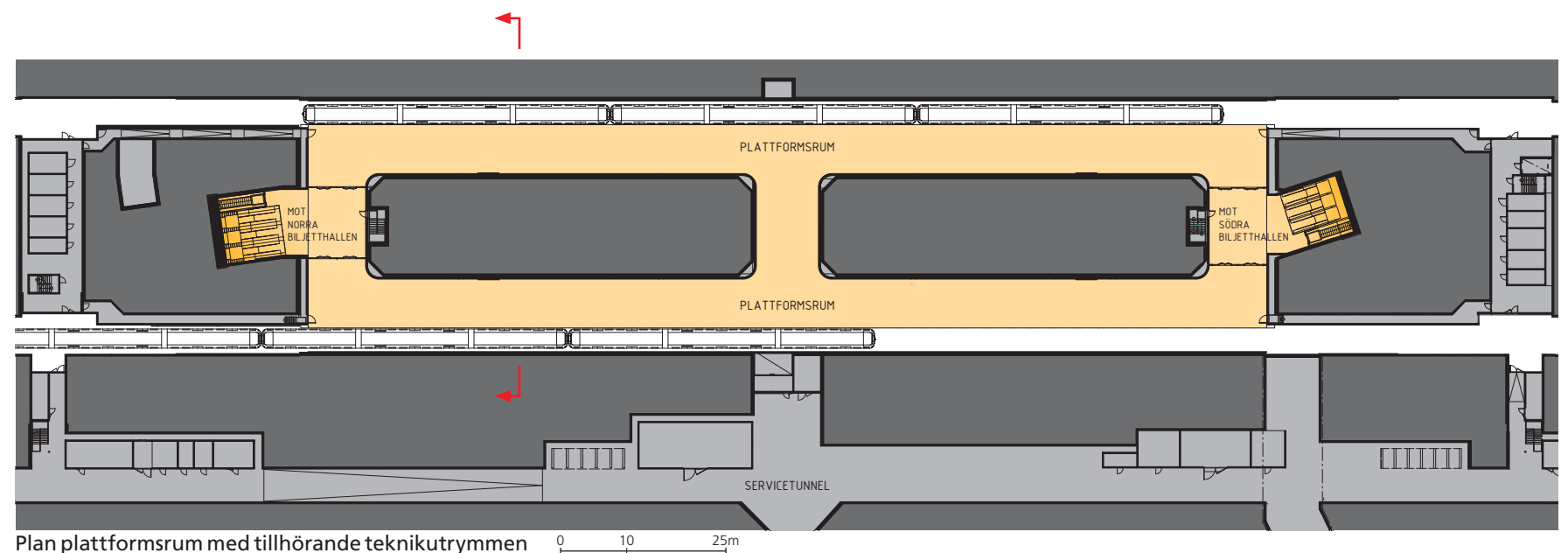
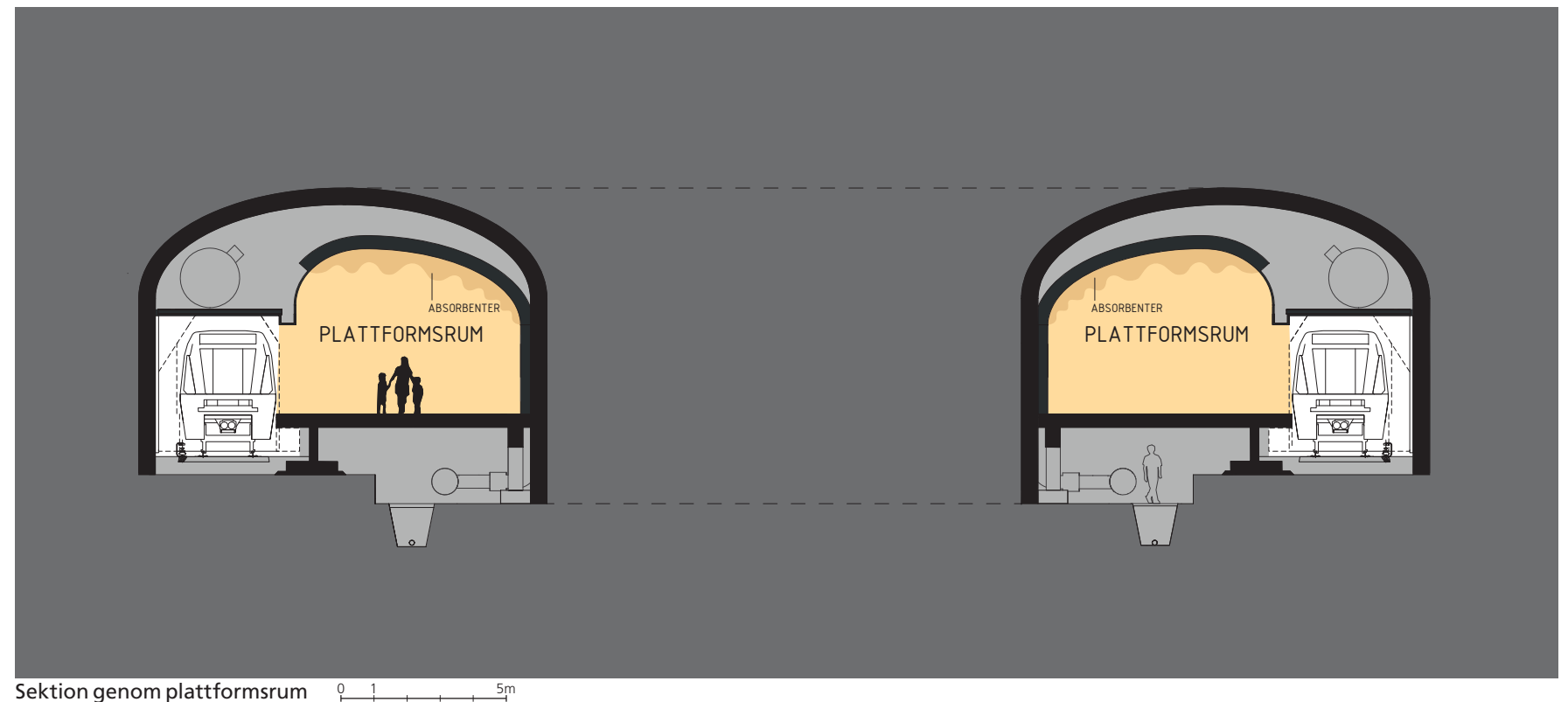

Illustration plattformsrum, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Ljussättning

I ett övergripande gestaltningstänk utgår stationsbelysningen på den nya Gula linjen från att vara orienterande och förstärka upplevelsen av rörelse och kommunikation. Förutom funktionsbelysning är ljussättning av den konstnärligautsmyckningen *Snäckan* viktig. Allmänbelysningen förtydligar ledande stråk, vertikala ytor och den konstnärliga gestaltningen är det som framträder och får ta plats i rummen.

ENTRÉER

I entréerna fokuseras ljuset på de vertikala ytorna för att annonsera rummets funktion utåt. Rummen kommer att kulörsättas olika, men upplevs generellt ljusa, trygga och inbjudande i stadsrummet. Ett ljus som tydligt lyfter fram konstnärens omfamnande känsla av att gå in i en ny värld. På några ställen där entréerna har ytor mot torgmiljö belyses dikroid-folierat glas som skapar en spännande och lockande effekt mot den yttre världen. Där omkringliggande arkitektur inte tillåter lanterniner används storskaliga armaturer för att skapa känslan av sådana i entrésituationerna. Färgtemperaturer samspelar med ytskiktsskulörer och dagsljus på ett harmoniskt sätt och generellt vara kallare ju närmare dagsljuset man befinner sig.

I trapphus till biljetthallar förstärks känslan av det höga rummet och orienteringen nedåt/uppåt genom pendlar i långa stag som följer kommunikationens lutning. Här utformas armaturernas utseende tillsammans med konstnär och utgör både ett funktionellt ljus nedåt och ett rumsskapande ljus som fyller den stora rymden där takhöjden är hög.

bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

BILJETTHALLAR

När resenären sedan landar på biljetthallsnivå leder enkla stråk med downlights något uppdragna i undertaket mot spärmlinjen. Wallwashers mot väggar definierar rummet, ger en god orienterbarhet och lyfter fram eventuella väggskulpturer för att skapa en intressant miljö.

Den norra biljetthallen fortsätter med en tydlig skulptural utsmyckning som fyller rummet ner mot plattformen, *Kristallgrottan*. Här ger belysningen konsten ytterligare en dimension där ett allmänt upp och nerljus från väggar kompletteras med strålkastare som kan riktas mot utvalda partier i utsmyckningen. Kristallgrottan ska kännas glittrande och kommer därför även att bestyckas med glasskulpturer med inbyggd fiberoptik som sakta skiftar i intensitet. Ljus för stegen i rulltrapporna byggs in i balustraderna. I detta rum ligger dock fokus på tak och väggar som ger känslan av omslutenhet.

I södra biljetthallen representerar konstverket *Snäckans* skal. Här lyfter ljuset fram den arkitektoniska rumsligheten men utgör inte någon större konstnärlig koppling än så. Armaturer monteras på vägg längs rulltrappslöp och lyfter rymden i rummet genom att ge ljus både uppåt i valvet och nedåt på vägg. Den bakre väggen i utrymmet för snedbanehissen ges ljus av linjär belysning infälld i toppen av glasparti. Här är känslan enkel och luftig med ett jämnt belyst rum utan skarpa kontraster.

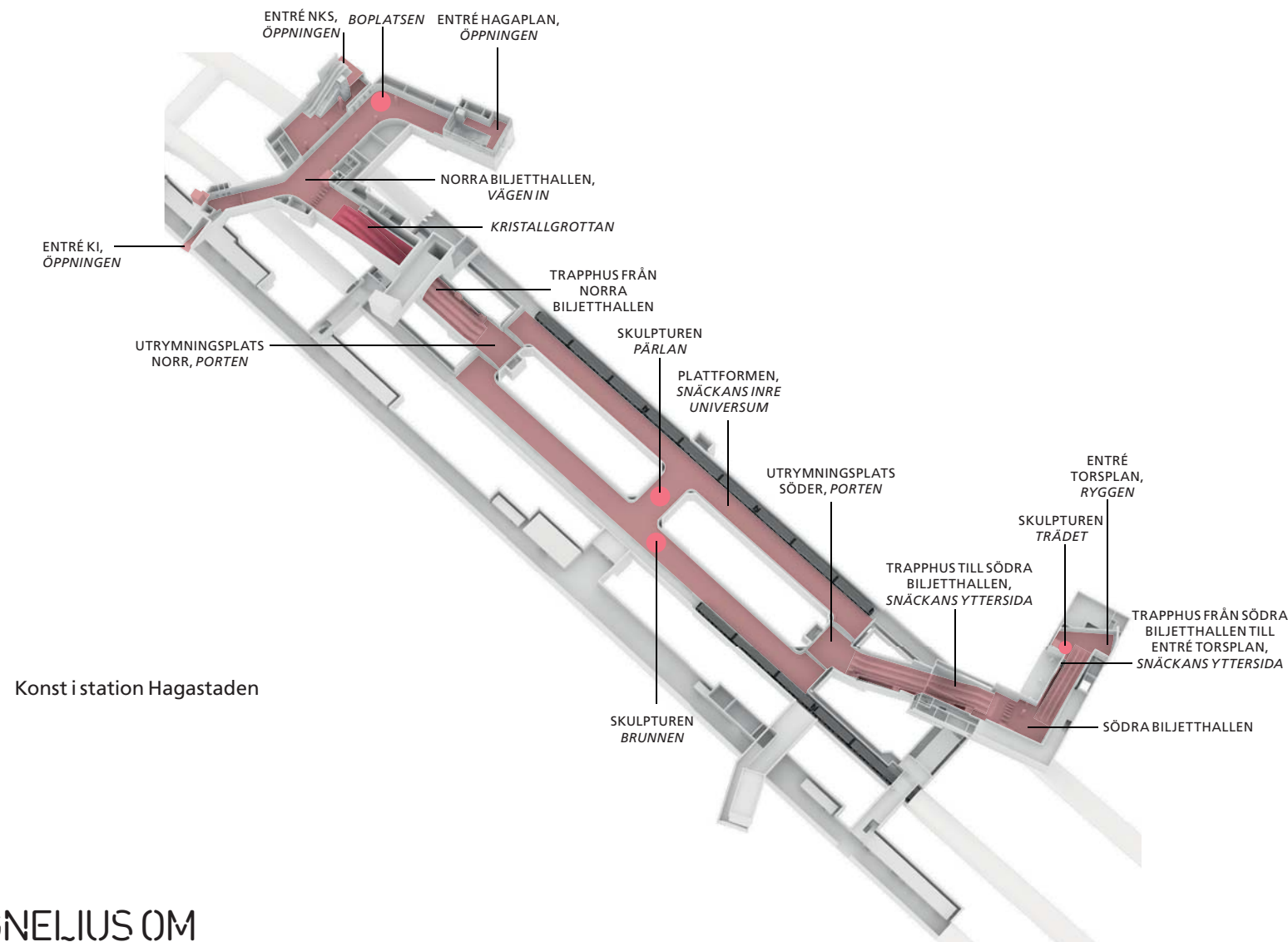
bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

PLATTFORMEN

I utrymningsplatserna integreras belysning i den konstnärliga utsmyckningen. Armaturer anpassas i kulör efter taket på dess respektive position och ljusmässigt blir detta en sorts neutral zon. Det gör att den konstnärliga gestaltningen förstärks när man går in i plattformsrummet.

Plattformen är konstverkets innersta rum. Takets bafflar belyses med ett varmt ljus som på ett spännande sätt lyfter fram variationen i kulörer. Ljuset kommer från båda sidor av plattformen upp i valvtaket med undantag för där bergmittpelaren delar sig och skapar en passage till motsatt plattform. Där placeras armaturerna med uppljus enkelsidigt ovan plattformskantens teknikzon för att förstärka tydlighet och orientering. På- och avstigningszonen längs plattform förses med förstärkta ljusnivåer för att öka orienterbarheten och skapa kontrast till övriga plattformsstråk. Den belysningen utgörs av downlights i en teknikzon ovan plattformskant. I teknikzonen finns även armaturer som belyser väggen längs spår för att inkludera den i rummet. Väggarna på plattformens kortsidor belyses med ett släpljus för att definiera rummets slut på ett tydligt sätt, och kortare väggpartier längs med plattformen får ett ljus mot vägg för att visuellt korta av rummet med en variation i ljusnivå på de vertikala ytorna. Tvärtunneln i mitten av plattformen ska särskilja sig från det övriga plattformsrummet. Ett undertak med håll pendlas ned och ljuset silar ner genom undertaket med smalstrålande spotlights.

Konst

Konst i station Hagastaden

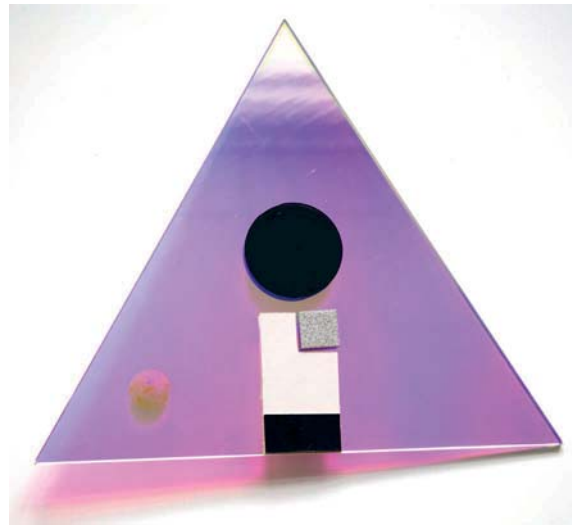
KONSTNÄREN ÅSA JUNGNELIUS OM SNÄCKAN

”I arbetet med den konstnärliga gestaltningen av Hagastaden har jag tagit hela stationsmiljön i beaktande och behandlar det som ett rum. Med en feministisk utgångspunkt ser jag på tunnelbanestationen och det fysiska hållrum den utgör, som en gigantisk skulptur, en snäcka. Det monumentala hållrummet bildar insidan på Snäckan och kan läsas som en hyllning till moderskapet men också vänskapen, faderskapet, omhändertagandet och kollektivets värnande av de många.

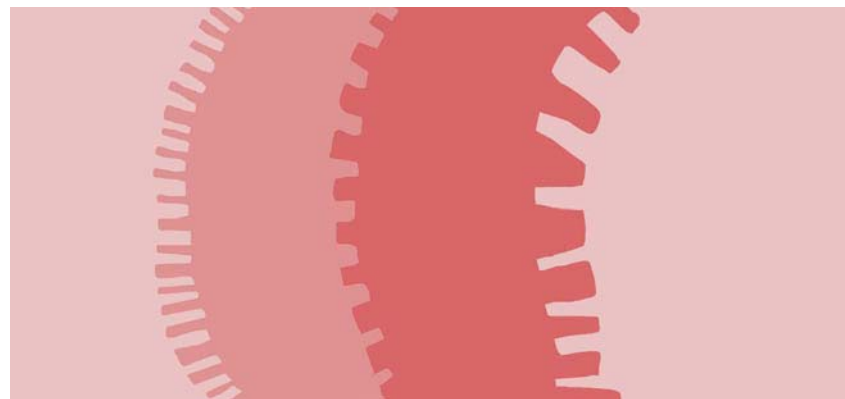
Tunnelbanan är i sig ett omhändertagande, satsningen på utbyggnaden av kollektivtrafiken handlar om hänsyn till framtida

generationer både i fråga om social och ekologisk hållbarhet. När jag skriver ett feministiskt förhållningssätt menar jag i vid bemärkelse, det vill säga ett jämställt förhållningssätt till dina medmänniskor. En konstnärlig referens är konstnären Niki de Saint Phalles ikoniska verk ”hon” som uppfördes på moderna Museet 1966. Snäckan har en övergripande varm ton som genom sin estetik vill bidra till att den urbana tunnelbanemiljön blir en trygg och lugn plats. Skulpturerna inne i Snäckans universum är berättelser om mänskliga artefakter där allmänmänskliga behov beskrivs, till exempel Brunnen. Vattnet som symbol, livets källa och vatten som vardagligt livsvillkor. Skulpturerna berättar också

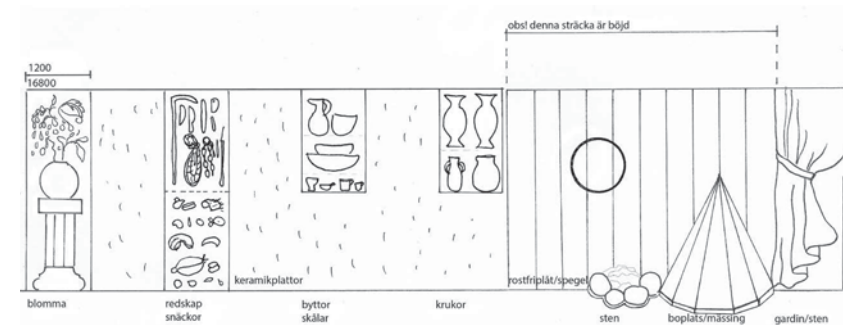
om mötet mellan urbanitet och tolkningen av det vi vanligen kallar natur. Konstnärlig gestaltning i det offentliga rummet är en kommunikation som möter alla och integreras i vårt gemensam vardagliga liv. Det sociala rummet och en nära relation till brukaren är starkt närvarande i min konstnärliga praktik. Ett rum eller ett objekt blir till först när materian aktiveras, det ger min praktik mening.”

Regnbågsfoliering

Flikigt mönster i vertikalschakt

Elevation och material Boplatsen

Illustration och material Kristallgrottan

ENTRÉ HAGAPLAN, ÖPPNINGEN

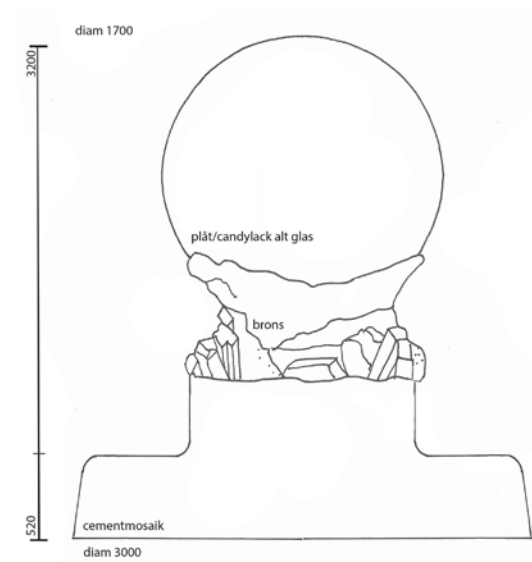
Glaspartierna i trapphuset och dagsljusinsläppen är försedda med en regnbågsfoliering. Ljuset färgas och regnbågsreflektioner uppstår som skiftar färg beroende på tidpunkt på dygnet. Glaspartierna ses som ett membran mellan gatans ute och Snäckans inne.

SKULPTUREN BOPLATSEN

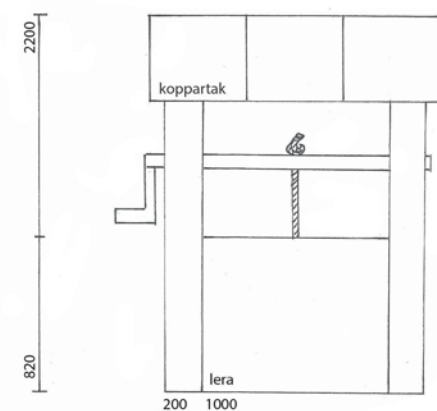
Där väggpartiet mellan biljetthallen och entrén NKS är genombrutet är skulpturen Boplatsen integrerad. Skulpturen är vid entrén Hagaplan i blickfånget och är bitvis utskjutande från väggen men övergår till en samling av interiört relaterade funktionella vardagsobjekt. Tipin och eldstaden är ”halva” men upplevs som hela i speglingen från de blankpolerade stålskivorna på väggen. Objekten i vitrinskåp går att se från både biljetthallen och entré NKS och diskuterar mänskligt begär och samlar instinkten genom symboler för redskap, kärlet, värmekällan, förvaringen, föda, kultivering och skydd.

KRISTALLGROTTAN

Här startar färden. Kristallgrottan är ett offentligt kristallpalats, en glittrande sfär som skall upplevas i rörelse. En spegelvänd mönsterbild är uppbyggd av mindre komponenter i glas, sten och metall som tillsammans bildar en sammanhängande rumslighet och sträcker sig över halva rulltrappans längd. Materialen som är valda är alla reflekterande och ljussättningen är central. Kristallgrottans totala längd är 21,3 meter. I grottans öppning reflekteras allt och resenären är synlig i det imaginära rummet som bildas. Resenären är nu i visuell kontakt med Snäckans inre universum, plattformsrummet, dit alla vill.

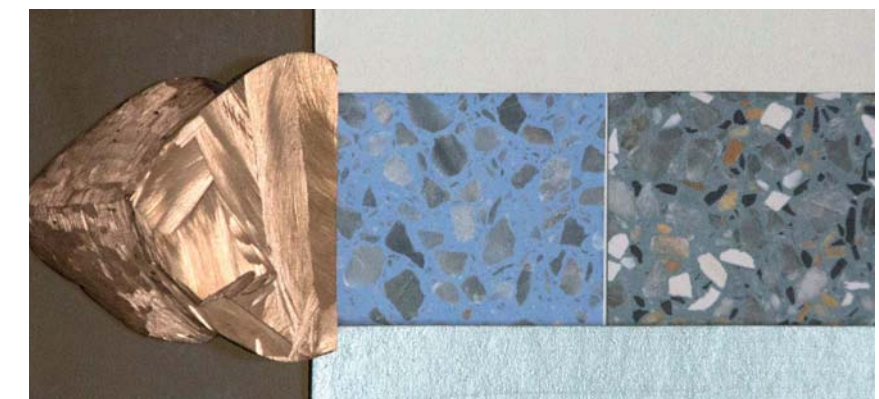
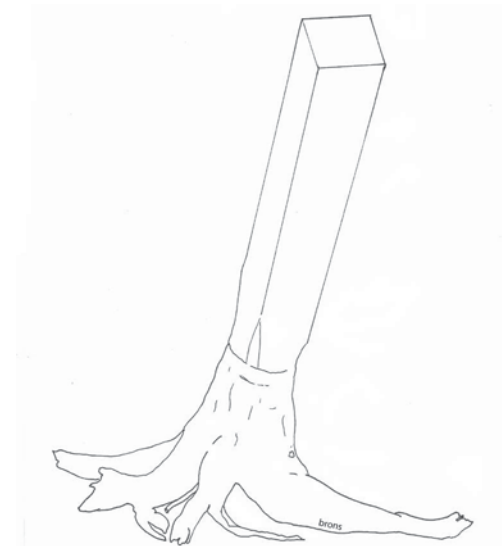
Skulpturen Pärlean

Skulpturen Brunnen

Illustration av och kulörer på vågformade takbafflar i plattformsrummet

Skiss och material skulpturen Trädet

PLATTFORMEN

Reliefen som löper längs med hela plattformsrummets undertak blir det tongivande elementet i gestaltningen tillsammans med den upprepande färgskalan, från blå pärlemono till vitt och med en accentuering av mörkare rosa i mitten av plattformsrummet. I Snäckans universum finns Pärlean, rummets mittpunkt, en skulptur placerad i tvärvalvet mellan plattformsrummen på ett podium i cementmosaik som samtidigt fungerar som sittplats. Tvärvalvets tak är perforerat med hål, som ger en illusion av att ett dagsljusinsläpp. Brunnen, en annan väg ut, är placerad på plattformen helt in till väggen och är gjord i terrakotta färgad lera, med tillhörande koppar tak.

De fristående skulpturernas skala är i relation till den mänskliga kroppen så att det bildar platser av mer intim karaktär. Golvet i cementmosaik har en ljus botten med mycket grönt glas som ballast i ett harlekin mönster. Inne i tvärvalvet skiftar ballasten färg till silver och glitterheten intensifieras.

SKULPTUREN TRÄDET

Trädet är placerad på en sockel av betongmosaik i entré Torsplan och utförs i brons med en bakomliggande spegel. Skulpturen beskriver mötet mellan urbanitet och tolkningen av det vi kallar natur.

Station Hagalund

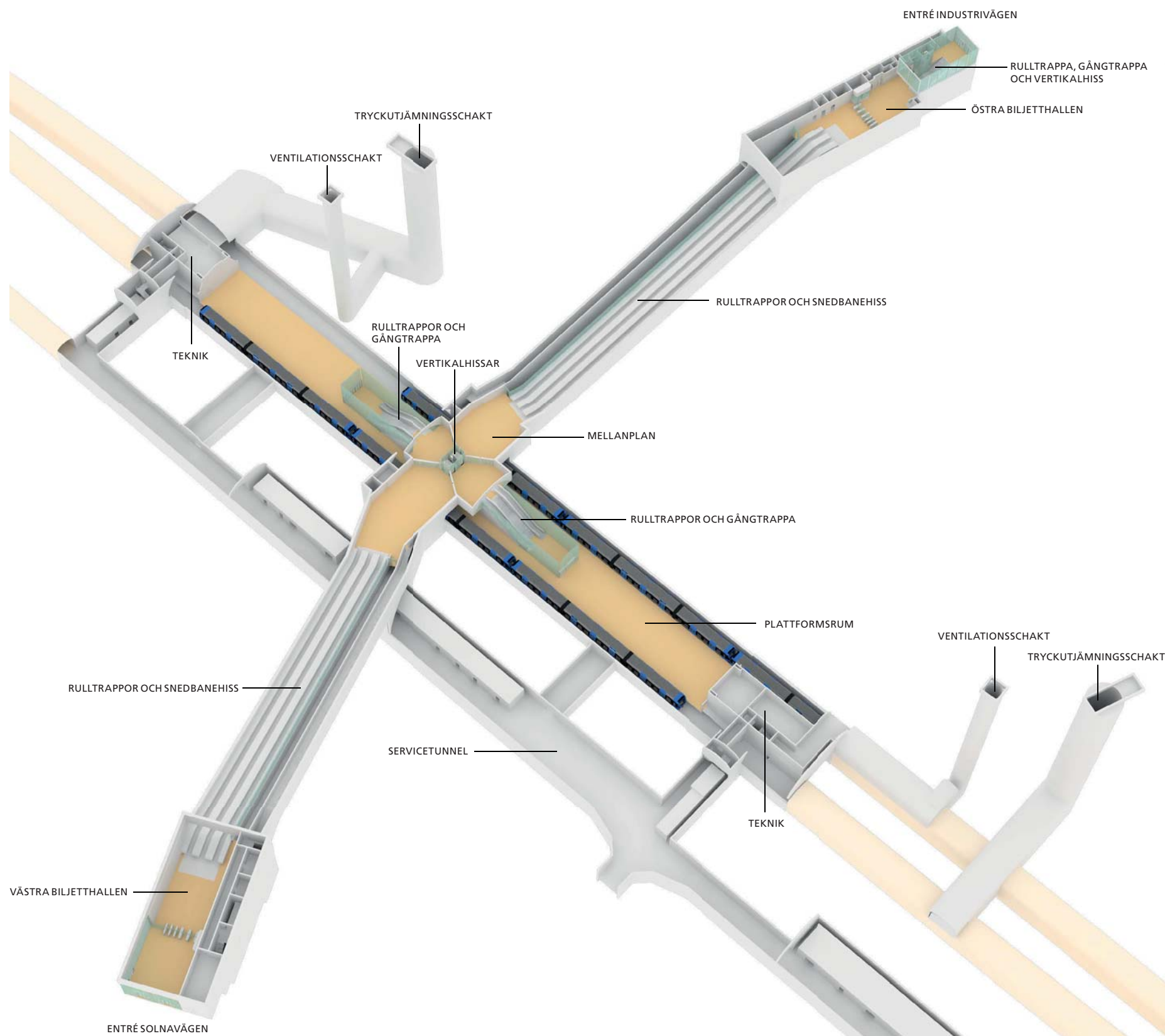

Vy över Hagalund

Station Hagalund är lokaliserad i näst intill rakt nord-sydlig riktning, under Ostkustbanans spårområde i höjd med Norra begravningsplatsen. Stationen har en uppgång öster om spårområdet i Hagalunds industriområde och en uppgång väster om detsamma. Den västra uppgången är lokaliserad till ett idag obebyggt skogsparti intill Solnavägen. Området på båda sidor om järnvägen planeras på sikt att utvecklas till en tätare stadsstruktur med både bostäder och verksamheter. Den östra uppgången placeras på gatumark mitt i Gelbgjutarevägen för att möjliggöra ett färdigställande oberoende av framtida utveckling i de angränsande fastigheterna. Den västra uppgången är en friliggande byggnad men lokaliseringen medger att den på sikt kan inordnas i en förtätad kvartersstrukturen längs Solnavägen. Hagalunds industriområde angränsar i öster till Norra begravningsplatsen, som är en av Sveriges största begravningsplatser och ett riksintresse för kulturmiljövården.

Översikt station Hagalund

Sprängskiss visar stationens uppbyggnad

ÖVERSIKT ANLÄGGNING

Station Hagalund är utformad med en mittuppgångslösning. Plattformsrummet delas i en nordlig och en sydlig del med trapphus från vardera halvan upp till ett mellanplan, tvärs över mitten av plattformen.

Från mellanplanet nås de båda uppgångarna i varsin ände.

Med en plattformsnivå på höjdnivå -33,9, den västra biljetthallen i marknivå på höjdnivå +10,5 och den östra entrén i marknivå på Höjdnivå +10,8 är det en relativt djupt belägen station med mycket långa rulltrappsschakt upp till biljetthallarna.

Den östra biljetthallen som är förlagd i mark, tätt under Gelbgjuta-revängen, nås från mellanplanet med rulltrappor och snedbanehiss med 36,5 m i lyfthöjd. Gatuentrén i marknivå lokaliseras nära korsningen med Industrivägen som är områdets huvudgata och biljetthallen som lokaliseras under mark nås från gatunivån med rulltrappa, gångtrappa och hiss.

Den västra uppgångens drygt 40 m höga lyftschakt med rulltrappor och snedbanehiss leder hela vägen upp till en biljetthall i markplan med direkt entré ut mot Solnavägen.

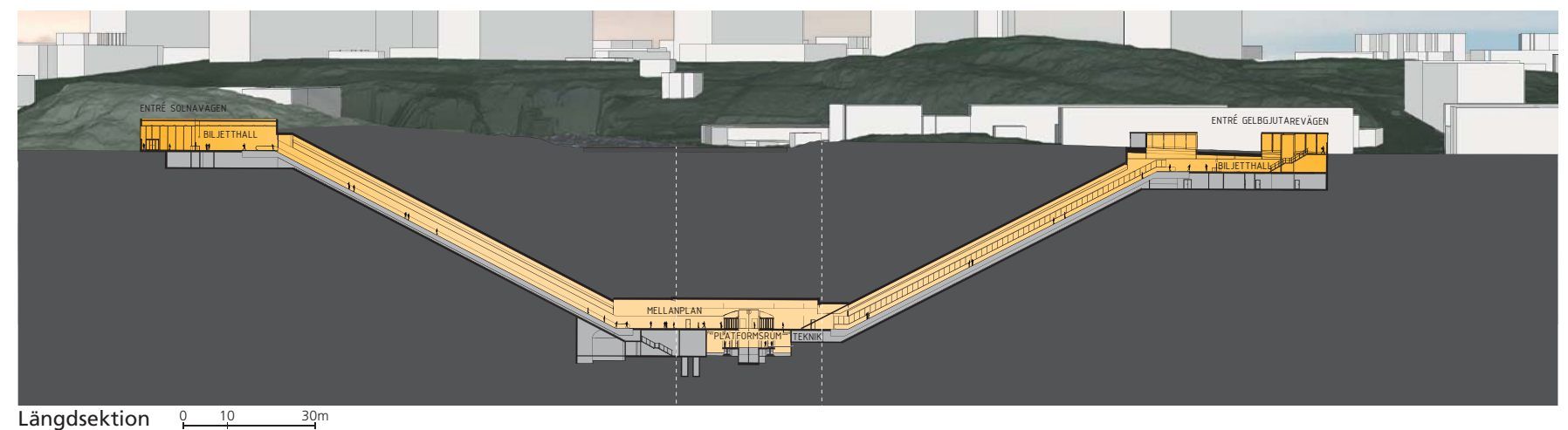
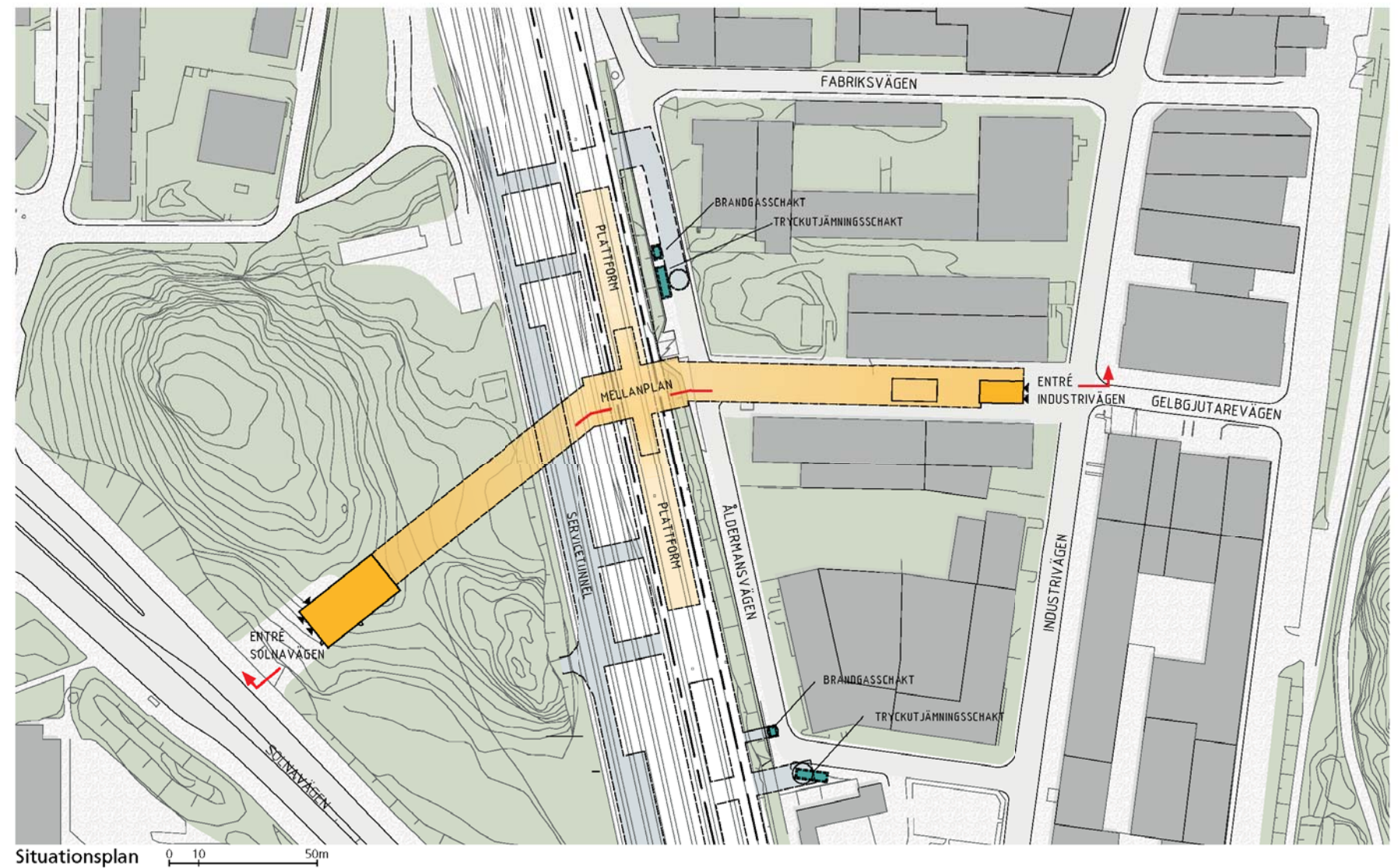
Längs med plattformen och spårtunnlarna går en servicetunnel där rum för stationens drift är lokaliserade.

STATIONENS LÄGE

Station Hagalunds lokalisering är gjord med förutsättningen att områden runt stationens uppgångar är under utveckling. Inga konkreta planer finns dock och placeringen måste därmed bli en avvägning mellan tekniska förutsättningar och en önskan att inte på ett olämpligt sätt begränsa utvecklingsmöjligheterna för eventuell tillkommande bebyggelse i samband med uppgångarna. Bedömningen är att de föreslagna lägena för biljetthallar med uppgångar är lämpliga lägen som ger en bra avvägning mellan de ovan nämnda aspekterna.

Parallellt med plattformsrummet löper en servicetunnel som blir kontinuerlig för sträckan mellan Hagastaden vidare till Arenastaden. Många av de teknikrum som behövs för stationens drift kommer att förläggas i utrymmen ihop med denna servicetunnel.

Tillkommande delar i ytläge som ger permanenta avtryck i stadsbilden utöver uppgångarna är de schakt för tryckutjämning och brandgasventilation som lokaliseras utefter Åldermansvägen. De integreras i största möjliga mån i sin omgivning. I norr anläggs ett tryckutjämningsschakt och ett schakt för brandgasventilation på västra sidan om Åldermansvägen. I vägens södra ände anläggs ytterligare ett tryckutjämningsschakt och ett brandgasschakt på varsin sida om infarten till den befintlig nätstation som ligger där.

ÖVERGRIPANDE GESTALTNING

För Station Hagalund har konstnären Pia Törnells förslag ”Intonationer - linjer och ljus” valts ut genom en öppen tävling. Konsten ingår som en del i planeringsprocessen och utgör en integrerad del av hela anläggningen. Förslaget har utvecklats i samverkan mellan arkitekt, konstnär och ljusdesigners. Genom samverkan får stationen ett stationsunikt uttryck som bidrar till identitet och orientering. Station Hagalunds gestaltning bygger på funktion, rörelse och konst samt förhåller sig till platsens förutsättningar.

Konstnären Pia Törnells förslag ”Intonationer - linjer och ljus” tar hela stationen i anspråk, från entréer till plattformsrum. Till största delen görs golven av cementmosaik och väggarna bekläs med ett ytskikt som kan klara de hårt ställda krav på klotter och vandalism som är en förutsättning för miljöer kopplade till tunnelbanan. Taken som genomgående är ljudabsorberande utformas av kassetter som möjliggör demontering.

Östra biljetthallens utformning karaktäriseras av ett långsmalt rum med låg takhöjd med två generösa dagsljusintag genom entrébyggnaden samt en stor fristående taklanternin. Väggarna utförs i vit keramik och taket i vit lackerad perforerad plåt. Väggarna som följer lanterninens insida kläs däremot med ett grönt bakbelyst glas.

Västra biljetthallens starkaste karaktärsdrag är den dubbla takhöjden och kontakten med gaturummet utanför. Här är den gröna kulören än mer påtaglig med två höga väggar i grönt mönstrat bakbelyst glas.

Mellanplanets väggar kläs med vit keramik i ett grafiskt mönster i form av stora linjeteckningar men även väggar med bakbelyst grönt glas liknande de som återfinns i biljetthallarna. Tak utförs i vitlackerad perforerad plåt och golvet i ljus cementmosaik.

Illustration östra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Plattformsrummet präglas av det höga välvda taket av matta, vita perforerade plåtkassetter med bakomliggande absorbenter. Genom uppvikta flikar i takets plåt kommer grönt ljus sippra ut från belysningsarmaturer placerade bakom.

Plattformsrummets norra och södra gavelvägg kläs även det med grönt bakbelyst glas. Golvet utförs i ljus cementmosaik med ett infällt mönster av bågformade linjer i rostfritt stål.

Belysningen är en viktig del av helhetsgestaltningen och bidrar till att förstärka upplevelsen av stationens unika uttryck. Belysningen

uppfyller också kraven på allmänbelysningen för stationen och uppmärksammar resenären på viktiga målpunkter inom anläggningen.

Stationen är utformad med tillgänglighet och överblick i fokus. Markörer och kontrastmarkeringar för gränser mot trappor, plattformskant, glasade ytor et cetera utförs enligt gällande regler och skapar tillsammans med SL:s skyltsystem en orienterbar och tillgänglig miljö i samband med den stationsspecifika arkitekturen.

Östra uppgången

Den östra uppgången ansluter mot hörnet Gelbgjutarevägen / Industrivägen. Biljetthallen för den östra uppgången är placerad tätt under gatan mitt i Gelbgjutarevägen som förutsätts omvandlas till en "shared space", ett gaturum där bilar, cyklar och gående samsas på de gåendes villkor. Biljetthallen nås från den glasade entrébyggnaden mitt i Gelbgjutarevägen med en kort rulltrappa, gångtrappa och hiss. En ytterligare glaspaviljong längre västerut på gatan kompletterar entrébyggnaden med ventilation och tekniska installationer för biljetthallen, soprum och är även en generös lanternin som för ner dagsljus i biljetthallen inunder.

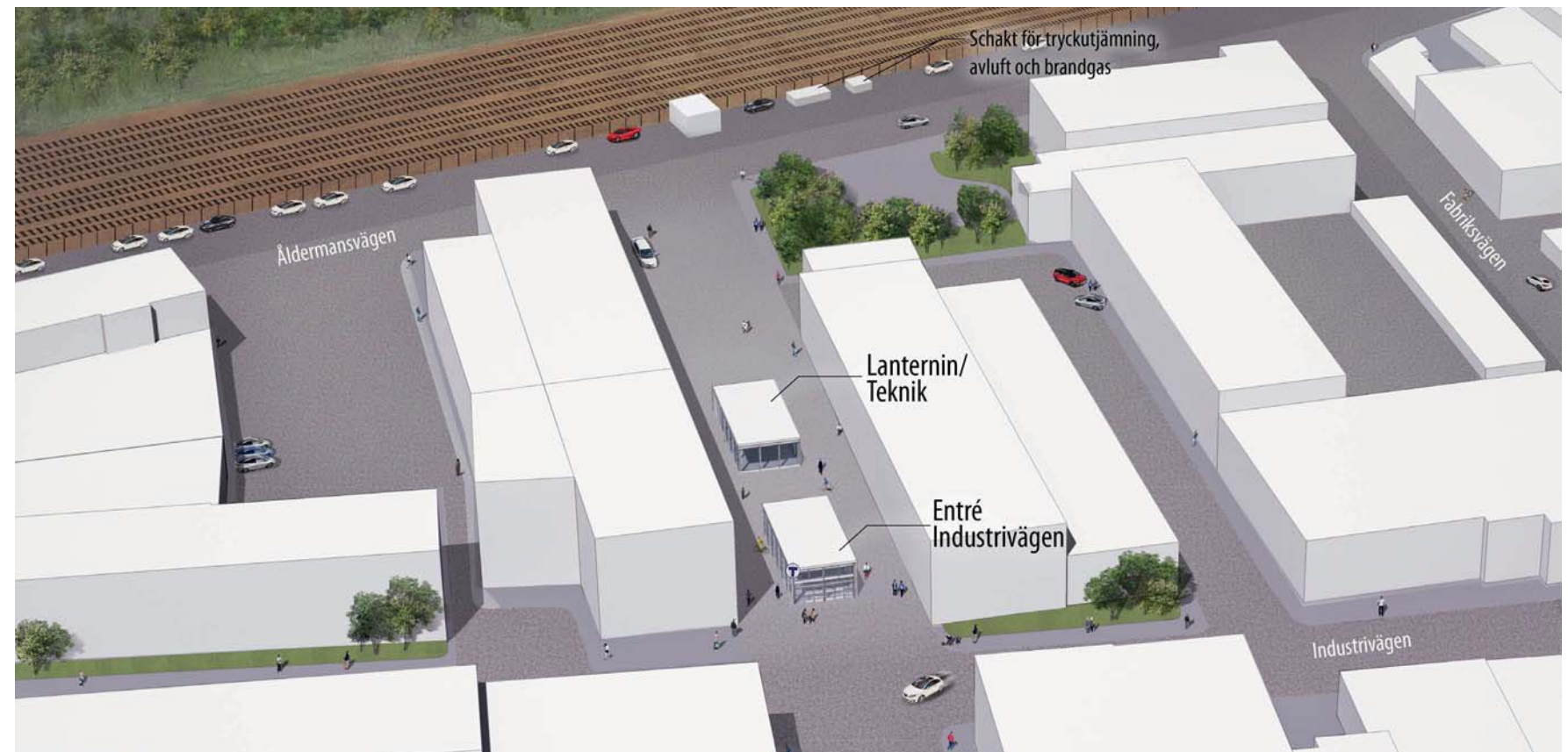

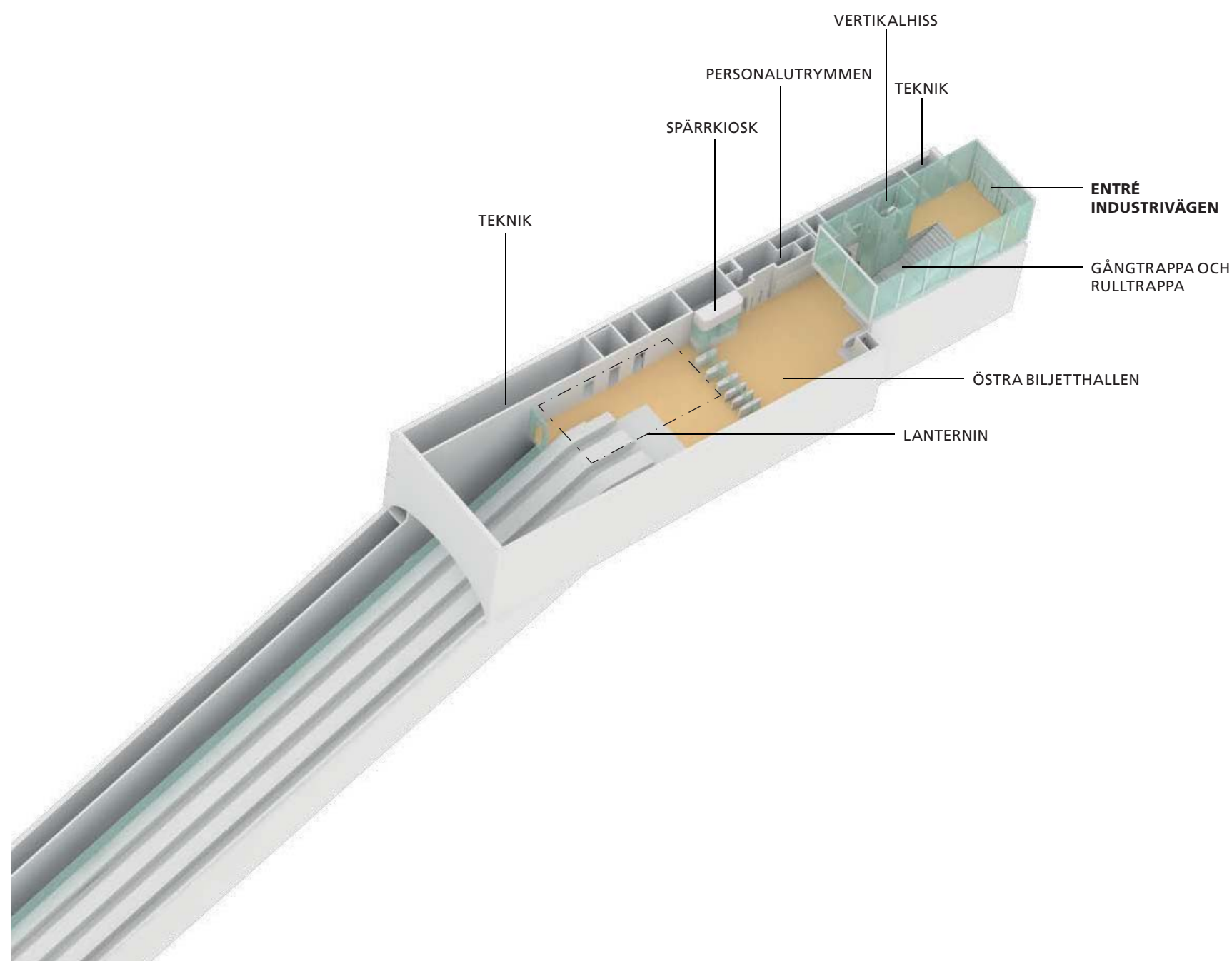
Illustration östra uppgången

Ny uppgång planeras i mitten av Gelbgjutarevägen, vy mot Åldermansvägen

Gelbgjutarevägen, vy från Åldermansvägen

Sprängskiss östra uppgången

ENTRÉ INDUSTRIVÄGEN

Från den glasade entrébyggnaden mitt i Gelbgjutarevägen, strax intill korsningen med Industrivägen, nås biljetthallen med en kort rulltrappa, gångtrappa och hiss. Entrébyggnaden i form av en rätvinklig och uppglasad volym placeras friliggande i ett samnyttjat gaturum för bilar, cyklar och gående som samsas på de gåendes villkor. En mindre entréyta mellan entrébyggnaden och Industrivägen med planteringar, sittmöbler och cykelställ ordnas i samband med entrén.

En ytterligare glaspaviljong längre västerut på gatan för tekniska funktioner med en generös lanternin för dagsljusbelysning av biljetthallen under gatan, kompletterar gatans möblering.

ÖSTRA BILJETTHALLEN

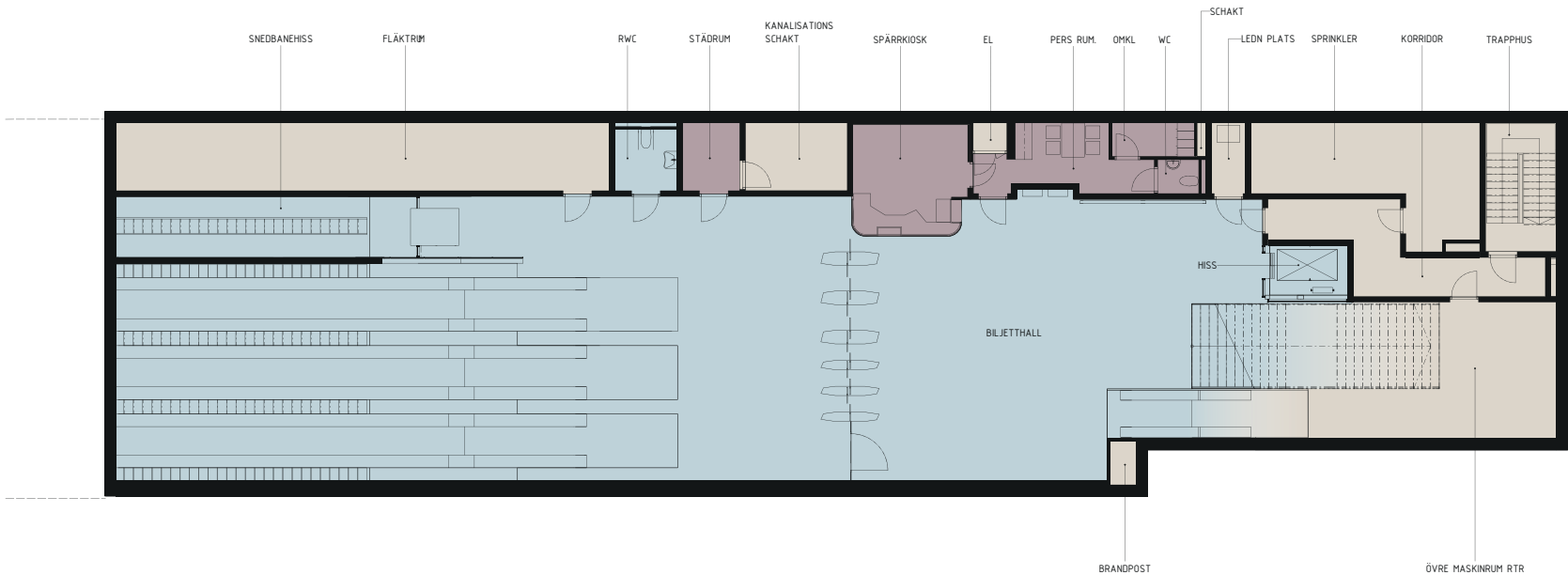
Som beskrivet tidigare är den östra biljetthallens utformad som ett långsmalt rum med två generösa dagsljusintag ett i form av entrébyggnaden och en större lanternin. Väggarna utförs i vit keramik och taket i vit perforerad plåt. Väggarna som följer lanterninens insida kommer kläs i grönt bakbelyst glas.

Biljetthallen inrymmer en spärrkiosk med tillhörande bakutrymmen, ett städtrum och en publik RWC innanför spärklinjen. Placeringen av RWC möjliggör att spärpersonalen kan hålla uppsikt och vara behjälplig. I anslutning till biljetthallen finns även för stationen nödvändiga teknik och driftutrymmen.

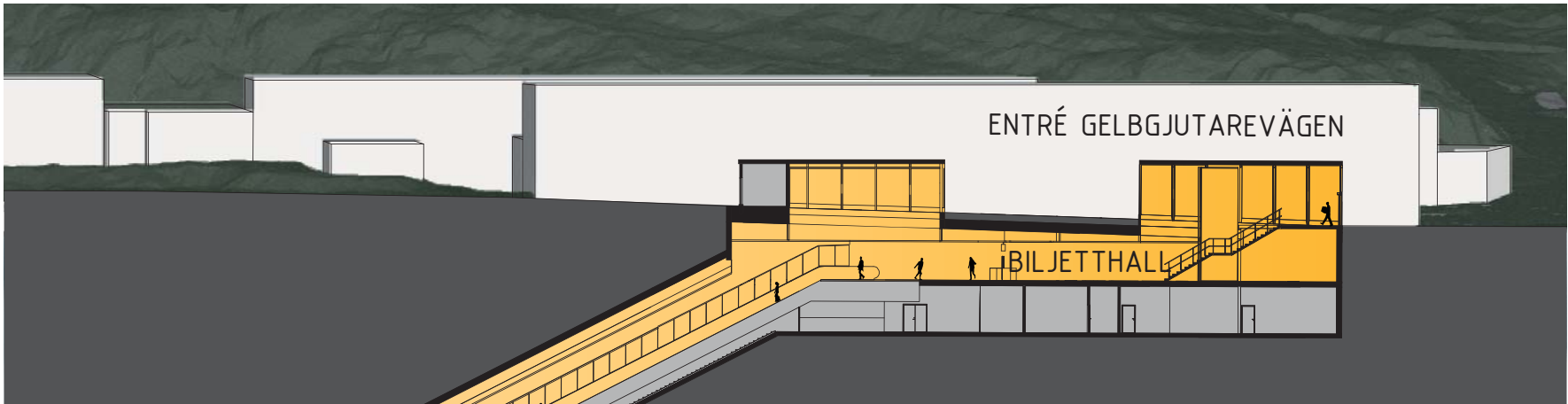
Spärrkioskens placering möjliggör god översikt över hela rummet för personalen. Spärrkiosken är utvecklad som en ny typmodul för de framtida kommande tunnelbanestationerna. Utformningen blir alltså lika för alla nya stationer och blir således lätt att upptäcka för resenären, då den skiljer sig från biljetthallens övriga gestaltning. Spärrkiosken är tillgänglighetsanpassad bland annat genom att den har biljettluckor i två nivåer.

Undertaket i biljetthallen utförs av demonterbara akustiska element som döljer all kanalisation och installationer. Därmed skapas en lugnare och bättre miljö för resenären.

Generellt ska belysningen av biljetthallarna framförallt främja orienterbarheten, samt underlätta nyttjandet av dess olika funktioner.

Plan östra biljetthallen 0 1 5m

Sektion genom östra biljetthallen och rulltrappor ned till plattform 0 5 10m

Illustration östra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Västra uppgången

Den västra uppgången lokaliseras i en idag obebyggd bevuxen slänt. Byggnaden är därmed friliggande men placeringen medger att den kan inordnas i eventuell tillkommande bebyggelse men kan även fungera som en autonom entrébyggnad med god access till befintlig bebyggelse i och med sin placering utefter Solnavägen. En mindre entréplats mellan entrébyggnaden och Solnavägen ordnas

Biljetthallen som förläggs i gatunivå nås bekvämt genom tre generösa dörrpartier. Den västra biljetthallens starkaste rumsliga karaktärsdrag är framför allt den dubbla takhöjden och kontakten med gaturummet utanför. Här är den gröna kulören än mer påtaglig med höga gröna mönstrade bakbelysta glasväggar.

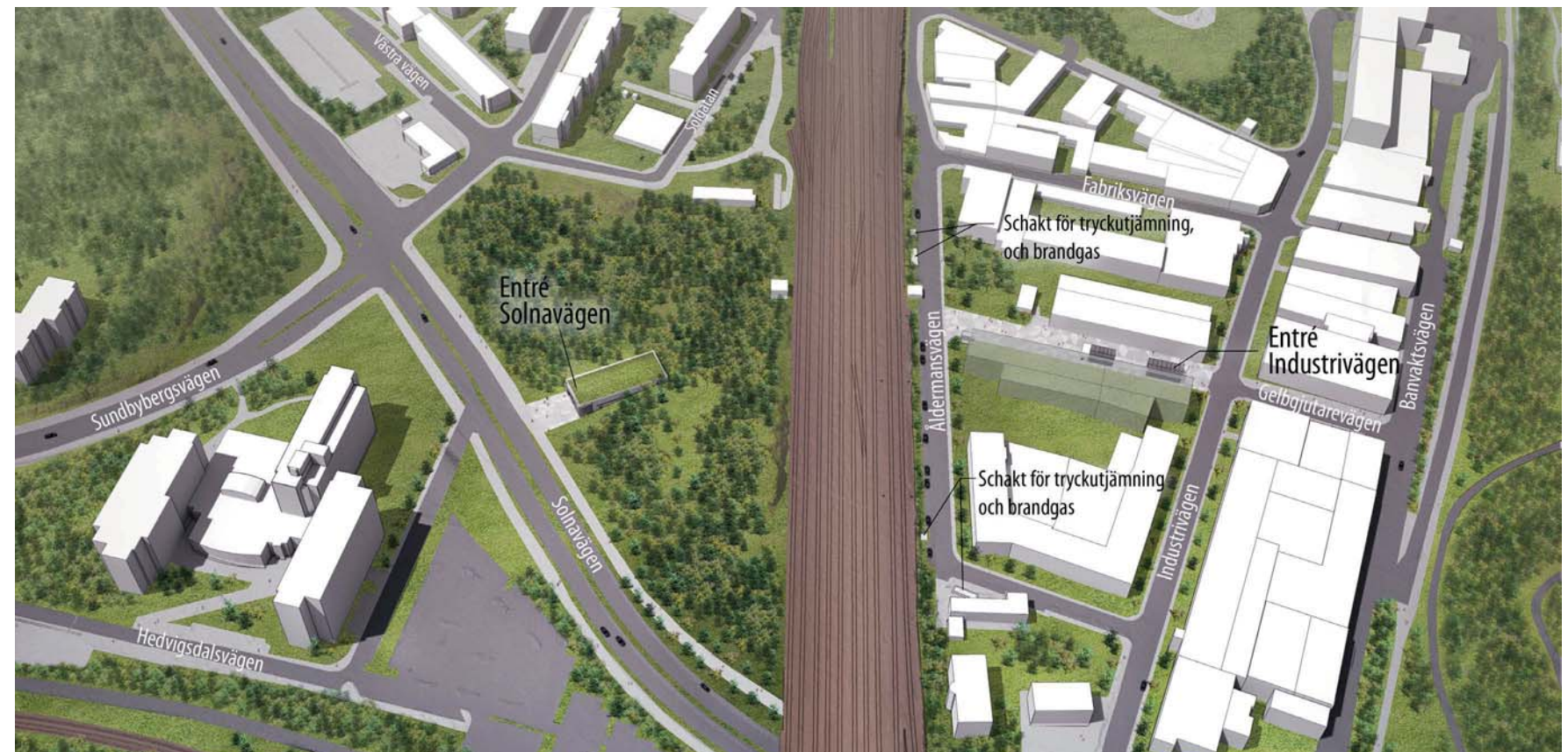

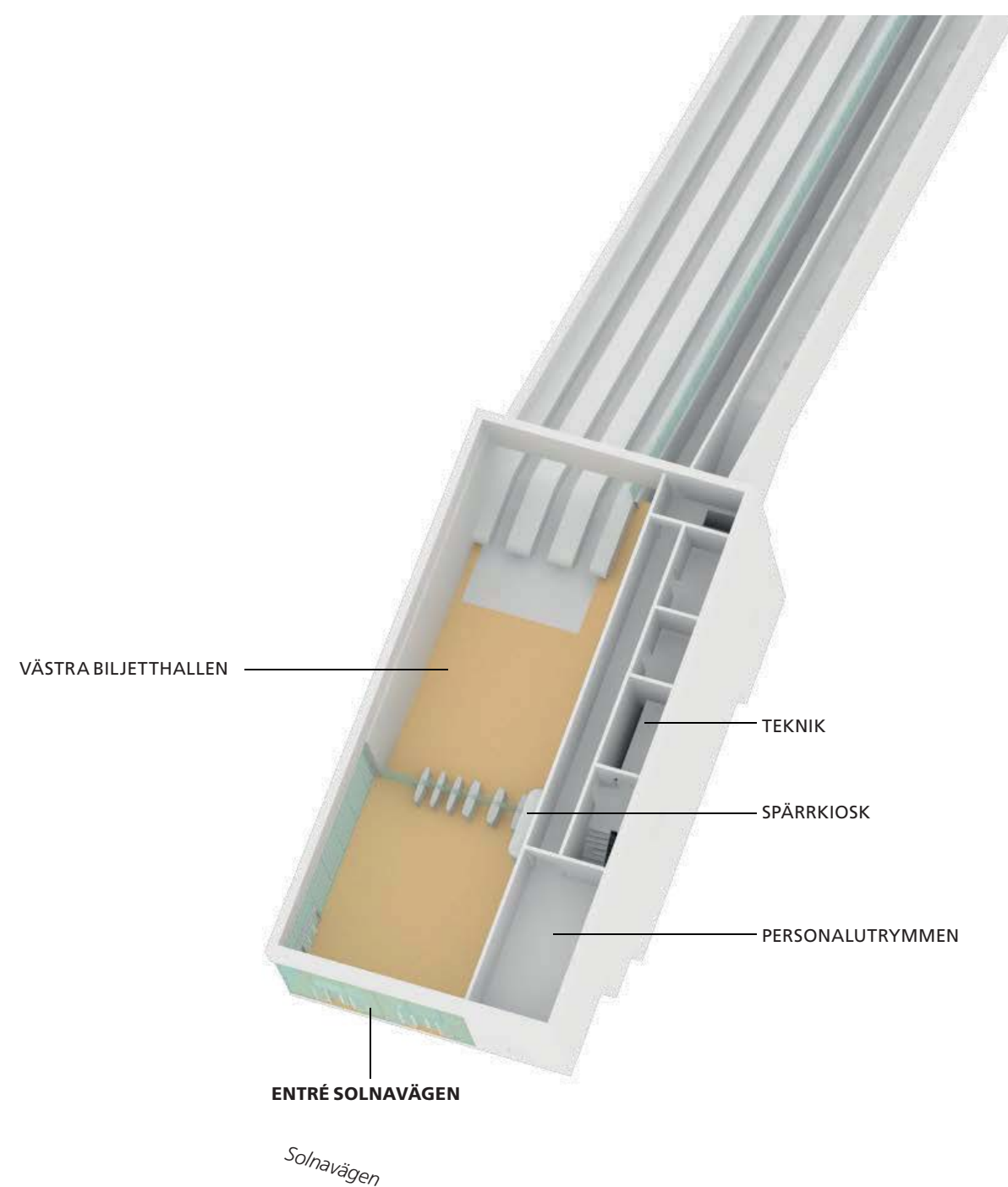
Illustration västra uppgången

Ny uppgång planeras intill Solnavägen

Vy från Solnavägen söderut, nya uppgången placeras öster om vägen

ENTRÉ SOLNAVÄGEN

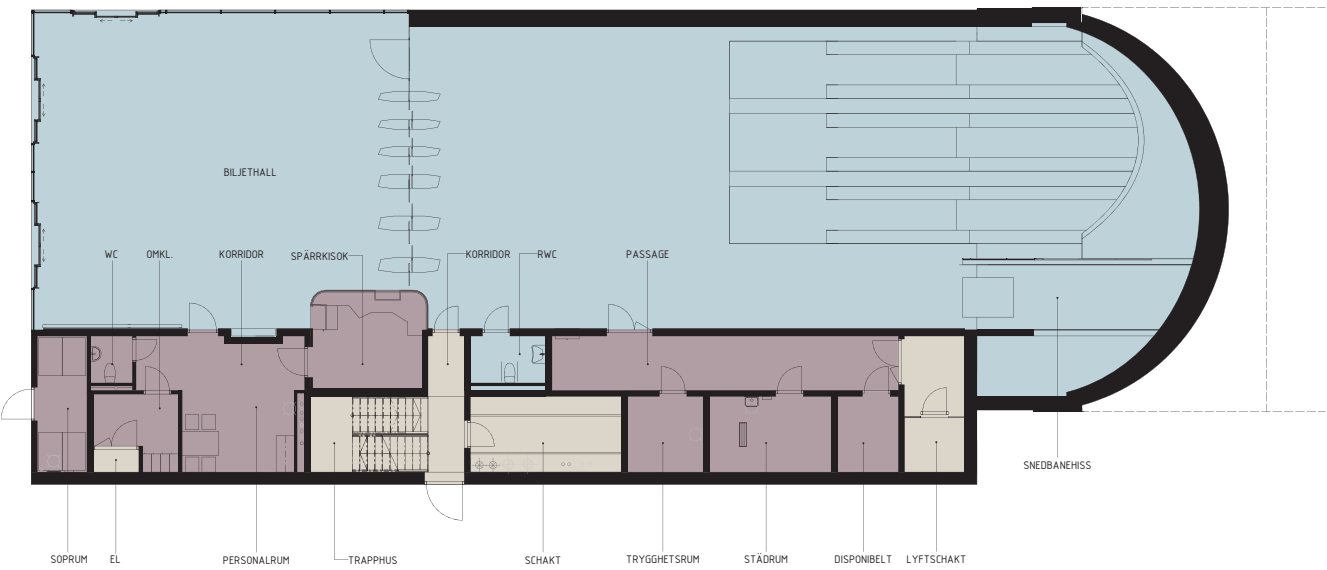
Biljetthallen för den västra uppgången är en rätvinklig volym med ett uppglasat hörn ut mot Solnavägen och vidare norrut. Byggnaden ligger i suterräng halvt nedsänkt i marken, där endast fasaden mot Solnavägen är synlig i sin fulla höjd. Taket på byggnaden kommer utföras som ett grönt tak med sedumväxter. Om området utvecklas med ytterligare bebyggelse kan biljetthall/entrébyggnaden med fördel integreras med denna och då ingå i en framtida byggnadskropp där tunnelbanans entré då integreras som en del av dess fasad.

VÄSTRA BILJETTHALLEN

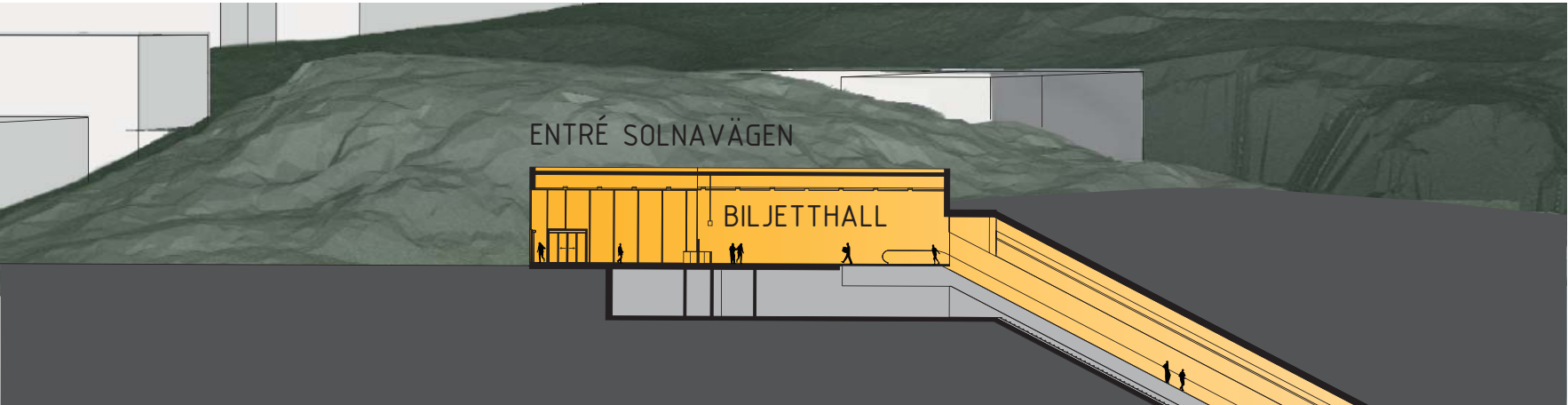
Västra biljetthallens har som tidigare beskrivits dubbel takhöjd och direktkontakt med gaturummet utanför. På väggarna är den gröna kulören påtaglig och är en del av den byggnadsintegrerade konsten. Väggarna utgörs av vita plåtar med öppningar som bakbelyses och framför sätts gröna glasskivor som öppningarna lyser bakom.

I taket syns ett ramverk av balkar där belysning fälls in. Mellan balkarna monteras demonterbara akustiska element som döljer all kanalisation och installationer.

Biljetthallen inrymmer även här en spärnkiosk med tillhörande bakutrymmen, ett städrum och en publik RWC innanför spärklinjen. Placeringen av RWC möjliggör att spärpersonalen kan hålla uppsikt. I anslutning till biljetthallen finns således även för stationen nödvändiga teknik och driftutrymmen.

Plan västra biljetthallen 0 1 5m

Sektion genom västra biljetthallen och rulltrappor ned till plattform 0 5 10m

Illustration västra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Vertikalkommunikation till plattform

Resenärerna tar sig från biljetthallarna till plattformen med rulltrappor och hissar via ett gemensamt mellanplan för de båda uppgångarna. Mellanplanet ligger vinkelrätt tvärs över mitten av plattformen och sammanbinder de båda uppgångarna. Östra uppgången har tre rulltrappor och en snedbanehiss och höjdskillnaden mellan biljetthall och mellanplan är ca 36,5 m. Västra uppgången har tre rulltrappor och en snedbanehiss och höjdskillnaden mellan biljetthall och mellanplan är ca 40 m. Rulltrappor utförs med rostfria plåtbalustrader med infällda armaturer som belyser steget och ger korrekt funktionsbelysning i rulltrapporna.

Snedbanehissen som tar resenären ned från biljetthallarna till plattformen är placerad i relation till rulltrapporna så att en person i hissen står på samma höjd som i rulltrappan bredvid. Hissen utföres med glasade fronter och uppglasad hisskorg, som en del av en säker och orienterbar miljö. Snedbanehissen skiljs av mot rulltrappsrummet med ett glasparti och insidan av väggen i hisschaktet får ett ytskikt och kulör som spelar med resten av gestaltningen i rummet.

På plattformsnivån skiljs uppgångarna från plattformsrummet med stora glaspartier med glasade skjutdörrar. Taket görs av kassetter som är absorberer över hela takytan. Profiler i glassystem, handledare och övriga detaljer utföres i rostfritt stål.

Installationer samt belysning fälls in i undertaket och kanalisation utföres dold.

FRÅN ÖSTRA BILJETTHALLEN

Från östra biljetthallen sker den första delen av vertikalschaktet genom ett långsmalt rum med en lanternin. Där det höga rummet slutar tar ett välvt undertak av absorberer vid, vars form spänner över de tre rulltrapporna ned till mellanplansnivån. Taket kläs med vita perforerade plåtkassetter med bakomliggande ljudabsorberer. Väggen som löper parallellt med snedbanehissen i det lägre rummet bekläs med grönt glas.

FRÅN VÄSTRA BILJETTHALLEN

Från västra biljetthallen sker den första delen av vertikalschaktet genom ett högt rum. Även här tar ett välvt undertak av absorberer vid där det höga rummet slutar. Lika östra biljetthallen utgörs taket av vita perforerade plåtkassetter med bakomliggande ljudabsorberer och väggen som löper parallellt med snedbanehissen i det lägre rummet bekläs med grönt glas.

FRÅN ÖSTRA MELLANPLAN

Mellanplanet sträcker sig mellan de båda uppgångarna tvärs över mitten av plattformen. Ett flackt välvt undertak av vita perforerade plåtkassetter och ett ljust grått golv i cementmosaik binder samman rummet som i övrigt präglas av den södra väggens linjeteckningar i vita keramik och den norras gröna bakbelysta glas.

För att åstadkomma två separata utrymningsvägar från plattform delas mellanplanet av avskiljande dörr- och väggpartier i glas. Från mellanplanet når man den norra eller den södra delen av plattformsrummet via ett glasat trapphus i vardera riktningen. Genom de stora glasytorna ges en god överblick och visuell kontakt mellan mellanplan och plattformsrum vilket är positivt för både orienterbarhet och trygghetsaspekter. Båda trapphusen innehåller två rulltrappor och gångtrappa. Trapphusen avskiljs med dörrpartier från plattform.

Mitt på mellanplanet finns även två vertikalhissar som når plattformens utrymningsplatser under mellanplanet mellan de båda trapphusen. Utrymningsplatsernas väggar kläs i vitt kakel, golvet görs i mörkgrå cementmosaik med en infälld linjeteckning i vitt och avskiljs från plattformen med glasade dörrpartier.

Illustration, vy från mellan plan mot plattform

Plattformsrum

Station Hagalund är en enkelvalvsstation med mittuppgång.

Plattformen är 145 m lång och 12 m bred.

Längs med plattformskanten samordnas skyltning, högtalare och belysning med övriga installationer. Längs mitten av plattformen placeras resenärsinformation, stationsnamnsskyltning, sittbänkar, papperskorgar och spolbrandposter. Ingen reklam planeras i plattformsrummet.

På golvet längs plattformskanten görs en kontrastmarkering som är en 900 mm bred yta i en ljus kulör. Innanför görs en 300 mm bred yta i en mörk kulör som kontrasterar enligt gällande krav mot plattformskantens kulör. I den mörka ytan sätts 3 rader med taktila lister av metall.

RUMMETS GESTALTNING

Plattformsrummen karaktäriseras av det höga välvda undertaket som kläs i matt vita perforerade och bakbelysta plåtkassetter med utsipprande grönt släpljus genom utvikta flikarna som mönstrar taket, en del av den konstnärliga unika stationsuttrycket.

Gavelväggarna i plattformsrummets norra och södra ände kläs med grönt bakbelyst glas.

Det ljusa golvet i cementmosaik mönstras av bågformade linjeteckningar av infällt rostfritt stål.

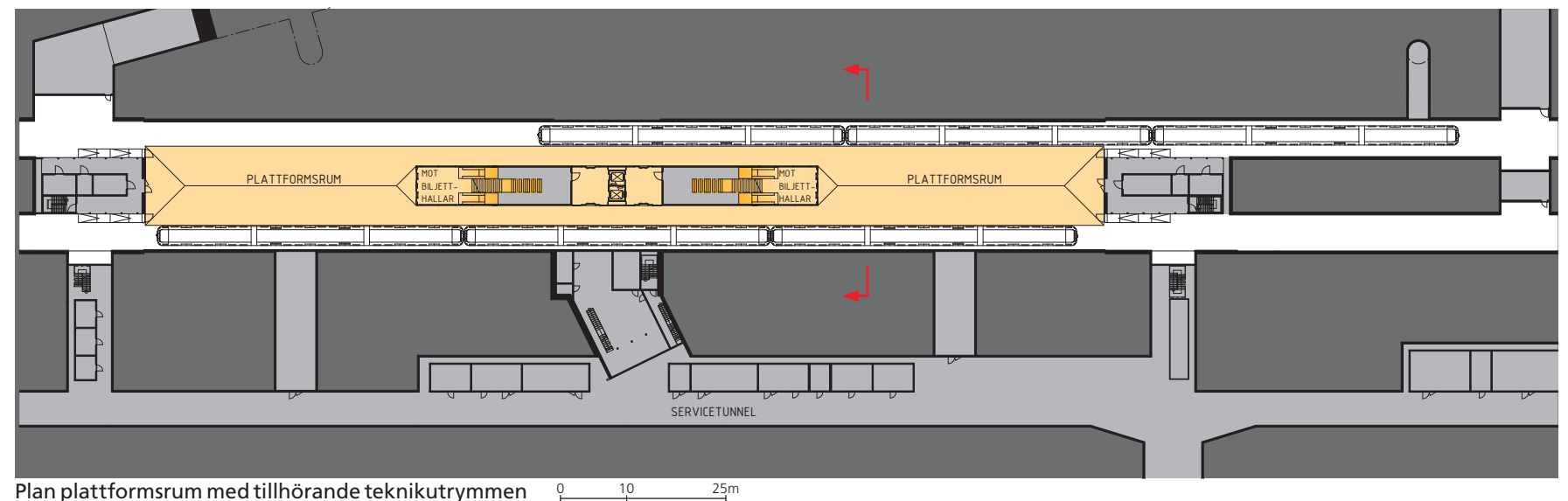
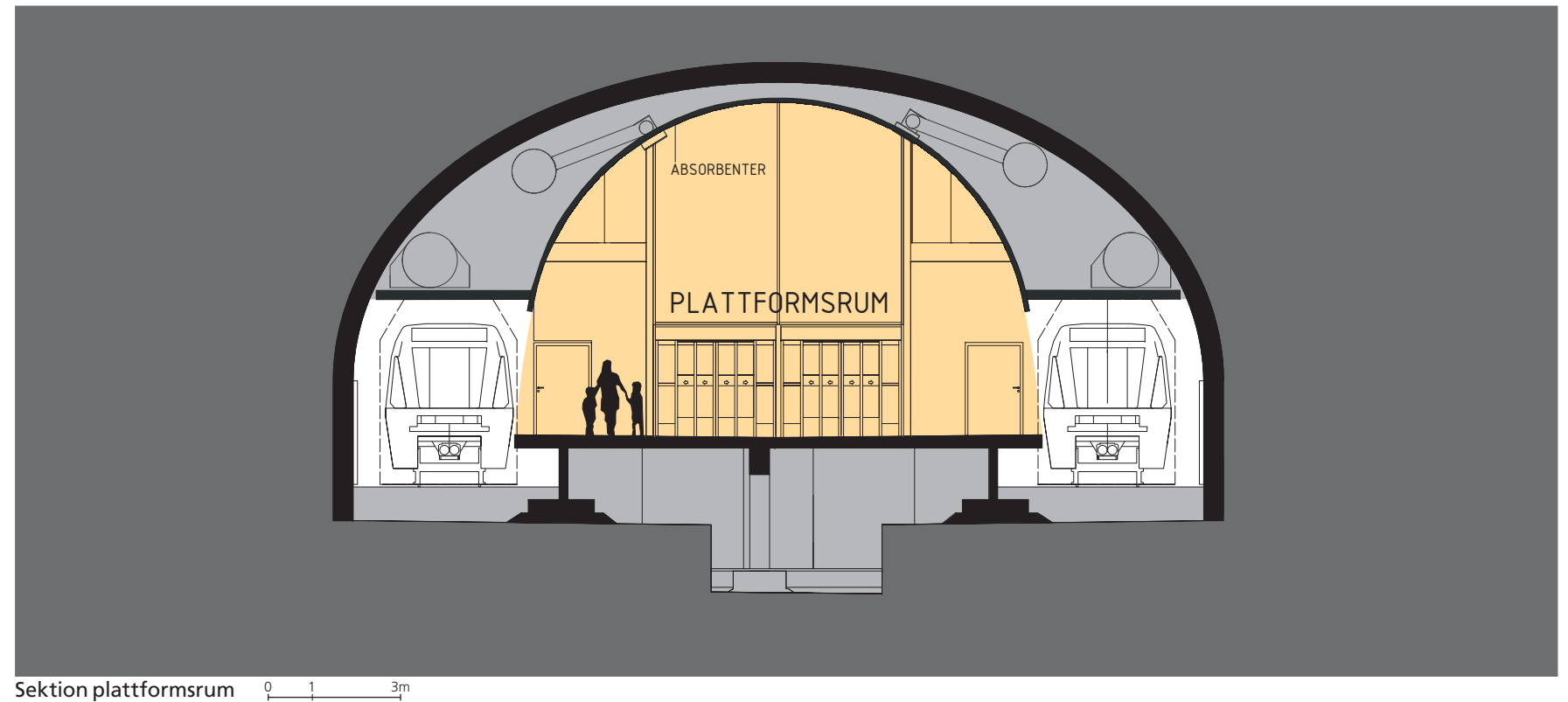

Illustration plattformsrum, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Ljussättning

bilder: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Grundtanken med belysningen för station Hagalund, och i förlängningen hela den Gula linjen är att förstärka upplevelsen av rumslighet men också rörelse och kommunikation.

I Hagalund jobbar konstnären Pia Törnell med ett genomgående ljus materialtänk med kontrasterande ytor i grönt glas. Ljuset spelar en mycket stor roll i gestaltningen, där det både ska sippra ut ljus genom håligheter och öppningar, samt kännas som att det gröna glaset lyser bakifrån. Väggmaterial är i olika glans och detta spel mellan högblanka och sidenmatta material ska lyftas fram med hjälp av belysningsprinciperna.

En öppnare rumslighet skapas genom att belysa de vertikala ytorna i rummet, och främst den översta delen av väggen. På de kaklade väggarna i biljetthallar och på mellanplan är denna del matt där ljuset behöver fastna, för att sedan övergå i en inramad "tavla" i en blank relief. I reliefen skapas då ett ljusspel med tydliga kontraster. De väggar som är beklädda med grönt glas ges ett mjukt upplättande ljus bakifrån, och väggen bakom glaset målas matt för att få bästa släpljuseffekt. Armaturen för släpljuset är linjär smalstrålande och kallvit för att lyfta fram kvalitén i den gröna nyansen på bästa sätt. Lägre väggar på mellanplanet belyses på detta sätt uppifrån och ned och får en svagt avtagande gradient från tak ner mot golv.

BILJETTHALLAR

Väggar i biljetthallar där glaset är grönt och en relief med urspårningar är till för att skapa en rumslighet och känsla av en djupare dimension. Här läggs ljus bakom reliefen för att göra känslan av djupet större. Genom de halvmåneformade urspårningarna sipprar ljus ut mot den matta plåten.

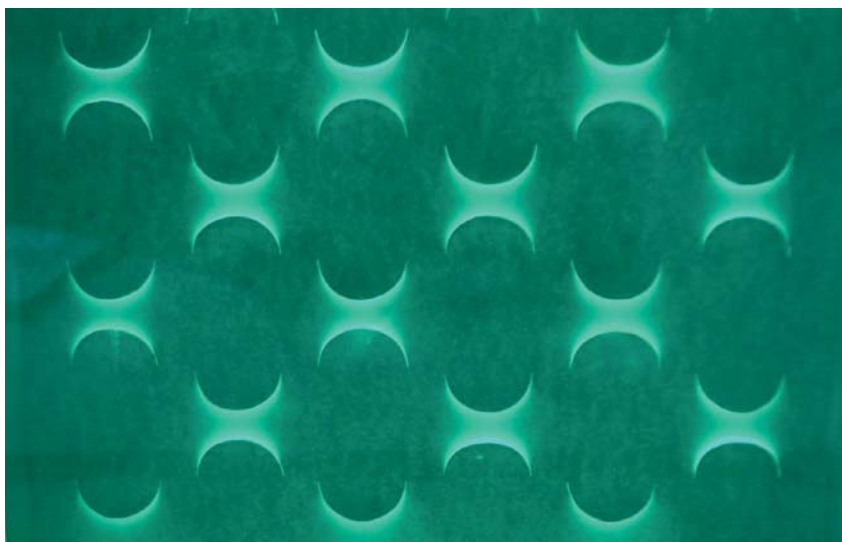
RULLTRAPPSSCHAKT

Rulltrappslöp får en belysning som tydligt lyfter fram rummet. Eftersom rulltrappans ljus lyfter fram stegen, lyfter allmänbelysningen fram rummet genom att belysa väggar och tak med ett mjukt släpljus. Även här är väggarna sidenmatta, och har eventuellt en relief som med släpljus på ger en subtil men intressant mönsterbild längs rummet. Även hisschaktet lättas upp med ljus för att fånga in hela bredden.

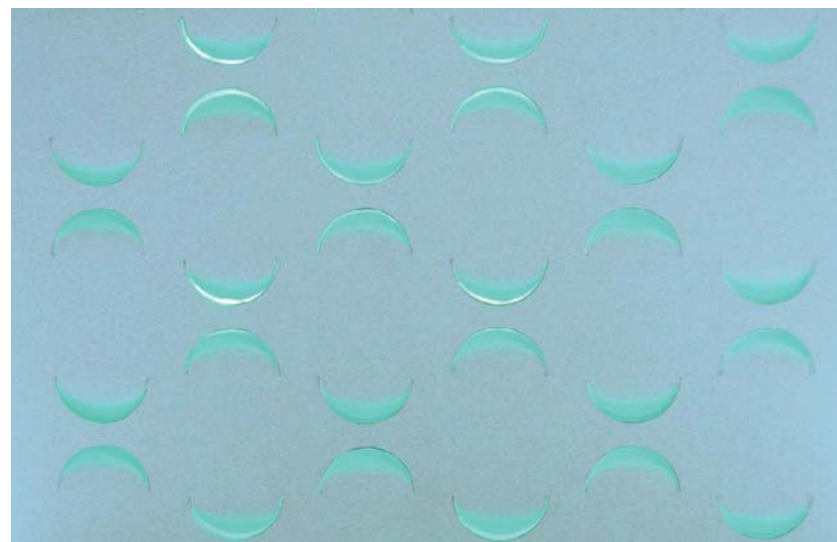
PLATTFORMEN

I plattformsrummet är det taket som spelar huvudroll. Här ska ytterligare en dimension ovan det faktiska undertaket lyftas fram genom att bakbelysa undertaksplattorna och låta grönt ljus sippra ut genom utböjda flikar i olika storlekar. Denna princip följer med längs hela plattformens längd och utgör en effektbelysning samordnad med konst. Allmänljuset på plattformen består av downlights som monteras i en diskret dubbelrad högst upp i valvet, och fyller plattformen med ljus. En dubblerad ljusnivå följer hela plattformskanten på båda sidor för bättre kontrastverkan och dynamik i rummet. Där sittskulpturer/skulpturer placeras sker en förtätning av dessa downlights för att ge en tydligare fokuspunkt vid den konstnärliga skulpturala utsmyckningen. I vardera ändan av plattformen tornar en hög grön glasvägg upp sig som är släpljusbelyst bakifrån. Detta sätter pricken över i:et för hela den konstnärliga gestaltningen i Hagalunds tunnelbanestation och skapar en mäktigt grön upplevelse av det långa rummet.

Konst

Pappersskiss vägg interiör, Entré

Pappersskiss vägg exteriör, Entré

KONSTNÄREN PIA TÖRNELL OM ”INTONATIONER - LINJER OCH LJUS”

Det första jag tog fasta på när jag närmade mig gestaltningen av denna typstation, var det dominerande rummet – plattformsrummet. Valvet och takhöjden skapar en enorm rymd och för mina tankar till äldre tiders järnvägsstationer i Europa, men också till stora salar och katedraler/tempel. På järnvägsstationerna silar ljuset in genom stålkonstruktionen och skapar en stark, egen stämning. Här uppstår en egen värld, ett eget himlavalv med dess ljus och skuggspel. Även i de höga kyrkovalven spelar ljuset en viktig roll. Det faller in från höga sidofönster och ger en stark atmosfär med subtilt skuggspel och släpljus.

Jag vill ta med mig det ljuset ner i underjorden. Till den upplysta salen i berget. En kontrast som återfinns i sagor och myter. Ett bergrum är tungt, men efter resan nedåt för jag in något av de äldre järnvägsstationernas lätthet och skapar där en ljus, lätt rymd. Kontrasten ligger både i ljusets spel och i själva uttrycket.

Jag låter grunden i hela stationen vara vit med inslag av grått och en stark klar grön färg. Den gröna färgen återfinns i huvudsak i kombination med ljus – via grönt glas eller ett grönt släpljus.

Färgat ljus över vita ytor.

Jag arbetar fram varierande mönsterbildningar som fungerar som tredimensionella ljusöppningar. Mönstren är mjukt geometriska och en lek med linjer. I öppningarna släpps ljuset igenom och skapar skuggbildningar och släpljus. Det färgade ljuset förstärker stämning, mönsterbild och kontraster. Tredimensionaliteten gör att mönsterbilden skiftar vid förflyttning i rummet, en subtil förändring sker.

Som komplement till dessa ljusöppningar finns plana mönstrade ytor, som ett slags linjeteckningar på vägg och golv. Där de tredimensionella ytorna plockar in den gröna färgen och ljuset, går linjeteckningarna enbart i grafiskt grått/vitt. Här är färgen separerad från mönsterbilden, men finns ibland med vid sidan om. De olika mönsterbilderna har samma byggstenar, men är olika till rytm och utformning – ibland friare och ibland mer geometriskt bundna. De framträder i skiftande lager, eller som olika stämmor. Var och en har sin individuella röst, men de är alla sammankopplade till en gemensam helhet.

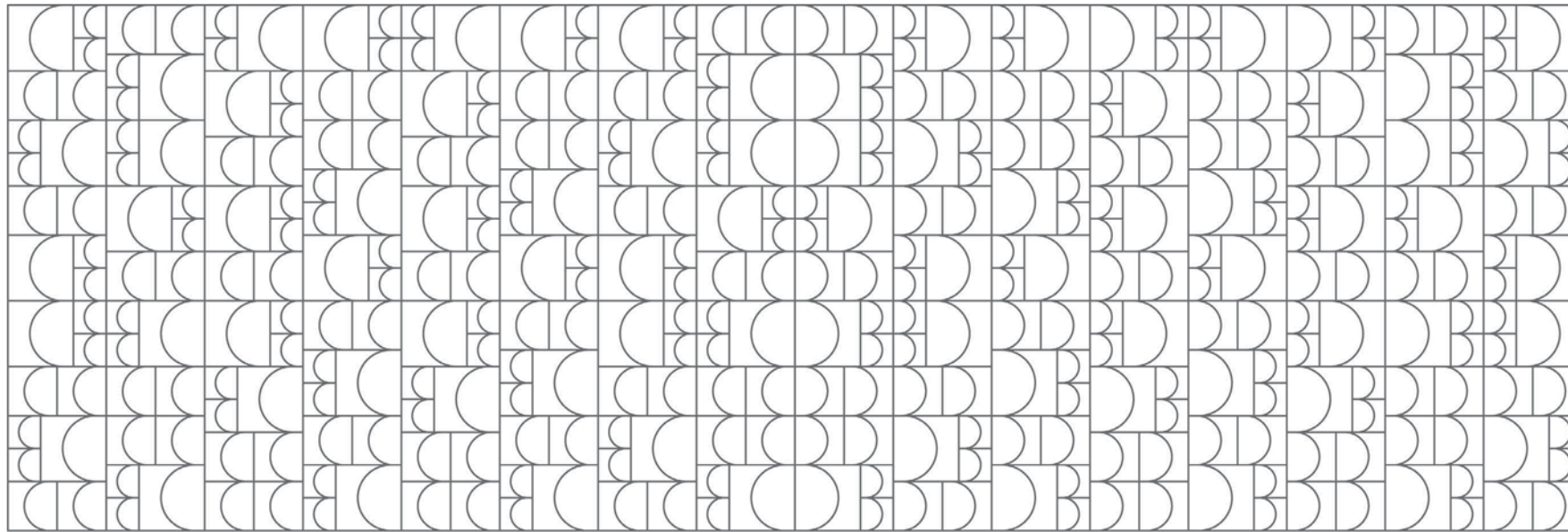
De genomgående och återkommande materialen är grå och vit cementmosaik, vitt kakel, grönt glas och vit plåt.

ENTRÉ

När man går in i entrén (för biljetthall under jord) stiger man in i och omsluts av grönt. Väggarna består av grönt glas bakom vilka sitter vita emaljerade stålplåtar med öppningar. Mellan dessa är en viss distans och bakom stålplåten finns belysning som ska simulera dagsljus. I utrymmet mellan den gröna glasväggen och stålplåten uppstår en stark grön atmosfär, en egen, nästan immateriell värld. På dagen, när dagsljuset dominerar, silar det artificiella ljuset in genom öppningarna och förstärker reliefen och det gröna rummet. Det ständigt skiftande ljuset ger en pulserande och växlande upplevelse. När dagsljuset lägger sig övergår de ljusa öppningarna successivt till mörka slitsar ut mot gatan.

Exteriört ser man den emaljerade stålplåten genom det transparenta glaset. Upplevelsen förstärks då dagsljuset försvinner och ett grönt ljus silar ut genom öppningarna, ut mot gatan. Belysningen styrs för att förstärka upplevelsen av variation av dagsljus.

Mönsterbilden längs med väggarna bildar en geometrisk, repetitiv och rytmisk vågrörelse som på vissa ställen sjunker undan och nästan helt försvinner för att sedan återkomma.

Linjeteckning i kakel, Biljetthall

BILJETTHALL

I biljetthallen finns en tydlig gräns vid spärrarna. Denna gräns delar upp hallen i två delar. I den första, utanför spärrarna, kan även ickeresenärer befinna sig – för att lämna eller möta upp någon. Här finns även mycket som tar uppmärksamhet och fokus såsom biljettautomater, trafikinformation mm.

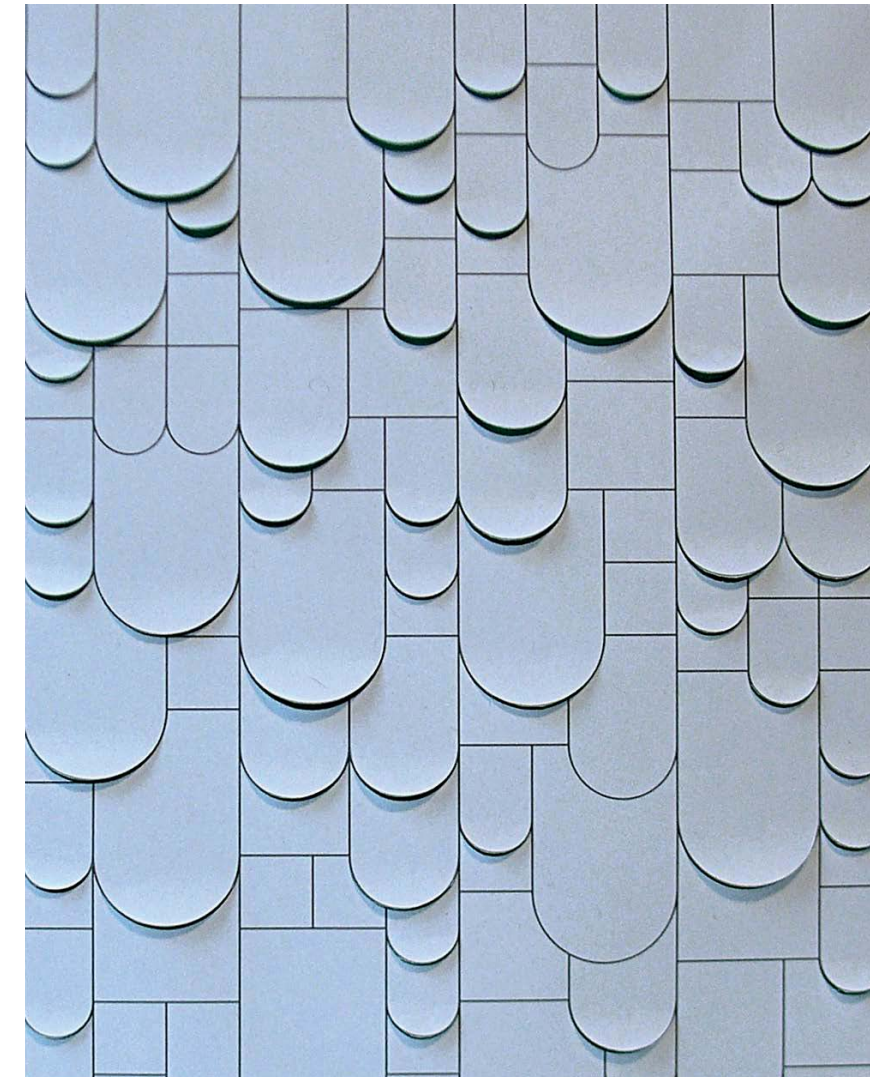
I den andra delen, innanför spärrarna, rör sig endast resenärer. De är klara med eventuella biljettköp och ägnar sig åt att förflytta sig till eller från tunnelbanan. För att förstärka dessa två skilda rum i biljetthallen har jag låtit golvet vara grått (grå cementmosaik) när man kommer in i biljetthallen för att sedan övergå till vitt (vit cementmosaik) när man passerat spärrarna.

Efter spärrarna finns fysisk plats för att skapa, och mentalt

utrymme för att ta emot visuella intryck. Här möts man först av en grå linjeteckning på vänster sida och den gröna färgen som en pendang på höger sida.

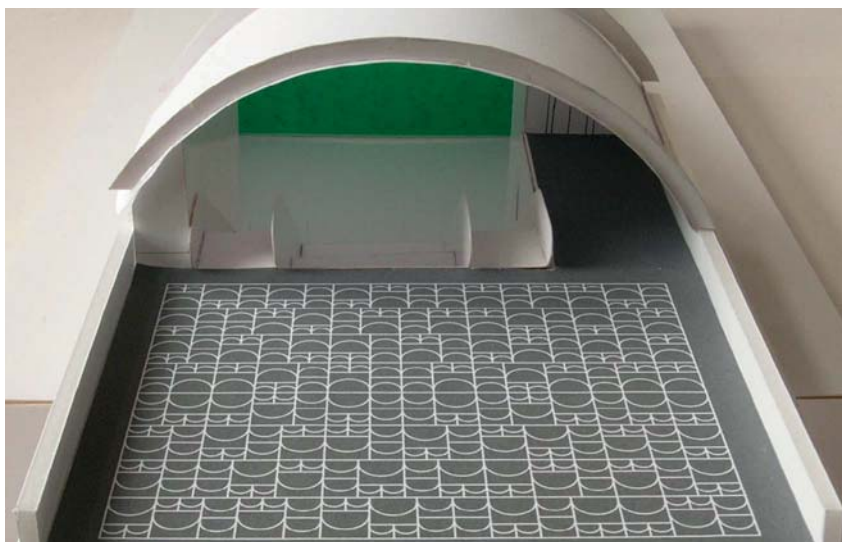
Linjeteckningen är geometrisk, grafisk och repetitiv, men hela tiden med små förändringar och förskjutningar. Hela vänstra sidoväggen är klädd i vitt kakel. På området för linjeteckningen används skurna kakelplattor som läggs med en mörkgrå fog. Den grå fogen bildar linjerna i teckningen. (På övrig vägg är fogen ljus.) Väggen mitt emot linjeteckningen täcks av grönt glas.

I slutet av biljetthallen närmar man sig rulltrapporna och blicken

Pappersskiss specialkakel, Biljetthall, rakt framifrån

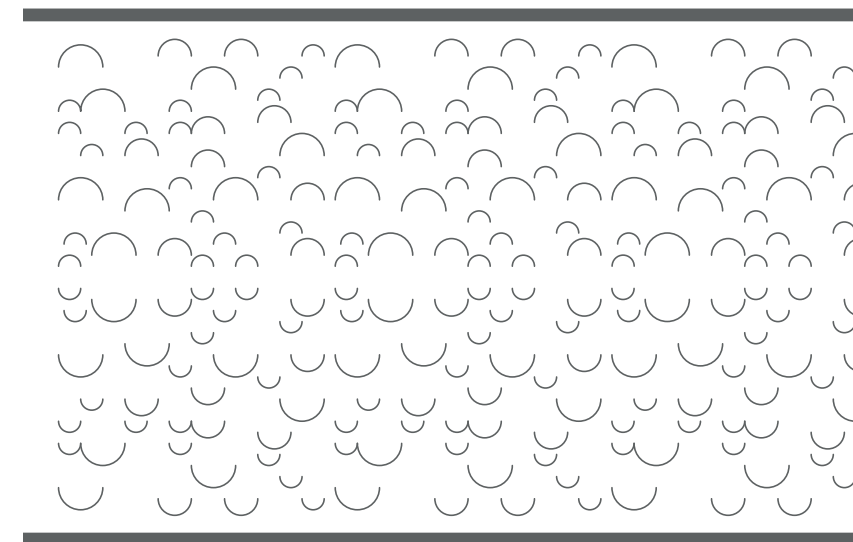
fästs på kortväggen framför och ovanför rulltrappan. Här täcks väggen av ett tredimensionellt specialkakel. Grundformen består av olika fyrkanter. På många av kakelplattorna avslutas nederkanten i en halvcirkel som böjer sig ut i rummet och bildar ”fjäll”. De olika storlekarna och den oregelbundna rytmiken skapar en dynamik i mönster- och reliefbild. När man sedan åker ner i rulltrappan framträder successivt den gröna färgen som ligger bakom varje ”fjäll”.

Modell, golv i cementmosaik

Modell, del av Plattformsrum

Linjeteckning i cementmosaik, Plattformsgolv

MELLANPLAN

När man i rulltrappan ner närmar sig mellanplanet ser man det ovanifrån. På mellanplanets golv breder då en linjeteckning ut sig. Denna linjeteckning har samma grund som teckningen i biljett-hallen, men här ligger linjerna i vitt på grått, det är ett annat format, teckningen ligger horisontalt istället för vertikalt och materialet är ett annat (vit och grå cementmosaik).

PLATTFORMSRUM

Efter att ha lämnat rulltrappan och gått genom dörrarna ut på plattformen möts man av en grön glasvägg i fonden på plattformen. Den färgade glasväggen ger en grön atmosfär och skapar en tydlig passage in till plattformsrummet.

Väl inne i plattformsrummet välver sig vitemaljerade stålplåtar med ljusöppningar över takvalvet. Mönsterbilden är repetitiv men friare och består enbart av halvcirklar. Grönt ljus silar in genom öppningarna och för in den klara färgen i allt det vita. Släpljuset

fördjupar och förstärker upplevelsen av relief och mönsterbild. Takets mönsterbild speglar sig sedan i golvet, där den istället sträcker ut sig som en linjeteckning. Skalan skiljer sig, färgsättningen är grafiskt grå/vitt och linjen (grå cementmosaik) tecknar mot den ljusa botten (ljus cementmosaik). En stark vertikal rumslig koppling uppstår, en känsla av samband och helhet.

Station Arenastaden

Vy över Hagalund och Arenastaden

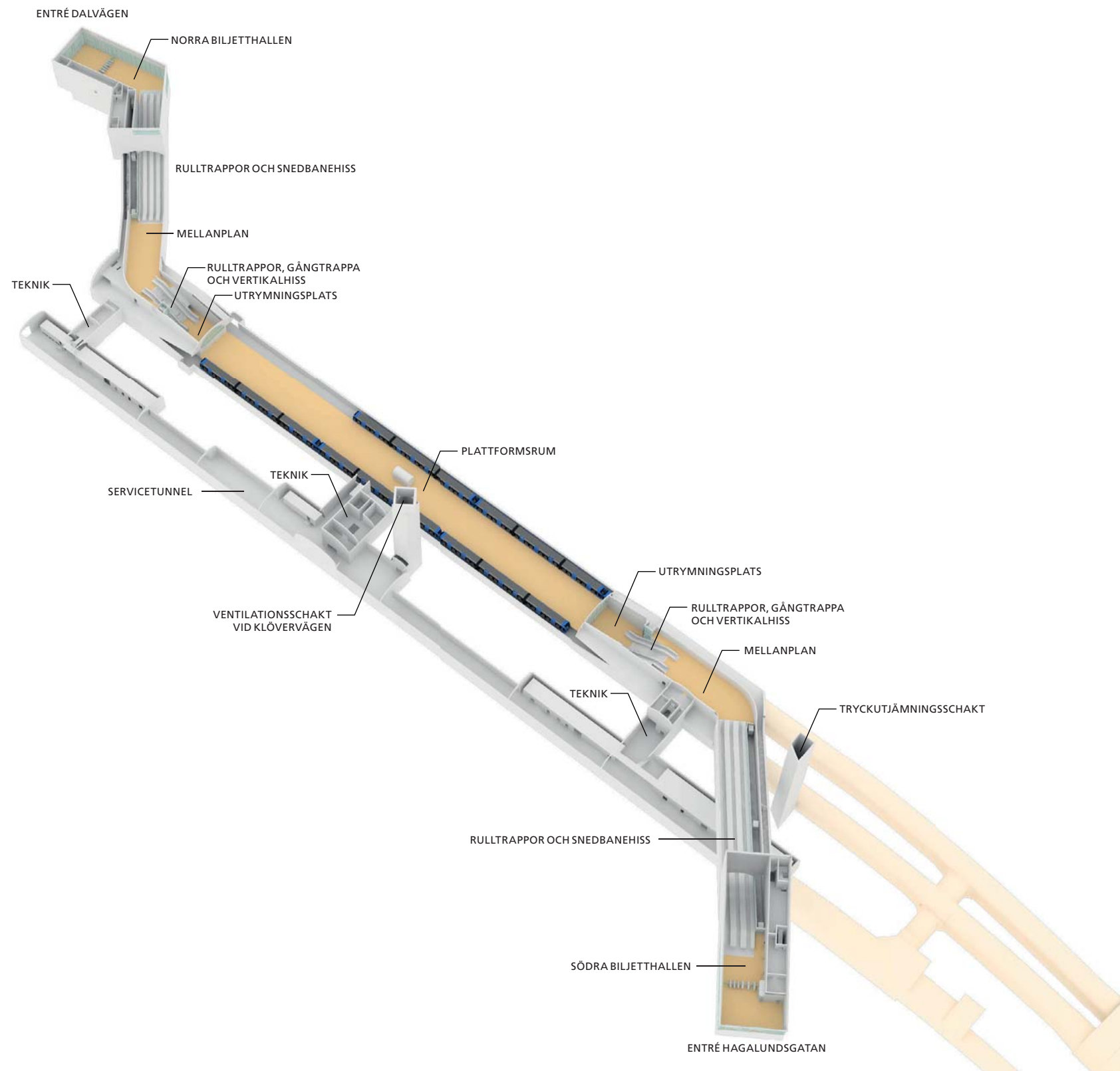
Station Arenastaden är lokaliserad i den framväxande stadsdelen Arenastaden i Solna kommun. De stora målpunkterna i området är nationalarenan för fotboll; Friends Arena och Mall of Scandinavia. Stadsdelen kommer fullt utbyggd innehålla ca 4000 boende och 30 000 arbetsplatser (2020).

Arenastadens tunnelbanestation får två uppgångar. Den norra uppgången angör till Dalvägen i korsningen av Pyramidvägen och den södra uppgången placeras i bostadsområdet Hagalund. Stadsdelsutvecklingen inkluderar även SEB:s huvudkontor som är under uppförande strax intill entréerna för den norra uppgången. Området är redan nu ett stort eventområde och kommer utvecklas ytterligare till ett av landets främsta event och shoppingområden. Ytterligare målpunkter för tunnelbaneuppgångarna är de befintliga och planerade närliggande bostadsområdena. Vasalund, som är en av Solna äldsta stadsdelar och Hagalund, även kallad Blåkulla för sina ikoniska modernistiska ljusblå bostadslameller, nås enklast från den södra uppgången, belägen i västra delen av Hagalund.

Längs Dalvägen planeras ny bebyggelse i anslutning till kontors- och bostadsområdet som utgör den första etappen i den nya stadsdelen Arenastaden, söder om Mall of Scandinavia och Friends Arena. I skrivande stund är det ej fastlagt i vilken omfattning eller av vilken karaktär Dalvägens nya planerade bebyggelse ska utgöra

Översikt station Arenastaden

ÖVERSIKT ANLÄGGNING

Station Arenastaden är utformad i enlighet med den typstation som tagits fram för den här generation utbyggnad av tunnelbanan. Plattformen är djupt belägen i berg på plushöjd -13,875 och är en enkelvalvsstation, vilket betyder att plattformen är centralt placerad i det långsträckta rummet och spårtrafik går på var sida om plattformen. Station Arenastaden är ändstation på gula linjen. I var sin ända av plattformen skiljs plattformen från uppgångarna med stora glaspartier med skjutdörrar. Resenären rör sig sedan i via hiss, trappa eller rulltrappa upp till ett mellanplan, som ligger på samma höjd för norra och södra uppgången, -7,9. Här sker en vinkelförändring i gången för att kunna nå målpunkten; biljetthal-len i marknivå. Från mellanplanet tar sig resenären via rulltrappor och en parallell snedbanehiss upp till biljetthallarna. Den södra biljetthallen ligger i en entrébyggnad på Hagalundsvägen på plushöjd +27,5 och norra biljetthallen ligger i en entrébyggnad på Dalvägen på plushöjd +8,75. Den huvudsakliga utrymningsvägen från plattform och spårområ-de är via de publika passagerarna.

Sprängskiss visar stationens uppbyggnad

STATIONENS LÄGE

Två uppgångar kopplar stationen till den omgivande bebyggelsen. Norra uppgången utformas med en entrébyggnad med biljetthall ovan mark på Dalvägen, i korsningen med Pyramidvägen. Målpunkterna är Mall of Scandinavia, Friends Arena samt kontorsbyggnader och bostäder inom området. Norra biljetthallen ligger relativt nära Solna Stations pendeltågsstation och möjliggör omstigning till buss och tågtrafik. Södra uppgången utformas med en entrébyggnad med biljetthall ovan mark på Hagalundsgatan nära Frösundaleden. Biljetthallen har utmärkta kopplingar både till bostadsområdet Hagalund och Vasalund genom gångtunnel under Frösundaleden och placeringen möjliggör även en attraktiv omstigning till Solna tvärbanestation.

Plattformen för station Arenastaden ligger orienterad i nordvästlig riktning och möjliggör en fortsatt förlängning av linjen norrut. Stationen anläggs i bergtunnel och plattformens höjdläge styrs av bergnivåer samt identifierade sprickzoner. Bergförutsättningarna möjliggör ett plattformsrum utan mellanliggande bergpelare, en så kallad enkelvalsstation. Parallellt med plattformsrummet anläggs även en tunnel för teknikrum och service.

Tillkommande delar i ytläge som ger permanenta avtryck i stadsbilden, utöver uppgångarna, är schakt för tryckutjämning och brandgasventilation.

Ett schakt för tryckutjämning av spårtunneln planeras i stationens södra ände i närheten av Arenastadens södra uppgång och bostadshuset kv Nordan. Avtrycket är minimalt då utformningen blir ett galler i en förhöjd refug, beklädd med en natursten lika södra biljetthallens entrébyggnad.

Vid mitten av plattformen kommer ett fristående schakt för brandgasventilation upp i dager på Klövervägen.

ÖVERGRIPANDE GESTALTNING

För Arenastaden station har konstnärskollektivet Inges Idee's förslag "Skylines" valts ut genom en öppen tävling. Konsten ingår som en del i planeringsprocessen och utgör en integrerad del av hela anläggningen. Förslaget har utvecklats i samverkan mellan arkitekt, konstnärer och ljusdesigners. Stationen får ett stationsu-nikt uttryck som bidrar till identitet och orientering. Förslaget tar sig an hela stationen och är ett helhetskoncept med variationer för de olika anläggningsdelarna.

Station Arenastadens utformning bygger på ett sammanhållet gestaltungs-grepp med variationer för de olika anläggningsdelarna.

Gestaltningkonceptet har sin utgångspunkt i fotografi som föreställer en höghusfasad, som genomgår en abstraherande förvandling och överförs till ett storskaligt pixelformat. Denna transformation skapar en grafisk, mosaikliknande effekt. Bilden överförs till undertakets välvda geometri och den tvådimensionella avbildningen fasaden förvandlas och skapar en visuell illusion av valvbågar ovan plattformen. Varje enskild pixel i bilden består av olivfärgade beklädnadspaneler monterade på vägg och i undertak i storlek 400 x 400 mm. För de utrymmen som har höga akustikkrav perforeras panelerna och kompletteras med bakomliggande absorbent.

Det välvda taket med sin mönsterverkan följer resenären från plattformen upp till biljetthallarna i marknivå. Mönsterbilden omvandlas från höghusmotivet mot olika färgspektra för respektive uppgång och den visuella effekten av valvbågarna avtar i takt med att man rör sig från plattformsrummet. Undertaksvalven genomgår också geometriska transformationer som anpassar sig till olika rumsförutsättningar. Detta bidrar till att skapa varierade rumsligheter och att förtydliga de riktningförändringar som resenären gör från plattform till biljetthall, både i den vertikala och horisontella riktningen.

Färgspektrat för den södra biljetthallen är blå och för tankarna till den närliggande bebyggelsen i Hagalund. De gröna tonerna i den norra biljetthallen har också inspirerats från närmiljön kring Dalvägen.

Illustration från mellanplan ned till plattform, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Genomgående för hela stationen är det mörkgrå golvet i cement-mosaik med mässingslister. Balustrader runt trappa och socklar utförs i samma kulör som golvet och golvet utgör följaktligen en neutral bakgrund till motivet på väggar och tak.

Belysningen är en viktig del av helhetsgestaltningen och bidrar till att förstärka upplevelsen av stationens unika uttryck. Belysningen uppfyller också kraven på en adekvat allmänbelyst station och uppmärksammar resenären på viktiga målpunkter inom anläggningen.

Stationen är utformad tillgängligt. Resenärer behöver ej röra sig i ramper, och hissar når samma på- och avstigningsplatser som rulltrapporna. Markörer och kontrastmarkeringar för gränser mot trappor, plattformskant, glasade ytor et cetera utförs enligt gällande regler och skapar tillsammans med SL's skyltsystem en orienterbar och tillgänglig miljö i samband med den stationsspecifika arkitekturen.

Södra uppgången

Biljetthallen för den södra uppgången placeras i en entrébyggnad ovan mark på Hagalundsgatan nära Frösundaleden i västra delen av bostadsområdet Hagalund. Lokaliseringen syftar till att skapa goda kopplingar till Hagalund och även Vasalund, genom gångtunnel under Frösundaleden. Placeringen möjliggör en attraktiv bytespunkt med nära omstigningsmöjligheter till tvärbana, samt kortare gångsträcka till pendeltåg och bussar via gångtunnel under Frösundaleden.

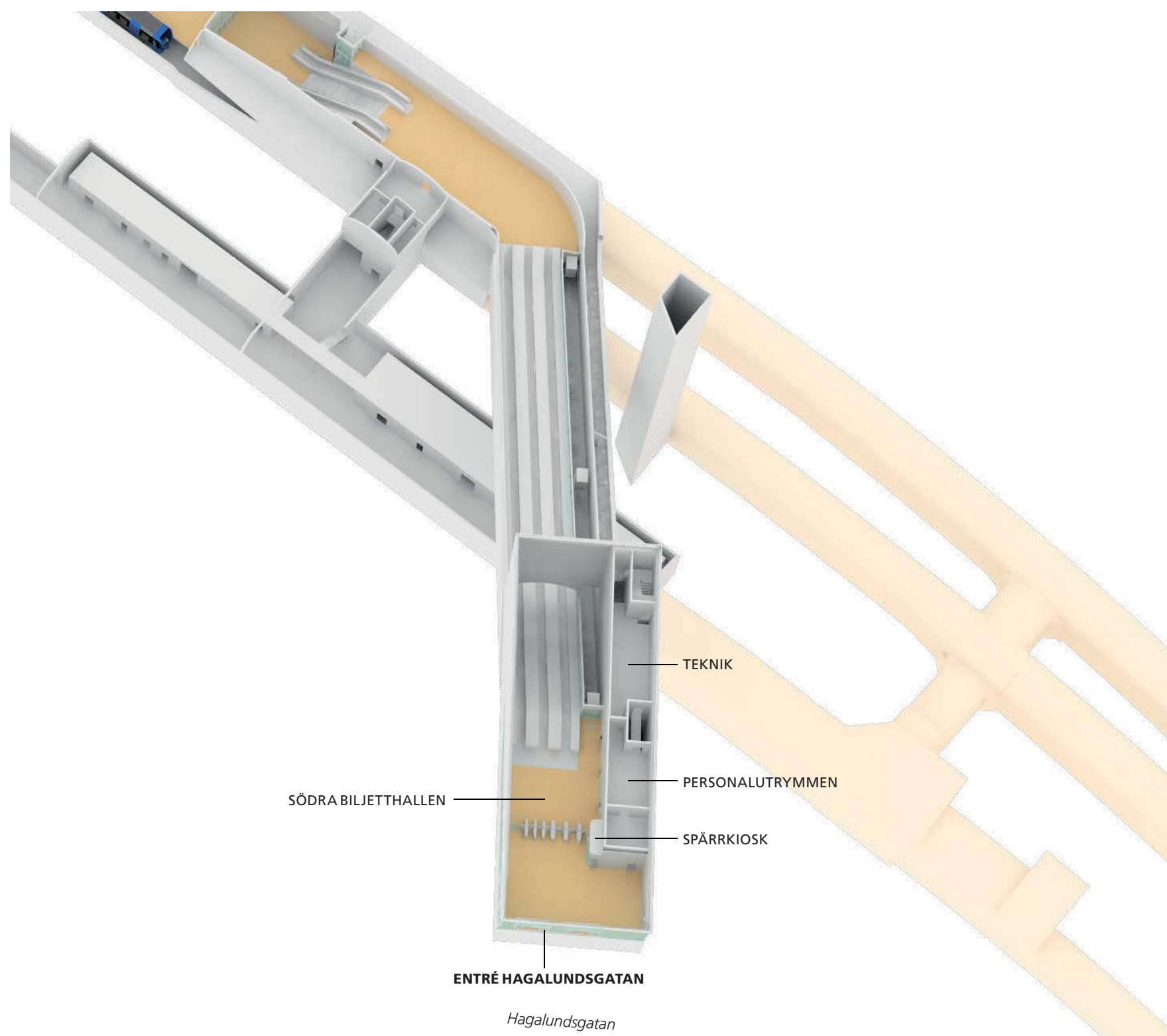
Illustration södra uppgången

Vy mot Kv Nordan

Vy mot Hagalundsgatan österut

Sprängskiss södra uppgången

ENTRÉ HAGALUNDSGATAN

Biljetthallens form i plan är mycket lik den typstation som tagits fram för denna generations utveckling av tunnelbanan.

Entrébyggnaden är placerad i souterräng där marknivån vid byggnadens södra del ligger på +27,5, där biljetthallen har sin entré. Den norra delen ligger under marknivån på ca +32,0.

Takets utformning utges visuellt vara en del av marken och uttrycket blir att entrébyggnaden är en del av terrängen då taket följer i princip markens höjd i den norra delen, och höjer sig något för öppna upp sig mot entrén mot söder. Entréfasaderna utformas med stora glaspartier mot Hagalundsgatan. Fasaderna mot gångvägen mot tvärbanan och mot platsen mellan biljetthall och kv. Nordan utformas med generösa glaspartier.

En lanternin placeras i taket som möjliggör goda ljusinsläpp till det djupa rulltrappsschaktet och ger intressanta visuella perspektiv vid både avfärd och ankomst till södra biljetthallen.

Byggnadens gestaltning i samband SL's skyltsystem syftar till att annonsera stationen i området.

Entréerna ger biljetthallen direkt kontakt ut till det fria med anslutning till passerande gång- och cykelstråk och vägnät. Den södra entrén vetter mot Hagalundsgatan och i västlig riktning kopplas entrén mot det gångstråk som leder mot Solna tvärbanestation och gångtunnel under Frösundaleden. Öster om entrén på Hagalundsgatan skapas en mindre platsbildning mellan biljetthallen och kv. Nordan, varifrån man angör till biljetthallens soprum. Här kan också en mindre cykelparkering placeras, samt handikapparkering och angöring för taxi.

Fasadernas material väljs utifrån arkitektonisk kvalitet, hållbarhetsaspekter och vandalsäkerhet. Taket utförs som ett grönt tak med växtlighet vilket bidrar positivt till dagvattenfördröjning, biologisk mångfald och grönytefaktor, och är trivsamt för utsikten för de boende i kv. Nordan.

SÖDRA BILJETTHALLEN

Biljetthallen med intilliggande funktioner är utformad i enlighet med den typstation som tagits fram för den här generationen av utbyggnaden av tunnelbanan.

I biljetthallen möter resenären ett generöst, ljust och överblickbart rum. Det är enkelt att orientera sig och röra sig igenom rummet, förbi spärrlinje och att nå rulltrapporna som tar en nedåt mot plattformen.

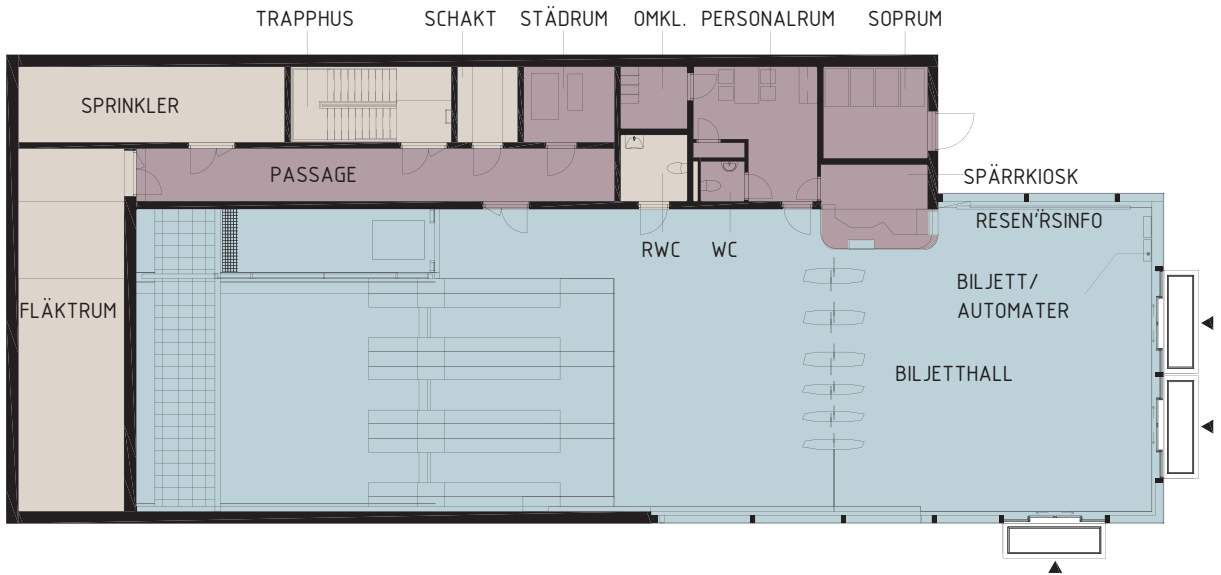
Spärrkioskens placering möjliggör god översikt över hela rummet för spärrpersonalen. Spärrkiosken är utvecklad som en ny typmodul för de framtida kommande tunnelbanestationerna. Utformningen blir alltså lika för alla nya stationer och blir således lätt att upptäcka för resenären, då den skiljer sig från biljetthallens övriga gestaltning. Spärrkiosken är tillgänglighetsanpassad och har biljettlucka i två nivåer.

Biljettautomater och infokvarter är placerade så att resenären kan ta del av information och köpa biljetter utan att vara i vägen för strömmen av andra resenärer mellan entrépartier och spärrautomater, samt att det är enkelt att kunna få kontakt med spärrpersonalen.

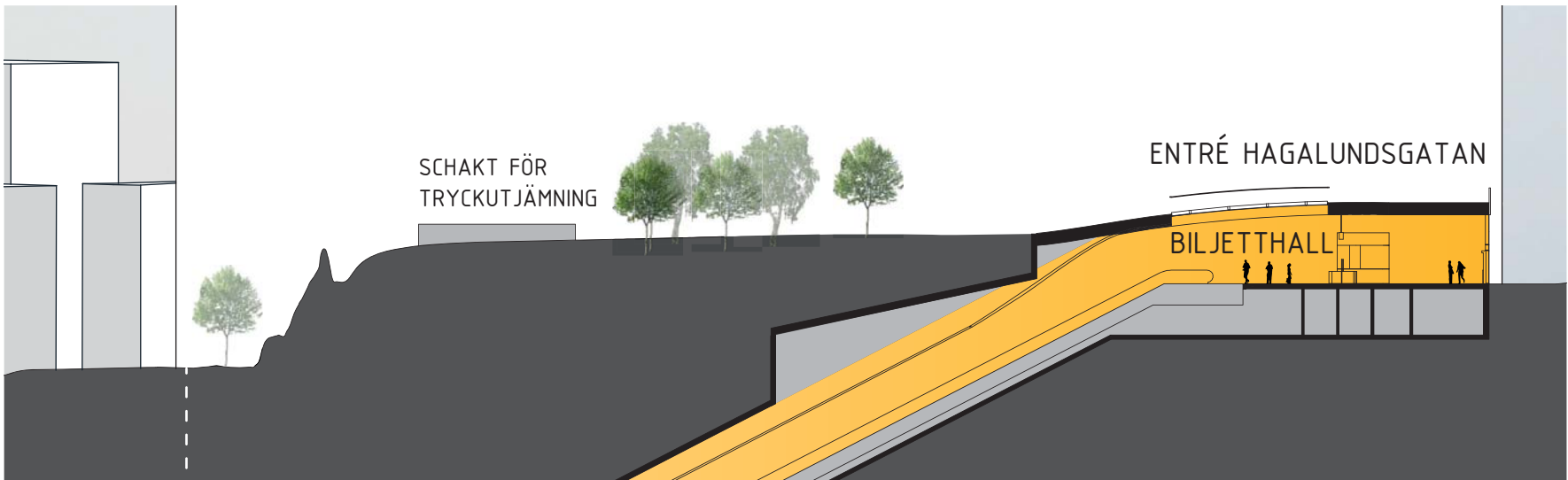
Intill biljetthallen finns också personalutrymmen, en publik RWC samt teknik och driftutrymmen. Ytterligare tekniska utrymmen placeras i två våningar under själva biljetthallen samt en våning ovan biljetthallen. Biljetthallen har inga butiker. Personalens pausrum har fönster på entrébyggnadens sydvästra fasad, och spärrkiosken får dagsljus genom biljetthallens generösa glasfasader.

Väggar och tak gestaltas enligt principerna för den stationsspecifika konstnärliga utsmyckningen, som tar sin utgångspunkt i konceptförslaget ”Skylines”. Rutmönstret på väggar och undertak i norra biljetthallen skiftar i olika blåa nyanser. Undertaket innehåller akustisk dämpning. Golv och socklar utföres i mörkgrå cementmosaik med mässingslister.

Installationer samt belysning ska fällas in i undertaket och kanalisation ska utföras dold.

Plan södra biljetthallen 0 1 5m

Sektion genom södra biljetthallen och rulltrappor ned till plattform 0 5 10m

Illustration södra biljetthallen från rulltrappa, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Norra uppgången

Norra uppgången utformas med en biljetthall ovan mark på Dalvägen, i korsningen med Pyramidvägen. Målpunkterna är Mall of Scandinavia, Friends Arena och kontorsbyggnader och bostäder inom området. Norra biljetthallen ligger relativt nära Solna stations pendeltågsstation och möjliggör omstigning till buss och tågtrafik. Stationens karaktär som evenemangsstation ger vissa förutsättningar. En sådan är att entréer med fördel lokaliseras på ett visst avstånd från arenan. En placering med ett större avstånd underlättar och förbättrar säkerheten vid större evenemang då stora mängder av besökare på kort tid strömmar ut från arenan för att sedan resa vidare med kollektivtrafiken. För vardagsresenären är det dock viktigt att komma så nära sin destination/målpunkt som möjligt och lokaliseringen av norra uppgångens entré är en avvägning av dessa till viss del motstående önskemål.

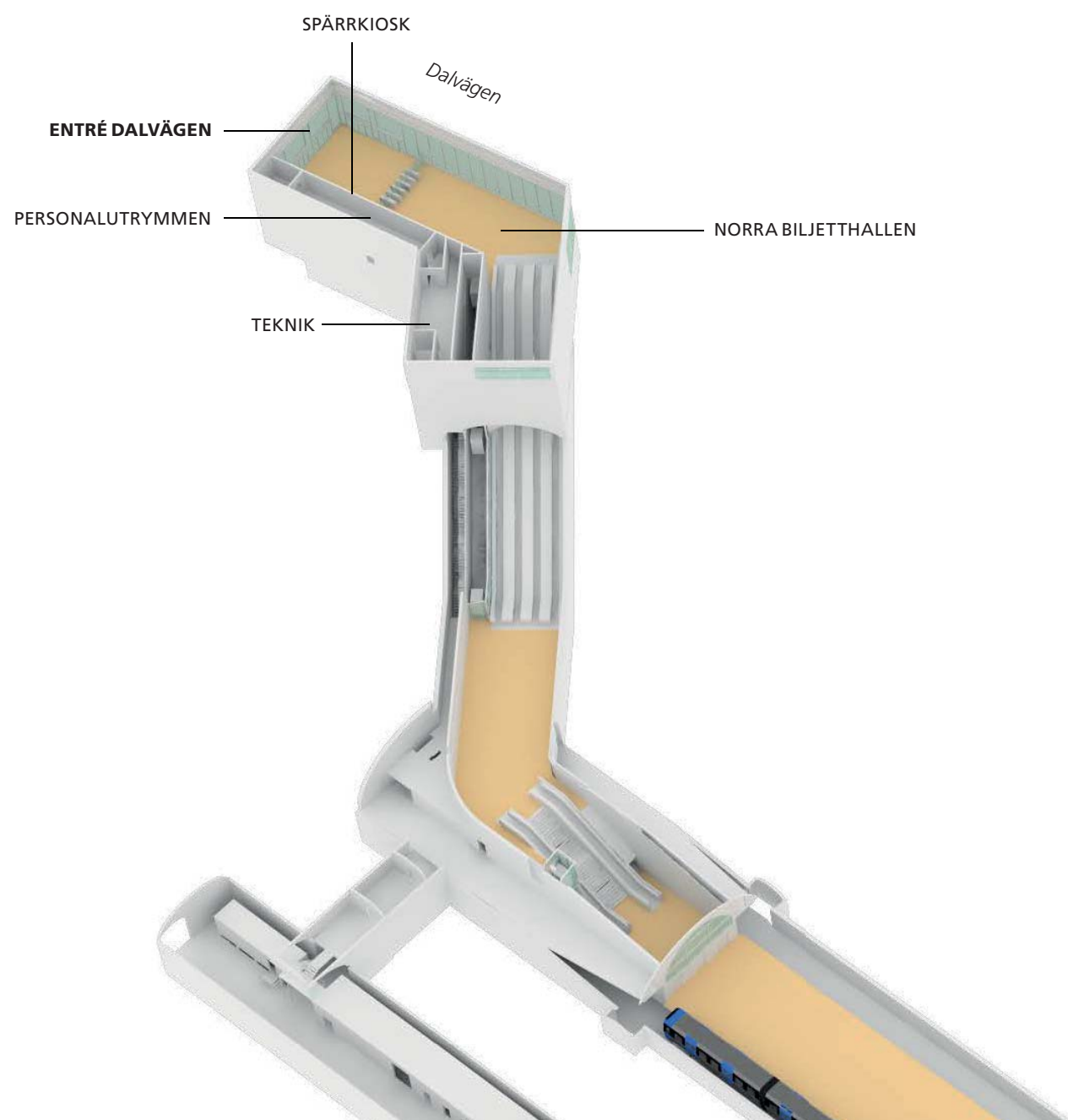
Illustration norra uppgången

Vy mot Dalvägen norrut från korsningen Pyramidvägen

Vy av Dalvägen söderut, mot Hagalund

Sprängskiss norra uppgången

ENTRÉ DALVÄGEN

Norra uppgångens biljetthall mynnar mot Dalvägen ovan mark och entréerna lokaliseras på byggnadens norra och nordöstra fasad. Entrébyggnaden kan passas in i parkmiljön på Dalvägen men kan också integreras i en framtida utvecklad bebyggelse längs med Dalvägen.

Biljetthallens form i plan är mycket lik den typstation som tagits fram för denna generations utveckling av tunnelbanan, men får en vridning i plan för att möta Dalvägens riktning. Byggnaden är placerad i souterräng där entrén ligger i marknivån på +8,75. Dörr till ett ej publikt trapphus mynnar på byggnadens sydvästra fasad på +12,25.

Entréfasaderna utformas med stora glaspartier mot Dalvägen och mot torget. Byggnadens södra fasad utformas också med fönster ovan rulltrappsrummet. Detta möjliggör goda ljusinsläpp till det djupa rulltrappsschaktet och ger intressanta visuella perspektiv vid både avfärd och ankomst till södra biljetthallen.

Entréerna ger biljetthallen direkt kontakt ut till det fria med anslutning till passerande gång- och cykelstråk och vägnät. Den norra entrén i biljetthallen vetter mot Dalvägen och i nordöstlig riktning kopplas entrén mot ett torg på Dalvägen, som bör utformas för att kunna hantera större folkmängder vid stora event i Friends Arena och Mall of Scandinavia. Här kan cykelparkering, handikapp-parkering och angöring till taxi placeras, som bör ligga som längst 25 m från entréer.

Byggnadens gestaltning i samband SL's skyltsystem syftar till att annonsera stationen i området.

Fasadernas material väljs utifrån arkitektonisk kvalitet, hållbarhetsaspekter och vandalsäkerhet. Taket utförs som ett sedumtak vilket bidrar till dagvattenfördröjning, biologisk mångfald och grönytefaktorer och är positivt för utsikten för de boende och arbetande i de närliggande kvarteren.

NORRA BILJETTHALLEN

Biljetthallen är utformad i enlighet med den typstation som tagits fram för den här generationen av utbyggnaden av tunnelbanan. I biljetthallen möter resenären ett generöst, ljus och överblickbart rum. Det är enkelt att orientera sig och röra sig igenom rummet, förbi spärrlinje och nå rulltrapporna som tar en nedåt mot plattformen.

Spärrkioskens placering möjliggör god översikt över hela rummet för spärrpersonalen. Spärrkiosken är utvecklad som en ny typmodul för de framtida kommande tunnelbanestationerna. Utformningen blir alltså lika för alla nya stationer och blir således lätt att upptäcka för resenären, då den skiljer sig från biljetthallens övriga gestaltning. Spärrkiosken är tillgänglighetsanpassad och har biljettlucka i två nivåer.

Biljettautomater och infokvarter är placerade så att resenären kan ta del av information och köpa biljetter utan att vara i vägen för strömmen av andra resenärer som rör sig mellan entrépartier och spärrautomater, samt att det är enkelt att kunna få kontakt med spärrpersonalen.

Biljetthallen inrymmer också personalutrymmen, en publik RWC, trygghetsrum samt teknik och driftutrymmen. Ytterligare tekniska utrymmen placeras i två våningar under själva biljetthallen samt en våning ovan biljetthallen. Biljetthallen har inga butiker. Personalens pausrum har fönster på entrébyggnadens sydvästra fasad, och spärrkiosken får dagsljus genom biljetthallens generösa glasfasader.

Väggar och tak gestaltas enligt principerna för den stationsspecifika konstnärliga utsmyckningen, som tar sin utgångspunkt i konceptförslaget "Skylines". Beklädnadspanelerna på väggar och undertak i norra biljetthallen skiftar i olika gröna nyanser. Undertakspanelerna är perforerade och innehåller akustisk absorbent. Golv och socklar utföres i mörkgrå cementmosaik med mässingslister.

Installationer samt belysning ska fällas in i undertaket och kanalisation ska utföras dold.

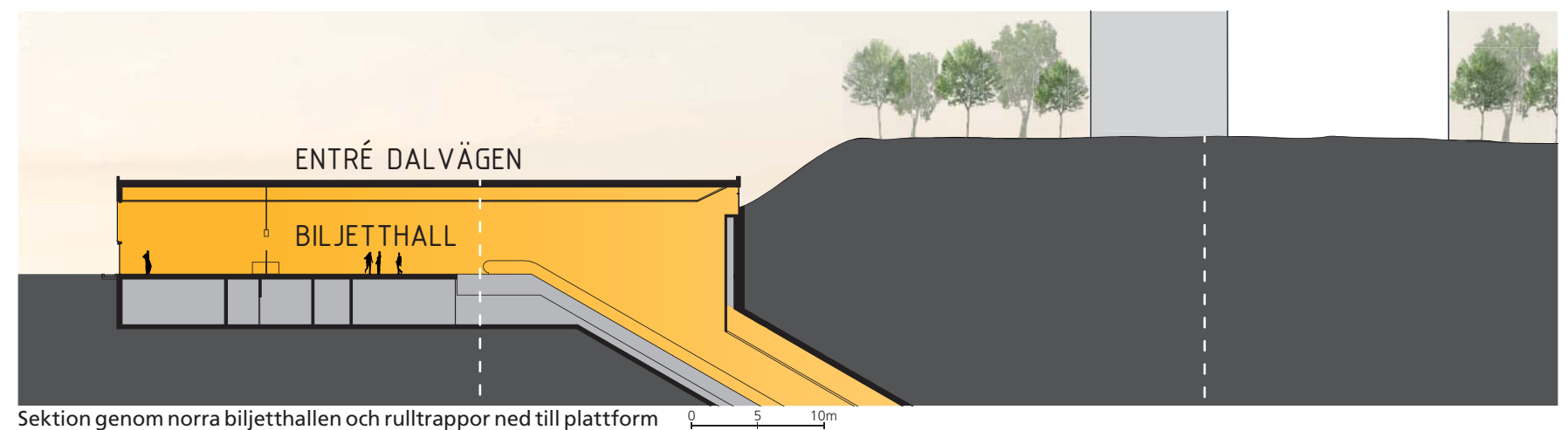
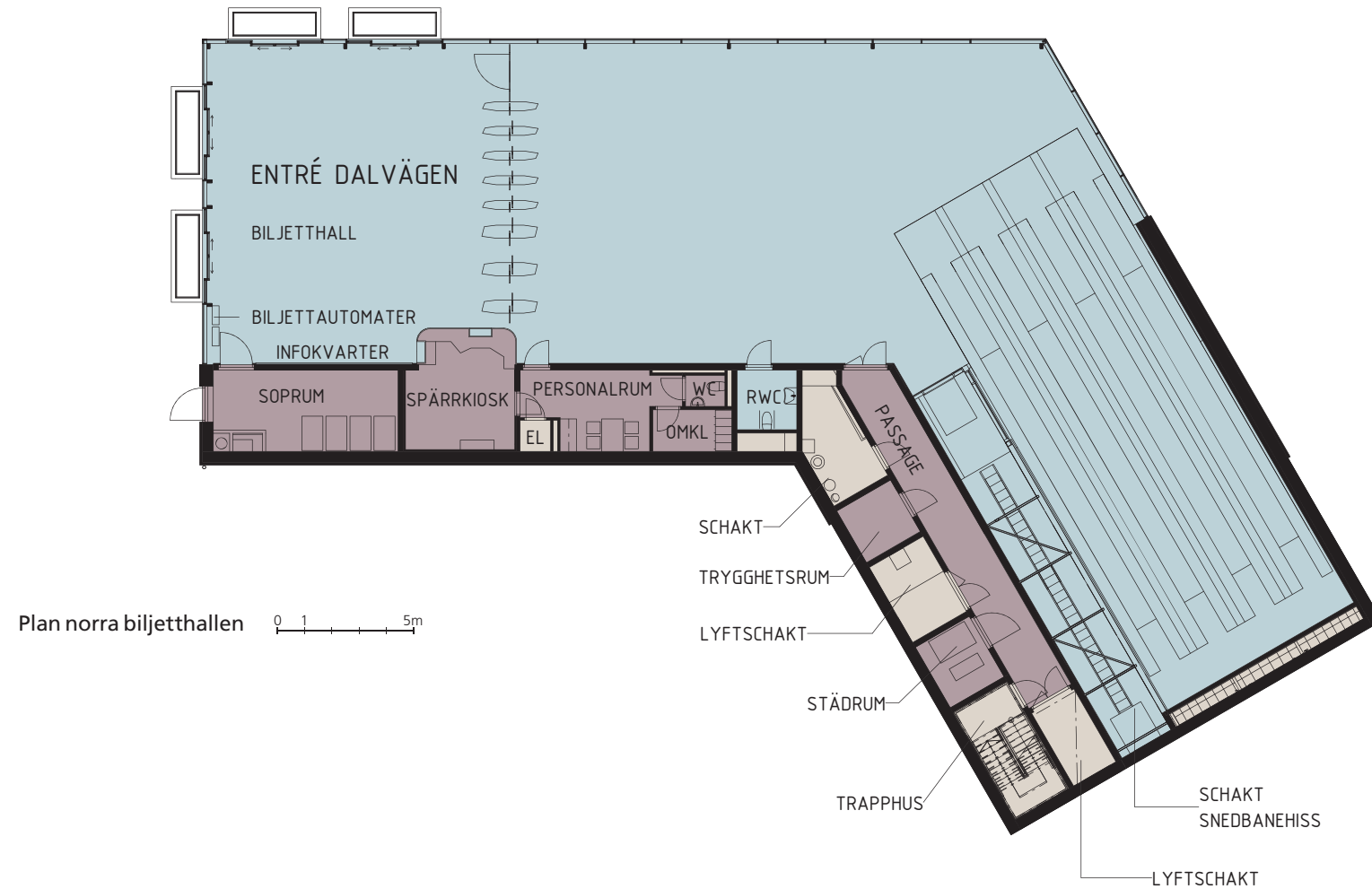

Illustration norra biljetthallen, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Vertikalkommunikation till plattform

Resenärerna rör sig från biljetthallarna till plattformen via ett mellanplan där man får möjlighet till överblick över plattformsrummet. Norra uppgången har fyra rulltrappor och snedbanehiss mellan biljetthall och mellanplan och södra uppgången har tre rulltrappor och en snedbanehiss. På mellanplanet sker även en vinkelförändringen mellan plattformsrummet och målpunkten i marknivå; biljetthallen. Från båda mellanplanen ned till plattformsnivån finns två rulltrappor i vardera riktning, en vanlig trappa och vertikalhiss. Den totala höjdskillnaden mellan plattformen och norra biljetthallens golv är ca 22 m respektive 41 m för den södra uppgången.

RUMMENS GESTALTNING

Väggar och tak gestaltas enligt principerna för den stationsspecifika konstnärliga utsmyckningen, som tar sin utgångspunkt i konceptförslaget ”Skylines”. Rutmönstret på väggar och undertak i norra uppgången skiftar i olika gröna nyanser respektive blåa nyanser i den södra uppgången. Ett välvt undertak följer passager och trapphus från biljetthallarna ned till plattformen och innehåller akustisk dämpning. På väg ned i rulltrapporna påbörjas en transformation i nyanserna av beklädnadspanelerna mot ett mörkare färgspektra och en upprepande mönsterbild börjar urskilja sig. Denna förändring i nyanser ansluter slutligen färgmässigt i det mönstermotiv som utgör gestaltningen i plattformsrummet.

Golv och balustrader runt trappor utföres i mörkgrå cementmosaik med mässingslister likt övriga utrymmen.

Hissar utföres med glasade fronter och uppglasad hisskorg, som en del av en säker och orienterbar miljö.

Snedbanehissen som tar resenären ned från biljetthallar till mellanplan är placerad i relation till rulltrapporna så att en person i hissen står på samma höjd som i rulltrappan bredvid. Snedbanehissen skiljs av mot rulltrappsrummet med ett glasparti och insidan av väggen i hisschaktet är täckt med beklädnadsskivor gröna respektive blåa nyanser, likt undertaket och motstående vägg i rulltrappsrummet.

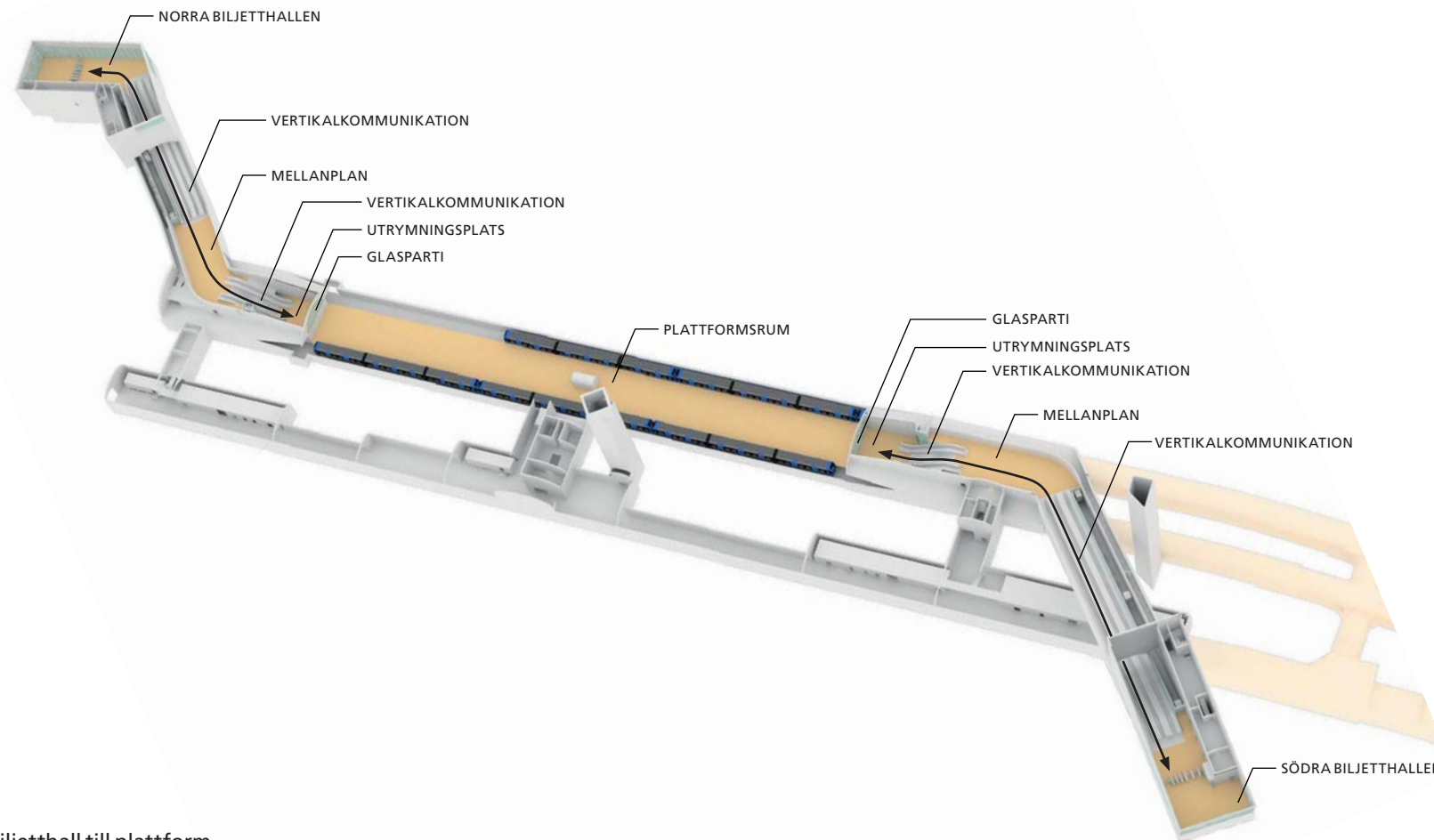
Uppgångarna skiljs från plattformsrummet med stora glaspartier nere på plattformsnivån och utgör en viktig del i möjligheten att kunna överblicka hela plattformsrummet från mellanplanet.

Profiler i glassystem, handledare och övriga detaljer utföres i rostfri stål.

Alla balustrader i rulltrappor utföres i rostfri plåt och har armaturer som belyser steget.

Mellan rulltrappa och glasparti finns det utrymme som utgör utrymningsplats från plattform och från spårtunnlar.

Installationer samt belysning fälls in i undertaket och kanalisation utföres dold.

Vägen från biljetthall till plattform

Illustration från mellanplan ned mot utrymningsplats och plattformsrums, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Plattformsrum

Plattformsrummet är lokaliserat under Råsundavägen, bostadsområdet Vasalund och under Frösundaleden.

Plattformens höjdläge bestäms i princip av den befintliga bergnivån och ger en station med ett relativt djupt liggande plattformsrum. Stationen är en enkelvalvsstation där plattformsrummet av utgörs av ett sammanhållande bergvalv med en plattform, som på var sin sida angörs av trafik i båda riktningarna.

Resenären har redan från mellanplanet i både norra och södra uppgången kunnat överblicka hela plattformsrummet genom höga glaspartier, detta möjliggörs av den generösa takhöjden. Plattformsrummet skiljs från den norra och södra uppgången med stora glaspartier, och avgränsar på så sätt plattformen från en säker utrymningsplats.

Skyltsystemet anger tydligt vilken sida av plattformen varifrån nästa tåg avgår. I mitten av plattformens längdriktning finns sittmöbler och informations- och destinationsskyltar. Teknikrummen för spårdriften är lokaliserade i huvudsak i den parallella servicetunnel som utförs väster om stationen samt under mellanplanen. Längs plattformsrums kanten görs en 900mm bred golvyta i en ljus kulör som fungerar som kontrastmarkering. Innanför sätts 3 rader med taktila lister av metall.

RUMMETS GESTALTNING

Ovan plattformsrummet utformas ett välvt akustikundertak av perforerade beklädnadspaneler som är en del av den stationsspecifika konstnärliga utsmyckningen som tar sin utgångspunkt i förslaget Skylines. Undertakets rutmönster baseras på ett fotografi av en höghusfasad som genomgår en abstraherande förvandling och överförs till ett storskaligt pixelformat, en transformation som skapar en grafisk, mosaikliknande effekt. Undertaksvalvet döljer installationer och kanalisation.

Undertakspanelerna möjliggör också enkel åtkomst av kanalisation, belysning, etc. I undertaksvalvet anfang samordnas skyltning, högtalare och belysning med övriga installationer. Mönstret fortsätter ned på väggarna på andra sidan om spåren. Även dessa beklädnadspaneler är perforerade med bakomliggande akustisk absorbent.

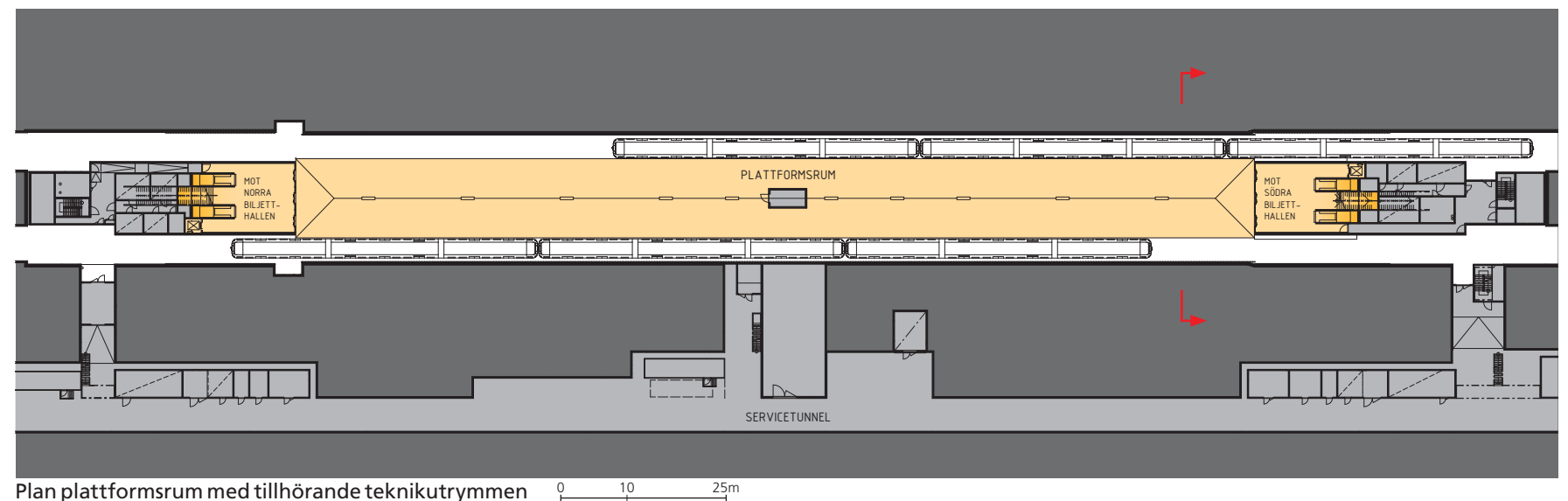
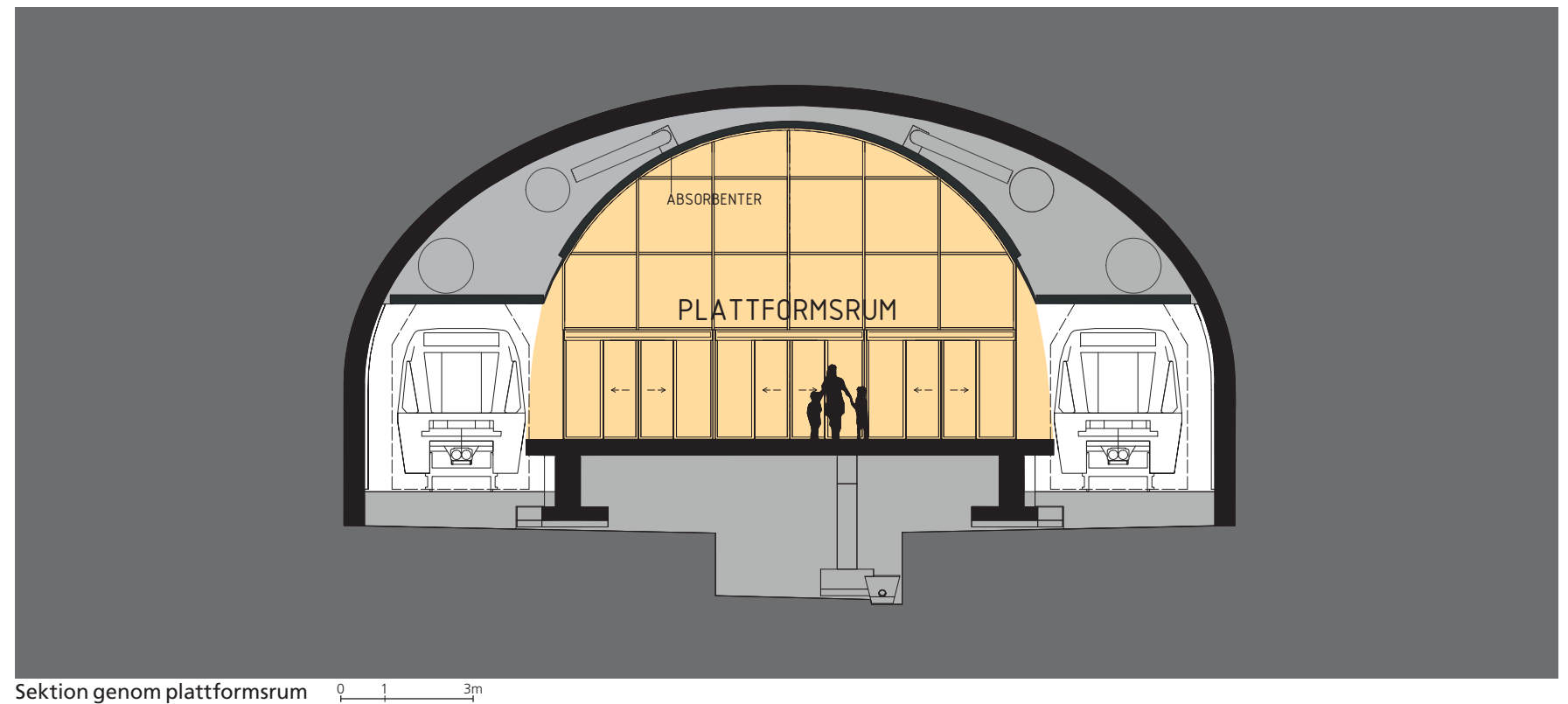

Illustration plattformsrum, bild: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Ljussättning

bilder: &RUNDQUIST/3DHOUSE

Grundtanken med belysningen för station Arenastaden, och i förlängningen hela den Gula linjen är att förstärka upplevelsen av rumslighet men också rörelse och kommunikation.

BILJETTHALLAR

Entréernas funktion och byggnad annonseras genom att lysa upp de inre vertikala ytorna. Byggnaderna upplevs utifrån sett som ljusa, trygga och inbjudande i stadsrummet. Släpljus accentuerar väggarna som orienterar resenärer in och ut ur tunnelbanesystemet. Den vertikala belysningen har ett kallvitt ljus för att tydliggöra entréernas koppling till markplan, exteriörer och naturligt dagsljus. Funktionsljuset har en något varmare färgtemperatur för att kontrastera mot det vertikala rumsliga ljuset.

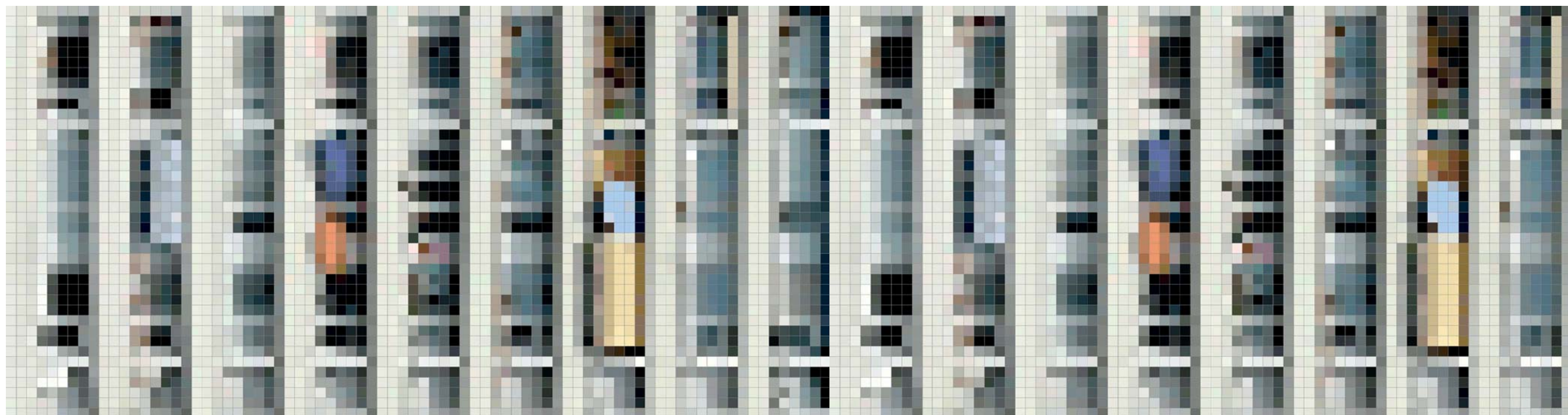
UPPGÅNGAR

Resan mellan det öppna stadsrummet och det omslutande bergrummet blir tydlig och orienterande genom att använda kallvitt ljus i entréer och varmvitt ljus nere på plattformen. Det blir en förlängd resa från ute till inne. De olika rumsligheterna får därmed förstärkt betydelse genom att använda olika färgtemperaturer. Armaturer monteras på vägg längs de långa rulltrappslöpen ner från biljetthallarna och lyfter rymden i rummet genom att ge ljus både uppåt i valvet och nedåt på vägg. Den bakre väggen i utrymmet för snedbanehissen belyses av linjär belysning infälld i toppen av glasparti. Belysningsprincipen med upp/nedljus fortsätter sedan längs mellanplanen och ner till plattformsrummet. I skarven mellan vägg och valv placeras en armatur som lyser upp och nedåt för att lyfta valvet och väggarna. I komplement till detta, placeras infällt allmänljus längs toppen av undertaksvalvet. Dessa armaturer målas vardera för att matcha pixlarnas skiftande kulörer.

PLATTFORMEN

På plattformen belyses takvalvet med ett varmt uppljus från linjära armaturer monterade på hyllan ovan teknikzonen. Denna belysning lyfter fram takets form, drar fokus till pixlarna som utgör valvet men ger även ett indirekt funktionsljus ner på plattformen. Uppljuset i valvet komplimenteras av allmänljus infällt i valvtaket som vardera målas för att matcha pixlarna och på så sätt göra dessa mer diskreta. På- och avstigningszonen längs plattform förses med förstärkta ljusnivåer för att öka orienterbarheten och skapa kontrast till övriga plattformsstråk. Denna belysning integreras i form av downlights i teknikzon ovan plattformskant. Panelerna på bergväggarna på andra sidan spåren lyfts fram genom wallwashers monterade i linje med de downlights som belyser plattformskanten.

Konst

Pixelerad abstraktion av höghusfasad

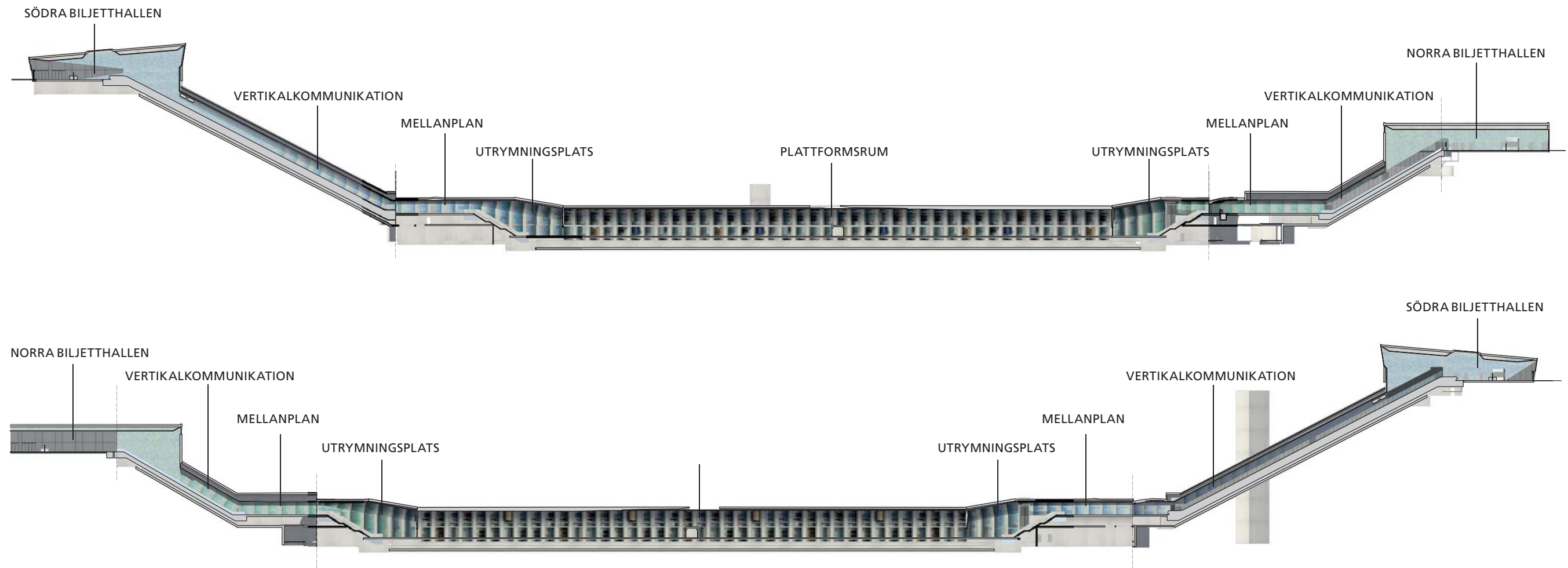
KONSTNÄRSKOLLEKTIVET INGES IDEE OM "SKYLLINES"

Förslagets utgångspunkt är ett fotografi som föreställer ett visuellt utsnitt ur en storstadsmiljö – en höghusfasad. Fasadens våningsplan skapar en horisontell struktur i bilden som levandegörs av färgskiftningarna i de olikinredda balkongerna. Detta fotografi genomgår en abstraherande förvandling och överförs till ett storskaligt pixelformat, en transformation som skapar en grafisk, mosaikliknande effekt. I utförandet av utsmyckningen består varje enskild pixel av en lackad panel i storlek 400 x 400 mm, som monterats upp över perrongvalvets yta för att täcka taket i sin helhet.

När den vertikala bilden överförs till takvalvet förvandlas de partier som tidigare utgjort motivets våningsplan till välvda bågar som ser ut att bära upp rummet. Då bildens rumslighet fälls ut och breder ut sig över det välvda takets enorma horisontella plan uppstår en slags trompe l'oeil som frammanar en imaginär och poetisk rymd.

Det som tidigare var en tvådimensionellt avbildad rumslighet ingår nu i en dialog med det faktiska valvrummet och skapar en visuell illusion som pendlar mellan olika avläsningsmöjligheter.

Färgskiftningarna mellan mosaikens ljusa och mörka partier framkallar effekten av olika djup och rumsligheter i valvet, ytterligare förstärkt av dess långsmala perspektiv. Rummet öppnar upp sig och man medvetandegörs om dess vidd och djup. I ursprungsfotografiet är balkongernas parasoller och markiser inslag som skyddar mot sol och markerar lägenheternas privata rum. I utsmyckningsförslaget förvandlas de till fönsterlika öppningar genom vilka betraktarna i detta offentliga rum kan blicka upp mot himlavalvet.

Transformation av färgspektra och motiv längs hela stationen

FÖRSLAGET "SKYLINES"

De två uppgångarna mot norr och söder får olika färgsättningar som refererar till befintliga byggnader på var sin sida av uppgången. Södra uppgången får en blå kulör, medan den norra får en grön kulör. Utgående från plattformsrummet "bleknar" bilden på taket successivt mot biljetthallen tills den förbli en hel abstrakt yta med ett specifikt färgspektrum. Mönstret tar plats både i undertaket som väl som på väggar.

Golvet är genomgående utförd i terrazzo med mått som motsvarar en storlek av nio paneler = 1200x1200 mm. Golvet färgsätts i en och samma kulör genom hela anläggningen.

Utsmyckningens styrka är den mångfald av sätt på vilka den kan upplevas. För vissa resenärer kan det pixlade uttrycket associeras till tidiga dataspel, medan andra kanske påminns om de glasade takkonstruktioner som man kan hitta i Milano eller Paris.

Tunnelbanan som fenomen var vid sin födelse ett revolutionerande tekniskt framsteg, tätt sammankopplat med modernismen och sinnebilderna av den metropoliska staden.

Den konstnärliga utsmyckningen triggar i sin abstraktion och färgsättning igång en återkoppling till dessa utopiska och futuristiska stadsfantasier. Verket fungerar som en samtida feedback-loop till den tidens storskaliga och vitala syn på stadsbildning. På så vis förankras dagens tunnelbana i de konstnärliga och tekniska visioner som präglade dess uppkomst.